

Mielipiteitä metsästyksestä valtion mailla

Tuija Liukkonen
Oulun yliopisto/biologian laitos
PL 3000
90014 Oulun yliopisto
tuija.liukkonen@oulu.fi

Jukka Bisi
Metsähallitus
Luontopalvelut
Yrttikiventie 18
60720 Tuomikylä
jukka.bisi@metsa.fi

Heikki Hallila
Metsähallitus
Luontopalvelut
Visamäentie 35 A
13100 Hämeenlinna
heikki.hallila@metsa.fi

Olavi Joensuu
Metsähallitus
Luontopalvelut
PL 81 (Veteraanitie 5)
90100 Oulu
olavi.joensuu@metsa.fi

Översättning: Cajsa Rudbacka-Lax
Translation: Anukka Salo
Kansikuva: Olavi Joensuu

© Metsähallitus 2007

ISSN 1235-8983
ISBN 978-952-446-553-3 (nidottu)
ISBN 978-952-446-554-0 (pdf)

200 kpl
Juvenes Print Tampereen Yliopistopaino, Tampere 2007

Mielipiteitä metsästyksestä valtion mailta

KUVAILULEHTI

JULKAISIJA	Metsähallitus	JULKAISUAIKA	30.10.2007
TOIMEKSIANTAJA	Metsähallitus	HYVÄKSYMISPÄIVÄMÄÄRÄ	
LUOTTAMUKSELLISUUS	Julkinen	DIAARINUMERO	
SUOJELUALUETYYPPI/ SUOJELUOHJELMA			
ALUEEN NIMI			
NATURA 2000-ALUEEN NIMI JA KOODI			
ALUEYKSIKKÖ			
TEKIJÄ(T)	Tuija Liukkonen, Jukka Bisi, Heikki Hallila ja Olavi Joensuu		
JULKAISUN NIMI	Mielipiteitä metsästyksessä valtion mailta		
TIIVISTELMÄ	<p>Valtion maille metsästysluvan hankkineet metsästäjät tekevät metsästyskauden päätyttyä saalisilmoituksen Metsähallitukselle. Sen yhteydessä metsästäjät voivat antaa myös sanallista palautetta siitä, miten he ovat kokeneet Metsähallituksen palvelut, metsästysalueet ja metsästysmahdollisuudet. Tämä raportti sisältää metsästäjien Metsähallitukselle antamaa palautetta metsästysvuosilta 2004–2005, 2005–2006 ja 2006–2007. Aineiston keskeinen sisältö on analysoitu laadullista sisällönanalyysia käyttäen. Sisältöä esitellään sekä numeerisesti että suorien sitaattien avulla. Metsästäjien asiakastyytyväisyyttä tarkastellaan myös metsästäjien antamien arvosanojen avulla käyttäen apuna aiemmin kerättyä aineistoa. Lopuksi pohditaan palautteen merkitystä ja sitä, miten siihen tulisi suhtautua Metsähallituksessa.</p> <p>Saadun palautteen perusteella Metsähallituksen metsästysasiakkaat arvostavat metsästysalueellaan erämaisyyttä. Metsälle lähdetään rentoutumaan. Saaliitta jääminen harmittaa jonkin verran, mutta koiran kanssa työskentely ja luonnosta nauttiminen korvaavat osan pettymyksestä. Saalistakin toki arvostetaan ja riistakantojen vähyys ja saaliitta jääminen voivat olla yksi syy siihen, että Metsähallitukselle annettussa palautteessa oli paljon arvostelua. Metsästysasiakkaat arvostelevat metsästyslupatyyppejä, niiden hintatasoa ja saaliskiintiöitä, sekä mm. metsien käsittelyä ja riistakantojen tilaa. Metsästäjät kokevat tuttujen metsästysmetsien rakennemuutoksen hyvin negatiivisesti. Siellä missä kuntalaisilla on vapaa metsästys-oikeus valtion maillla paikalliset korostavat tietämystään riistakantojen kestävästä verotuksesta ja arvostelevat etelästä tulevia ”turistimetsästäjiä”. Nämä muualta tulleet taas arvostelevat paikallisia sekä yllälyönneistä että piittaamattomuudesta.</p> <p>Arvostelun runsauteen voi olla useita syitä. On mahdollista, että saalisilmoituksen palauteosiota pidetään nimenomaan kritiikinantokanavana eli vain ne metsästäjät kirjoittavat palautetta, jotka eivät ole olleet tyytyväisiä kokemuksiinsa. Asioihin tyytyväiset eivät ehkä pidä tärkeänä kirjoittaa palautekohtaan mitään. Voidaanko tämän perusteella olettaa, että se suuri joukko, joka ei kirjoita palautetta, on itse asiassa tyytyväinen valtion maillla metsästettyään?</p> <p>Arvostelu voi olla myös oikeutettua ja siihen pitää etsiä syitä Metsähallituksen toiminnasta. Lupamyynnissä käytössä ollut porrastettu puhelinmyynti, internet-myynti ja muutamat Metsähallituksen palvelupisteet ovat osoittautuneet riittämättömiksi lupamyynnin kanaviksi. Ongelmat on kartoitettu ja niihin on haettu ja haetaan ratkaisua mm. teleoperaattorien kanssa. Lupamyyntiä on kehitetty porrastusta lisäämällä ja siirtymällä myös keväällä alkavaan myyntiin loma- ym. järjestelyjä helpottamaan. Myös eräiden lupamuotojen, kuten jänislupien kännykkämyyntiä ryhdytään kokeilemaan kuluvana vuonna.</p> <p>Kaikkiin asioihin ei ole mahdollista puuttua, ei ainakaan kovin nopeasti. Tällaisia ovat mm. riistakantojen kehitys ja kannanvaihtelut sekä elinympäristöjen muuttuminen. Valtion maillla metsästävien odotukset ja tarpeet ovat myös moninaisia ja usein jopa keskenään ristiriitaisia. Oikeat epäkohdat pyritään oikaisemaan. Näiden paikantamisessa saalisilmoituksen yhteydessä annettava palaute on ensiarvoisen tärkeää.</p>		
AVAINSANAT	metsästys, kritiikki, kommentit, kysymykset, kiitokset, vapaa palaute, asiakastyytyväisyys		
MUUT TIEDOT			
SARJAN NIMI JA NUMERO	Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisuja. Sarja B 84		
ISSN	1235-8983	ISBN (NIDOTTU)	978-952-446-553-3
		ISBN (PDF)	978-952-446-554-0
SIVUMÄÄRÄ	68 s.	KIELI	suomi
KUSTANTAJA	Metsähallitus	PAINOPAIKKA	Juvenes Print Tampereen Yliopistopaino
JAKAJA	Metsähallitus, luontopalvelut	HINTA	10 euroa

PRESENTATIONSBLAD

UTGIVARE	Forststyrelsen	UTGIVNINGSDATUM	30.10.2007
UPPDRAKSGIVARE	Forststyrelsen	DATUM FÖR GODKÄNNANDE	
SEKRETESSGRAD	Offentlig	DIARIENUMMER	
TYP AV SKYDDSOMRÅDE/ SKYDDSPROGRAM			
OMRÅDETS NAMN			
NATURA 2000- OMRÅDETS NAMN OCH KOD			
REGIONENHET			
FÖRFATTARE	Tuija Liukkonen, Jukka Bisi, Heikki Hallila och Olavi Joensuu		
PUBLIKATION	Åsikter om jakten på statens marker		
SAMAMNDRAG	<p>Jägare som skaffat jakttillstånd för statens marker skall göra anmälan om bytet till Forststyrelsen sedan jaktsäsongen avslutats. I samband med det kan jägarna också ge verbal respons angående hur de har upplevt Forststyrelsens tjänster, jaktområdena och jaktmöjligheterna. Denna rapport innehåller den respons som Forststyrelsen fått från jägarna angående jaktåren 2004–2005, 2005–2006 och 2006–2007. Materialets centrala innehåll har analyserats med hjälp av kvalitativ innehållsanalys. Innehållet presenteras både numeriskt och med hjälp av direkta citat. Kundtillfredsställelsen bland jägarna granskas också med hjälp av de betyg som jägarna gett varvid även material som insamlats tidigare utnyttjas. Till sist dryftas responsens betydelse och hur man borde förhålla sig till den vid Forststyrelsen.</p> <p>På grundval av responsen uppskattar Forststyrelsens jaktkunder jaktområdenas ödemarksbetonade karaktär. Man beger sig till skogs för att koppla av. Det är litet irriterande om man bli utan byte, men samspelet tillsammans med hunden och vistelsen ute i naturen kompenserar besvikelsen till en del. Men även bytet värdesätts och de små villebrådsstammarna och avsaknaden av byte kan vara en orsak till att det förekom mycket kritik i responsen till Forststyrelsen. Jaktkunderna kritiserar jakttillståndstyperna, deras prisnivå och byteskvoterna, samt bl.a. skogsbehandlingen och villebrådsstammarnas tillstånd. Jägarna upplever strukturförändringen i kända jaktskogar som mycket negativ. Där som kommuninvånarna har fri jakträtt på statens marker betonar lokalinvånarna sina kunskaper om en hållbar beskattning av villebrådsstammarna och kritiserar ”turistjägarna” söderifrån. De som kommer annanstans ifrån kritiserar åter lokalbefolkningen för både överdrifter och ligkiltighet.</p> <p>Den kan finnas flera orsaker till den omfattande kritiken. Det är möjligt att bytesanmälan responsdel betraktas uttryckligen som en kritikkanal, dvs. bara de jägare ger respons som inte har varit nöjda med sina erfarenheter. De som är nöjda anser det kanske inte viktigt att skriva något i punkten för respons. Kan man på denna grund anta att den stora grupp som inte ger någon respons i själva verket är nöjda sedan de jagat på statens marker?</p> <p>Kritiken kan också vara berättigad och man måste försöka hitta orsaker till den i Forststyrelsens verksamhet. Tillstånd har sålts via differentierad telefonsäljning, internet-försäljning och några av Forststyrelsens kundtjänstställen, men detta har visat sig vara otillräckliga kanaler för tillståndsförsäljningen. Problemen har kartlagts och man har försökt och försöker hitta lösningar på dem bl.a. tillsammans med teleoperatörerna. Tillståndsförsäljningen har utvecklats genom att differentieringen utökats och försäljningen inletts på våren för att underlätta semester- m.fl. arrangemang. Under innevarande år börjar man också sälja vissa former av tillstånd, t.ex. för harjakt, via mobiltelefon.</p> <p>Det är inte möjligt att åtgärda alla saker, åtminstone inte väldigt snabbt. Till dem hör bl.a. villebrådsstammarnas utveckling och variationer samt livsmiljöernas förändring. De som jagar på statens marker har också olika och ofta t.o.m. motstridiga förväntningar och behov. Strävan är att rätta till veritabla missförhållanden. Den respons som ges i samband med bytesanmälan är av största värde för att lokalisera dem.</p>		
NYCKELORD	jakt, kritik, kommentarer, frågor, tack, fri respons, kundtillfredsställelse		
ANDRA UPPGIFTER			
SERIENS NAMN OCH NUMMER	Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisuja. Sarja B 84		
ISSN	1235-8983	ISBN (HÄFTAD)	978-952-446-553-3
		ISBN (PDF)	978-952-446-554-0
SIDANTAL	68 s.	SPRÅK	finska
FÖRLAG	Forststyrelsen	TRYCKERI	Juvenes Print Tampereen Yliopistopaino
DISTRIBUTION	Forststyrelsen, naturtjänster	PRIS	10 euro

DOCUMENTATION PAGE

PUBLISHED BY	Metsähallitus	PUBLICATION DATE	30.10.2007
COMMISSIONED BY	Metsähallitus	DATE OF APPROVAL	
CONFIDENTIALITY	Public	REGISTRATION NO.	
TYPE OF PROTECTED AREA/CONSERVATION PROGRAMME			
NAME(S) OF PROTECTED AREA(S)			
NATURA 2000 SITE NAME(S) AND CODE(S)			
REGIONAL UNIT			
AUTHOR(S)	Tuija Liukkonen, Jukka Bisi, Heikki Hallila and Olavi Joensuu		
TITLE	Feedback from hunters on state-owned lands		
ABSTRACT	<p>Hunters, who have purchased hunting permits for state-owned lands, have to make a bag report to Metsähallitus. On this report, they also have an opportunity to write feedback about services, hunting areas and hunting facilities of Metsähallitus. This survey includes feedback given to Metsähallitus by hunters during hunting years 2004–2005, 2005–2006 and 2006–2007. The essential contents of the data were analysed by qualitative content analysis method. The contents are presented both numerically and by direct quotations. Customer satisfaction of hunters is considered also through the grades given by hunters in data, which have been collected earlier. The importance of feedback, and how it should be regarded in Metsähallitus, is discussed in conclusion.</p> <p>According to the feedback given, hunting customers of Metsähallitus value wilderness-like hunting areas. They expect to relax when going hunting. They are slightly disappointed if they do not catch anything but working with their dog and enjoying the outdoors make up for it partly. Of course, a hunting bag is also valued, and therefore the abundance of criticism among the feedback given to Metsähallitus may be due to shortage of game and lack of catch. Hunting customers criticise the hunting permit types and their prices, hunting quotas, management of forests, and game population levels, among other things. Hunters have a very negative attitude towards structural changes in those hunting areas, which are familiar to them. On the areas where local residents have free hunting rights on state owned lands, they highlight their knowledge on sustaining the game levels, and criticise “tourist hunters” coming from the south. Those coming from outside, for their part, criticise the locals for excess hunting and disregard.</p> <p>There may be several reasons for abundance of criticism. It is possible that the feedback section on the game report is considered to be specifically for conveying criticism, so that only those hunters who are not satisfied with their hunting experience give feedback. The contented hunters may not see it as important to write feedback. Is it possible to presuppose that the large proportion of hunters, who do not give feedback, are actually happy with their hunting experience on state-owned lands?</p> <p>Criticism may as well be justified, and the reasons should be found in Metsähallitus actions. Selling hunting permits through graduated teleselling, over the internet and in a few Metsähallitus service points has proven insufficient. Problems have been charted, and solving them is in progress with, for example, telecommunications companies. The permit sales service has been developed by making it more gradual, and by starting permits sales in the spring, to make it easier to organise permits sales during the holidays. Sales of some types of permits, such as rabbit hunting permits, over mobile phones will be trialled this year.</p> <p>It is not possible to solve all the problems, at least not very soon. Development and fluctuation of game levels and changes in habitats are examples of such things. The expectations and needs of hunters on state-owned lands are also various, and often even contradictory. Metsähallitus aims to correct the real flaws, and the feedback given in the bag reports is essential to find those.</p>		
KEYWORDS	hunting, criticism, comments, questions, compliments, free feedback, customer satisfaction		
SERIES NAME AND NO.	Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisuja. Sarja B 84		
ISSN	1235-8983	ISBN (BOOK/BOOKLET)	978-952-446-553-3
		ISBN (PDF)	978-952-446-554-0
NO. OF PAGES	68 pp.	LANGUAGE	Finnish
PUBLISHING CO.	Metsähallitus	PRINTED IN	Juvenes Print Tampereen Yliopistopaino
DISTRIBUTOR	Metsähallitus	PRICE	10 euro

Sisällys

1 JOHDANTO.....	9
1.1 Metsästys Metsähallituksen mailla.....	9
1.2 Raportin sisältö.....	10
2 AINEISTO JA MENETELMÄT.....	10
2.1 Sanallinen palauteaineisto.....	10
2.2 Laadullisen aineiston analysointi.....	11
2.3 Aineiston analyysi ja analysoidun aineiston sisältöluokitus.....	11
3 TULOKSET.....	16
3.1 Saatu palaute metsästysvuosittain.....	16
3.1.1 Metsästysvuosi 2004–2005.....	16
3.1.2 Metsästysvuosi 2005–2006.....	20
3.1.3 Metsästysvuosi 2006–2007.....	23
3.2 Kommentit.....	25
3.2.1 Luontoelämykset.....	25
3.2.2 Saalis tai saaliitta jääminen.....	27
3.2.3 Ehdotuksia Metsähallitukselle.....	28
3.3 Kritiikki ja negatiivinen palaute.....	29
3.3.1 Metsien käsittely suututtaa.....	29
3.3.2 Alhaiset riistakannat puhuttavat.....	32
3.3.3 Valvonnan puute ja metsästäjien moraalit.....	34
3.3.4 Liian kova metsästyspaine ja lupa-alueen heikkoudet.....	36
3.3.5 Metsästysluvissa on parantamisen varaa.....	38
3.3.6 Palvelu ei pelaa.....	41
3.3.7 Toiset vaativat laatua ja palveluita, toiset toivoivat erämaisyyttä.....	44
3.3.8 Susi, hirvikärpänen, koirakuri ja muut metsästäjät.....	45
3.4 Kiitokset.....	50
3.5 Kysymykset.....	52
3.6 Aineiston sisältö aihepiireittäin 2004–2005 ja 2005–2006.....	54
4 TULOSTEN TARKASTELU.....	57
4.1 Metsästyksen motiivit.....	57
4.2 Metsän ja riistan hoito – Metsähallitukselle annetaan vastuu kansallisomaisuuden hoitajana.....	58
4.3 Valvonnan puute ja muiden metsästäjien epäeettinen käytös.....	58
4.4 Lupa-alue ja metsästyspaine.....	59
4.5 Villi ja hallitsematon luonto.....	60
4.6 Luvat ja lupien myynti.....	61
4.7 Palvelut.....	61
4.8 Asiakastyytyväisyys numeroina.....	62
4.8.1 Metsästäjien antamat arvosanat.....	63
4.9 Johtopäätökset.....	65
LÄHTEET.....	67

1 Johdanto

1.1 Metsästys Metsähallituksen mailla

Metsähallituksen hallinnassa on noin 14 miljoonaa hehtaaria valtion omistamia maita ja vesiä. Metsähallitus toimii näiden alueiden metsästysoikeuden haltijana. Metsähallituksen mailla metsästää vuosittain lähes kolmasosa Suomen metsästäjäkunnasta. Metsästäjistä noin 18 500 on metsästyslain 8 §:n nojalla Pohjois-Suomen kuntalaisen oikeudella valtion mailla metsästäviä (Korhonen 2004). Hirvenmetsästäjiä on noin 40 000, pienriistan metsästäjiä noin 25 000 ja turkisriistan ja karhun metsästäjiä muutama tuhat.

Pienriistan metsästäjät ovat pääsääntöisesti vakioasiakkaita eli he ostavat useita lupia vuodessa ja metsästävät samoilla alueilla vuosittain. Metsähallituksen mailla metsästävästä pienriistan metsästäjästä 23 %:lla ei ole muuta metsästysmahdollisuutta, kun taas puolella on mahdollisuus metsästää myös metsästyssseurojen mailla (Hallila 2004).

Vuoden 2005 alussa voimaan astunut Metsähallituslaki loi reunaehdot metsästyksen järjestämistä valtion mailla. Lain päämääriä ovat oikeusturva, hyvän hallinto ja kansalaisten tasapuolinen kohtelu.

Laissa erotettiin liiketoiminnat ja yhteiskunnalliset toiminnot toisistaan. Eräasiat siirtyivät luontopalveluille julkisiksi hallintotehtäviksi ja luvat säädettiin valituskelpoisiksi hallintopäätöksiksi. Näin ollen lupamyynni ei ole enää liiketoimintaa Metsähallituksen Villin Pohjolan tulosalueella vaan Villi Pohjola on lupien jakelukanava. Tuotekehittely esimerkiksi erilaisten lupamuotojen osalta kuuluu luontopalveluille, kun taas lupahinnat määrätään maa- ja metsätalousministeriön asetuksella. Viranomaiskäytännön näennäistä kankeutta on pyritty torjumaan esimerkiksi hyödyntämällä lupamyynnissä uusinta tekniikkaa.

Nykyinen laki edellyttää alueittaisia lupakiintiöpäätöksiä, joihin lupamyynnin tulee pohjautua. Sekä alueisiin kohdistuva kiintiöpäätös että jokainen yksittäinen lupa ovat valituskelpoisia hallintopäätöksiä. Kiintiöpäätökset perustuvat tutkittuihin riistakantatietoihin, alueittain käytäviin sidosryhmäneuvotteluihin ja aiempien vuosien saalistietoihin.

Yksittäisen metsästysalueen kiintiössä otetaan huomioon ns. vapaaseen metsästysoikeuteen perustuva paikallinen metsästys ja erityisluvat. Erityislupia ovat esim. erävalvontaa vastaan annettavat luvat, joiden osuus myytävistä luvista on noin prosentin luokkaa. Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos, pohjoiset riistanhoitopiirit ja Metsähallitus selvittivät laajan kyselytutkimuksen avulla vuonna 2003 paikallisen metsästyksen määrää, saaliita ja metsästystapoja sekä niiden alueellista jakautumista. Myös näitä tietoja hyödynnetään arvioitaessa metsästyspainetta. Metsästysalueiden koolla ja lupien päiväkohtaisella mitoittamisella pyritään lisäksi ottamaan huomioon ns. sosiaalinen kestävyys eli metsästäjille pyritään tarjoamaan riittävästi tilaa.

Lakimuutos muutti myös matkailuyrittäjien toimintaa. Lupamyynnin ohjaaminen liiketoimintaa harjoittavien matkailuyrittäjien kautta ei ole mahdollista voimassaolevan lain pohjalta, sillä kaikille luvanhakijoille on taattava tasaveroinen asema.

1.2 Raportin sisältö

Valtion maille metsästyslupan hankkineet tekevät metsästyskauden päätyttyä saalisilmoituksen Metsähallitukselle. Saalisilmoituksen yhteydessä metsästäjät voivat antaa sanallista palautetta siitä, miten he ovat kokeneet Metsähallituksen palvelut, metsästysalueet ja metsästysmahdollisuudet.

Tässä raportissa esitellään metsästäjien Metsähallitukselle antama palauteaineisto vuosilta 2004–2005, 2005–2006 ja 2006–2007. Aineiston keskeinen sisältö on analysoitu laadullista sisällönanalyysia käyttäen ja sen sisältöä esitellään raportissa sekä numeerisesti että suorien sitaattien avulla. Metsästäjien asiakastytyväisyyttä tarkastellaan myös metsästäjien antamien arvosanojen avulla käyttäen apuna aiemmin kerättyä aineistoa. Lopuksi pohditaan palautteen merkitystä ja sitä, miten siihen tulisi suhtautua Metsähallituksessa.

2 Aineisto ja menetelmät

2.1 Sanallinen palauteaineisto

Valtaosa tämän tutkimuksen aineistosta on kerätty vuosina 2004–2005 ja 2005–2006 Metsähallituksen Riistatalouden suunnittelu- ja seurantajärjestelmään kerättyjen saalisilmoitusten yhteydessä. Syksyn 2006 aineiston analysointi on käsitelty erikseen, sillä siinä vaiheessa, kun aineistoa ryhdyttiin analysoimaan (30.11.2006 lähtien), vain murto-osa saalisilmoituksista oli palautettu. Palautteen antaminen saalisilmoituksen yhteydessä on vapaaehtoista, eivätkä kaikki saalisilmoituksen täyttäneet anna sanallista palautetta. Osa vastanneista ei metsästännyt vastausvuonna, mutta heiltä saatu palaute analysoitiin silti yhdessä muun palautteen kanssa. Internetissä täytettävä saalisilmoituslomake edustaa ns. strukturoitua aineistonkeruuta (Tuomi & Sarajärvi 2002), eli se sisältää tiettyjä osioita, joihin vastataan valitsemalla sopivin vaihtoehto. Saalisilmoituksen kysymykset koskevat

- 1) metsästysaluetta ja metsästyslupatyyppejä
- 2) metsästystapahtumaa ja sen taustatietoja
- 3) metsästyksen aikana saatua saalista
- 4) palvelun laatua.

Palvelun arviointi sisältää valmiiden kysymysten lisäksi tilan, johon vastaaja voi antaa vapaamuotoisen sanallisen palautteen Metsähallitukselle. Tämä palaute muodostaa tässä tutkimuksessa käytetyn aineiston.

Aineistoa tarkasteltiin kolmen metsästysvuoden osalta niin, että palaute jaettiin ensiksi 2004–2005, 2005–2006 ja syksyllä 2006 saatuun palautteeseen, jonka jälkeen se jaettiin Metsähallituksen metsätalouden alueisiin. Näitä alueita on Suomessa yhteensä seitsemän: Ylä-Lappi, Länsi-Lappi, Itä-Lappi, Pohjanmaa, Kainuu, Länsi-Suomi ja Itä-Suomi. Metsätalouden alueet on jaettu edelleen pienempiin yksiköihin eli metsästyslupa-alueisiin. Metsästyslupa-alueita on yhteensä 133.

2.2 Laadullisen aineiston analysointi

Laadullinen eli kvalitatiivinen tutkimus sisältää erilaisia tulkinnallisia tutkimuskäytäntöjä ja siinä painotetaan usein induktiivista, ennemminkin hypoteeseja etsivää kuin niitä testaavaa, tutkimusta. Aineistolähtöinen analyysi tarkoittaa pelkistettynä teoreettisen kokonaisuuden rakentamista empiirisestä aineistosta lähtien (esim. Eskola & Suoranta 1998). Saalisilmoitusten yhteydessä saatu palaute soveltuu aineistolähtöiseen analyysiin. Kerätty aineisto voidaan järjestää sisällönanalyysin avulla johtopäätösten tekoa varten. Tutkittavasta ilmiöstä pyritään saamaan kuvaus tiivistetyssä ja yleisessä muodossa (Tuomi & Sarajärvi 2002) kadottamatta sen sisältämää informaatiota.

Aineistolähtöisen analyysin ensimmäisessä vaiheessa aineisto pelkistetään (reduointi), jonka jälkeen aineisto ryhmitellään (klusterointi). Aineiston luokittelu eli koodaus on yksinkertaisin aineiston järjestämisen muoto. Sitä pidetään kvantitatiivisena analyysinä, joka hyödyntää sisällön teemoja eli aihepiirejä (Tuomi & Sarajärvi 2002). Teemoittelussa painottuu se, mitä kustakin teemasta on sanottu, muuten se on luokittelun kaltaista.

Tämän tutkimuksen tulosten luotettavuutta voidaan pitää hyvänä, sillä aineisto oli varsin laaja, mikäli tarkastellaan vastaajien ja palautevastausten lukumäärää. On kuitenkin muistettava, että yhden tietyn vastaajan antama sanallinen palauteteksti oli pääosin suppeaa (minimi yksi virke, jossa yksi sana), mikä luonnollisesti asetti omat rajoituksensa analyysin laajuudelle.

2.3 Aineiston analyysi ja analysoidun aineiston sisältöluokitus

Kahdelta metsästysvuodelta (2004–2005 ja 2005–2006) saatiin yhteensä yli 21 500 saalisilmoitusta, eniten Itä-Suomen ja Kainuun metsätalousalueilta (taulukko 1). Sanallista palautetta annettiin noin 6 800 ilmoituksessa, eniten Itä-Suomen ja Itä-Lapin metsätalousalueilta (taulukko 2).

Metsästyskaudelta 2006–2007 saatiin marraskuun 2006 loppuun mennessä yhteensä 6 817 saalisilmoitusta, jotka sisälsivät yhteensä 1 878 sanallista palautetta (taulukko 3). Nämä on analysoitu erikseen, sillä aineisto poikkesi selvästi määrällisesti kahden edellisen vuoden aineistosta.

Kaikki palautekenttään kirjoitetut viestit luettiin ja niiden keskeinen viesti kirjattiin ylös. Analyysivaiheessa ei ollut tietoa palautteen antajasta, vaan ainoastaan siitä metsätalous- ja metsästyslupa-alueesta, johon saalisilmoitusta koskeva lupa oli myyty.

Taulukko 1. Eri metsätalouden alueille myytyjen metsästyslupien määrät sekä alueilta saatujen saalisilmoitusten määrä vuosina 2004–2005 ja 2005–2006.

Metsätalouden alue	Metsästysluvat 2004–2005	Saalisilmoitukset 2004–2005	Metsästysluvat 2005–2006	Saalisilmoitukset 2005–2006
Ylä-Lappi	2 690	1 157	3 135	1 031
Länsi-Lappi	4 100	1 349	5 818	1 394
Itä-Lappi	4 525	1 942	4 624	1 427
Pohjanmaa	3 918	1 460	5 328	1 498
Kainuu	4 227	1 883	6 524	1 855
Länsi-Suomi	3 853	1 306	3 965	1 045
Itä-Suomi	6 624	2 130	7 414	2 060
Yhteensä	29 937	11 227	36 934	10 310

Taulukko 2. Eri metsätalouden alueilta saatujen palauteviestien ja viesteissä esiin tulleiden teemojen määrät vuosina 2004–2005 ja 2005–2006.

Metsätalouden alue	Palauteviestit 2004–2005	Teemat 2004–2005	Palauteviestit 2005–2006	Teemat 2005–2006
Ylä-Lappi	194	306	312	511
Länsi-Lappi	454	687	459	717
Itä-Lappi	672	964	577	868
Pohjanmaa	493	708	523	745
Kainuu	534	792	568	850
Länsi-Suomi	401	589	313	485
Itä-Suomi	679	1 074	625	923
Yhteensä	3 427	5 120	3 377	5 099

Taulukko 3. Eri metsätalouden alueilta saatujen metsästyslupien, saalisilmoitusten, palauteviestien ja viesteissä esiin tulleiden teemojen määrät vuosina 2006–2007.

Metsätalouden alue	Metsästysluvat 2006–2007	Saalisilmoitukset* 2006–2007	Palauteviestit 2006–2007	Teemat 2006–2007
Ylä-Lappi	3 106	712	210	341
Länsi-Lappi	4 943	1 017	324	477
Itä-Lappi	4 063	801	227	341
Pohjanmaa	5 535	1 115	302	441
Kainuu	6 248	1 352	355	525
Länsi-Suomi	4 224	552	136	205
Itä-Suomi	7 280	1 268	324	497
Yhteensä	35 399	6 817	1 878	2 827

* Saalisilmoitukset 30.11.2006 asti.

Palautteen sisältö oli hyvin monimuotoista. Lyhyet palauteviestit sisälsivät yleensä vain yhden teeman, pidemmät palauteviestit taas saattoivat sisältää useampia eri teemoja ja sekä positiivista, negatiivista että neutraalia palautetta. Lisäksi viesti saattoi sisältää kysymyksen, johon toivottiin vastausta. Palautteen aiheita oli viesteissä 1–6, tavallisimmin 1–2. Tilaan, johon palaute kirjoitettiin, mahtui 12 riviä tekstiä, ja osa vastaajista käyttikin koko tilan hyväksi. Lyhimmillään viesti oli yhden sanan pituinen (esim. *Kiitos!*, *Susi!!!!*, *Seuratoimintalupa*).

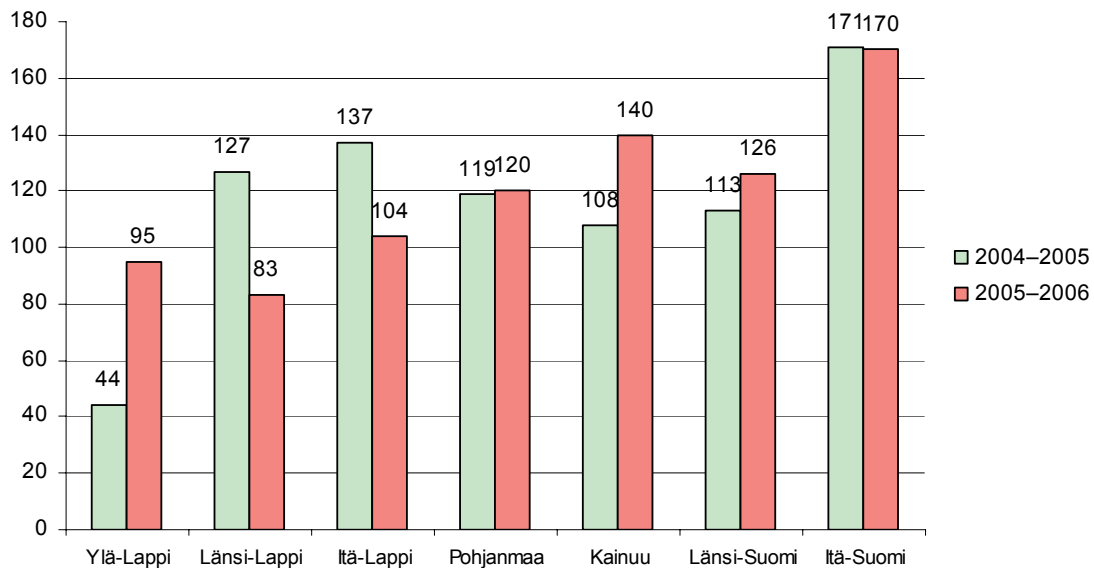
Aineisto luokiteltiin siitä esiin nousseiden teemojen perusteella neljään pääluokkaan, kommentteihin, kritiikkiin, kiitoksiin ja kysymyksiin:

1) Kommentit (neutraalit viestit)

Komentit olivat sävyiltään neutraaleja, ja ne voitiin jakaa edelleen kolmeen luokkaan:

- a) kertomukset
- b) ilmoitukset
- c) ehdotukset

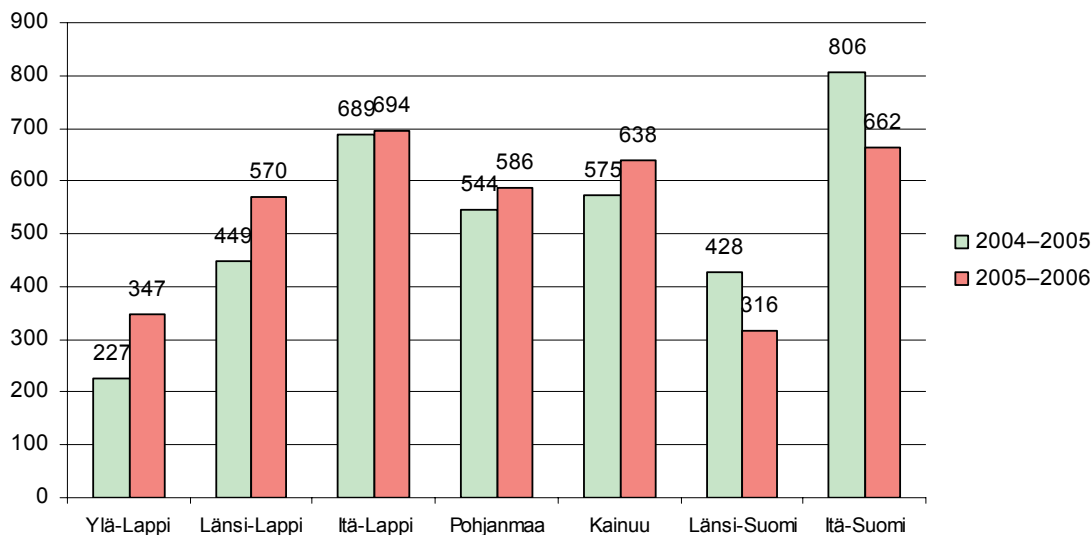
Kertomukset sisälsivät luontoelämysten kuvauksia, esimerkiksi näköhavaintoja eri lajeista tai niissä kerrottiin ilman tunnelatausta jotakin metsästystapahtumaan tai palveluihin liittyvää. Osassa viestejä kerrottiin koiran kouluttamisesta tai koiran toimimisesta metsästystapahtumassa, riistanhoidosta sekä muusta luonnon virkistyskäytöstä. Ilmoitusviesteissä ilmoitettiin esim. varausnumeroita, lupatyyppejä, saalislajeja ja saalismääriä, sekä saaliitta jääminen. Monet viestit olivat erilaisia ehdotuksia Metsähallitukselle siitä, kuinka tämä voisi parantaa metsästyslupa-asioita, hoitaa riistaa jne. Kommenteja saatiin kaiken kaikkiaan yhteensä 1 657. Alueellisesti tarkasteltuna niitä tuli eniten Itä-Suomesta (kuva 1).

Kuva 1. Metsätalousalueilta saatujen kommenttien lukumäärät vuosina 2004–2005 ja 2005–2006.

2) Kritiikki (negatiiviset viestit)

Kritiikkiviestit olivat sävyltään joko erittäin negatiivisia tai palautteen antaja oli yrittänyt esittää kritiikkinsä mahdollisimman neutraalilla tavalla. Viestin sisältö oli kuitenkin selkeästi sellainen, että se voitiin tulkita kritiikiksi. Kritiikkiviestejä oli kahden vuoden aineistossa yhteensä 7 531. Suurin osa kritiikistä saatiin Itä-Suomesta, Itä-Lapista ja Kainuusta (kuva 2).

Kuva 2. Metsätalousalueilta saatujen kritiikkiviestien lukumäärät vuosina 2004–2005 ja 2005–2006.

Aineisto jakaantui sisällön analysoinnissa selvästi yhdeksään luokkaan:

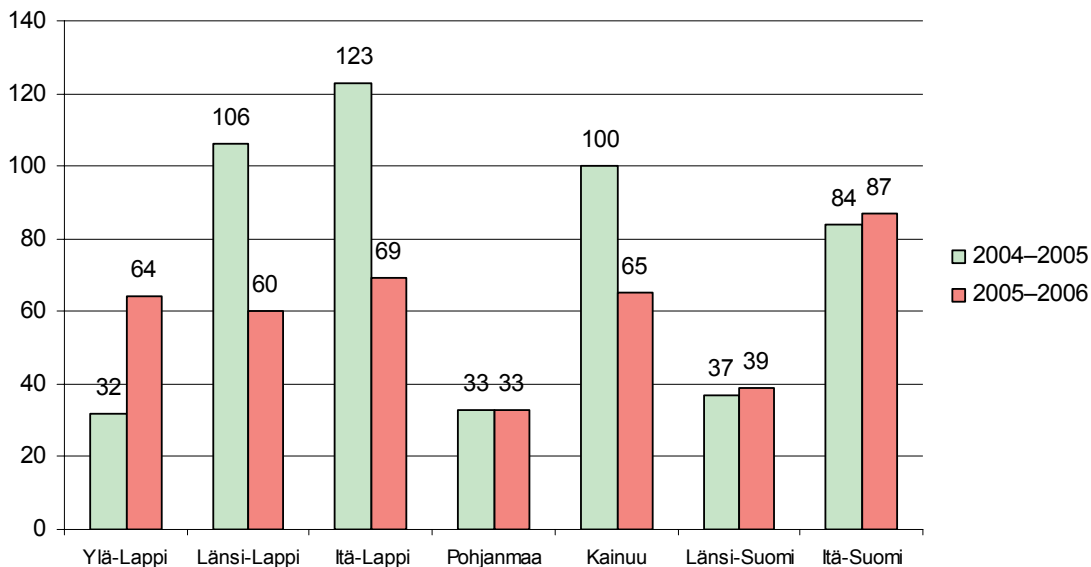
- a) Metsänkäsittelytoimet, mm. avohakkuut, ojitukset, harvennukset, taimikoiden hoito ja suo-ojitukset.
- b) Alueen riistatilanne, riistan vähyys yleisesti tai jonkin tietyn lajin osalta.
- c) Erävalvonnan puute ja siitä johtuvat epäkohdat. Paikalliset vs. muut.
- d) Alueeseen kohdistuva metsästyspaine.
- e) Lupa-alueen koko ja soveltuvuus metsästykseseen.
- f) Metsästyslupien hinnat, lupatyypit ja saaliskiintiöt.
- g) Palvelun laatu.
- h) Kohteen ja/tai majoituksen laatu.
- i) Sekalaiset kritiikin kohteet.

3) Kiitokset (positiiviset viestit)

Kiitokset ja positiiviset viestit luokiteltiin omaksi ryhmäkseen. Näitä viestejä ei analysoitu sisällön osalta tarkemmin vaan ainoastaan todettiin, mitä aihepiirejä kiitokset koskevat. Yhteensä kiitoksia saatiin kahtena vuonna 932 kertaa, näistä suurin osa vuonna 2004–2005 Itä- ja Länsi-Lapista sekä Kainuusta ja vuonna 2005–2006 Itä-Suomesta (kuva 3).

Viesteissä annettiin positiivista palautetta lähestulkoon samoista asioista kuin toisaalla kritisoitiin, eli kohteena olivat

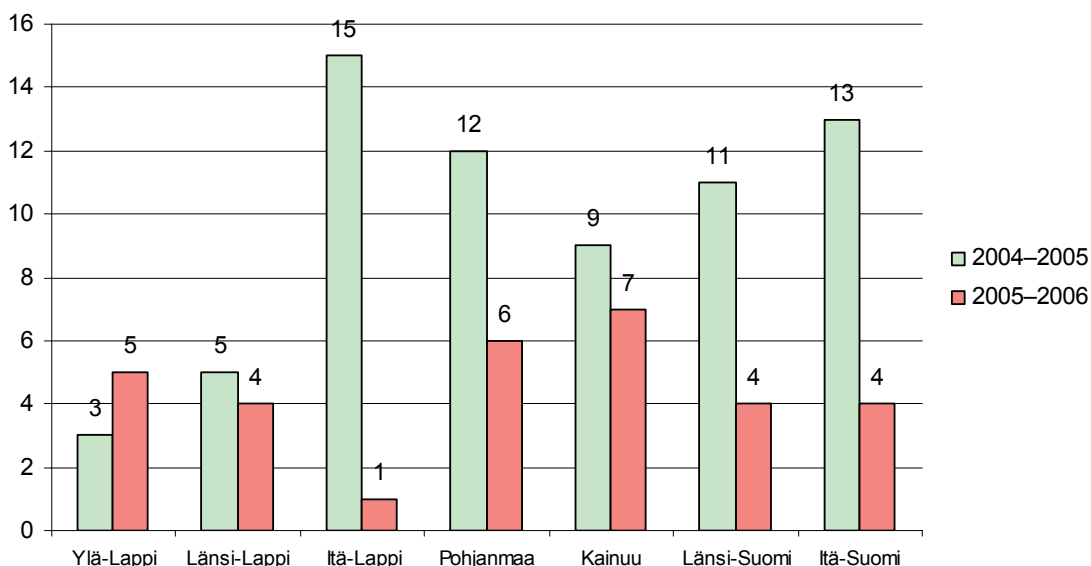
- a) henkilökohtaisesti saadun palvelun laatu
- b) metsästysmahdollisuus ja metsästykseseen liittyvät asiat
- c) elämykset, luonto, majoitukseen liittyvät asiat

Kuva 3. Metsätalousalueilta saatujen kiitosten lukumäärät vuosina 2004–2005 ja 2005–2006.

4) Kysymykset

Tämä luokka sisältää ne viestit, joihin kirjoittajat selkeästi odottivat vastauksia Metsähallitukselta. Sellaisia retorisia kysymyksiä, joihin kysyjä mahdollisesti vastasi omassa viestissään itse, ei ole otettu huomioon tässä, vaan ne on luokiteltu neutraaleihin kommentteihin tai kritiikkiin niiden sisällön ja/tai sävyn mukaan. Kysymyksiksi luokitellut viestit sisälsivät yleensä myös kirjoittajan yhteystiedot, jotta Metsähallitus voisi vastata henkilökohtaisesti. Kysymyksiä oli aineistossa vähiten, 99 kpl, ja niitä tuli eniten Itä-Lapista metsästysvuonna 2004–2005 (kuva 4).

Kuva 4. Metsätalousalueilta vastaanotettujen kysymysten lukumäärät vuosina 2004–2005 ja 2005–2006.

3 Tulokset

Aineiston analysoinnista saadut tulokset on jaoteltu eri metsästysvuosilta ja eri alueilta saatuihin tuloksiin. Niitä esitellään myös sisällön ja siinä esiintyvien teemojen osalta. Kritiikkiä tarkasteltiin alueellisesti kahden ensimmäisen vuoden osalta, sillä näiden kahden vuoden välillä oli selkeä ero siinä, mitä vastaajat kritisoivat.

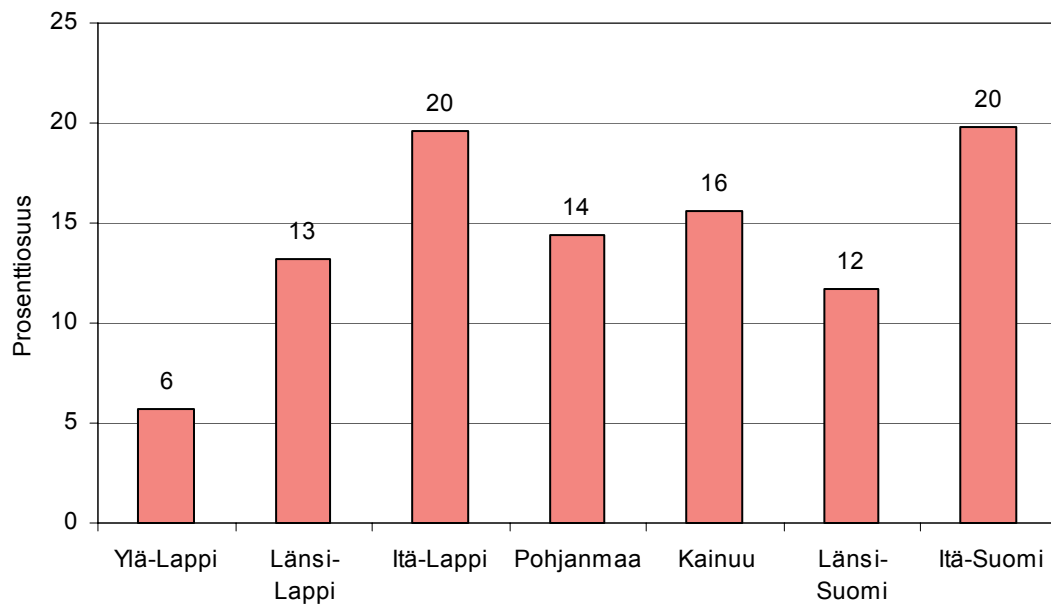
Tuloksissa on esitetty kokoelma vastaanotettuja kommentteja, kritiikkiviestejä, kiitoksia ja kysymyksiä. Se, että joku palauteviesti on otettu mukaan ja joku toinen taas jätetty pois, johtuu siitä, että raportin kirjoittajat ovat pyrkineet löytämään ne viestit, joiden avulla helpoimmin voidaan kuvata koko palautekirjoa, ja jotka parhaiten kattavat aineistossa esiintyneet teemat.

Vaikka vastaanotettujen kommenttien perässä on sulkeissa se metsästyslupa-alue, josta palaute annettiin, se ei tarkoita sitä, että kaikki kyseisellä alueella palautetta antaneet olisivat olleet asiasta samaa mieltä. Jollakin alueella annettu palaute taas saattoi olla yleinen useammallakin alueella, mutta sitä ei mainittu joka alueen kohdalla. Koska aineistossa oli kritiikkiä suhteessa enemmän kuin kommentteja, kiitoksia ja kysymyksiä, kritiikin osuus korostui myös esitetyissä palauteviesteissä.

3.1 Saatu palaute metsästysvuosittain

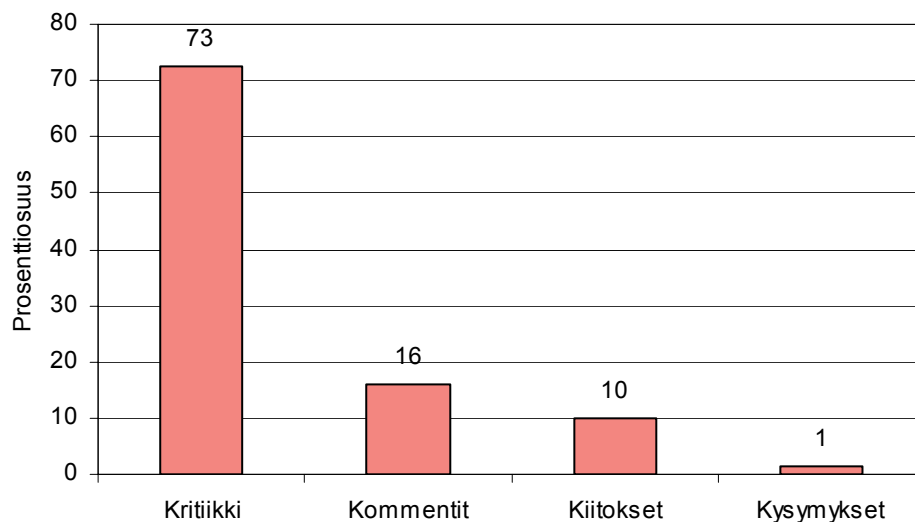
3.1.1 Metsästysvuosi 2004–2005

Saalisilmoituksia tehtiin metsästysvuonna 2004–2005 kaiken kaikkiaan 11 242 kappaletta ja ne sisälsivät 3 427 vapaamuotoista sanallista palauteviestiä (taulukko 1). Palauteviestit sisälsivät yhteensä 5 120 erillistä aihetta (1,5 aihetta/viesti). Itä-Lapin ja Itä-Suomen metsätalousalueiden palautteen osuus oli noin 40 % tulleesta palautteesta, kun taas Ylä-Lapin osuus oli vain hieman yli 5 % (kuva 5).

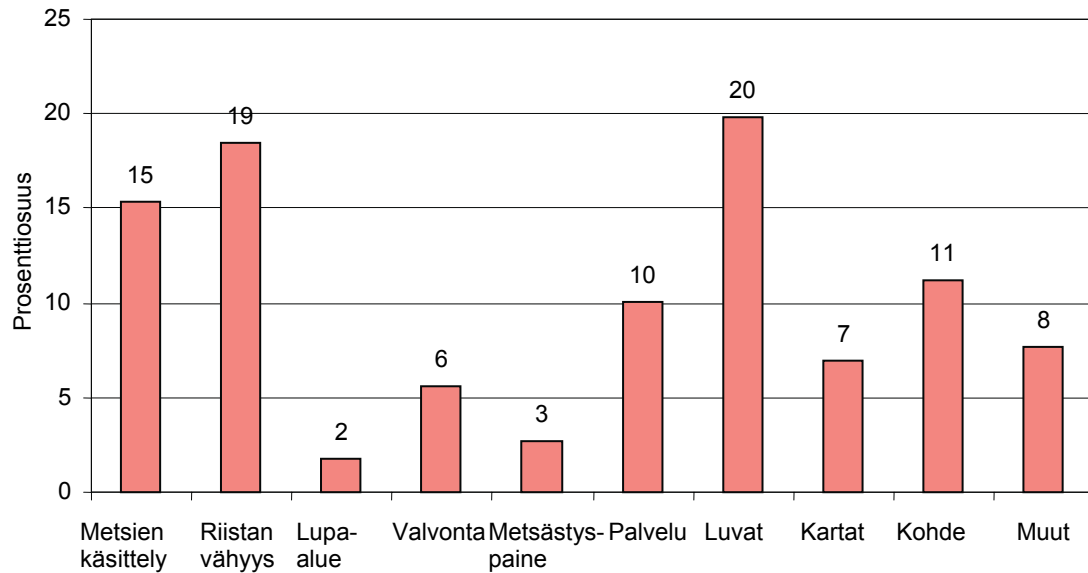
Kuva 5. Eri metsätalousalueilta tulleiden palauteviestien osuus kaikista vastaanotetuista palauteviesteistä vuonna 2004–2005.

Valtaosa sisällöstä (3 718 kpl) oli kritiikkiä (kuva 6). Toiseksi eniten (819 kpl) viestit sisälsivät neutraaleja kommentteja ja vähiten kiitoksia (515 kpl) ja kysymyksiä (68 kpl).

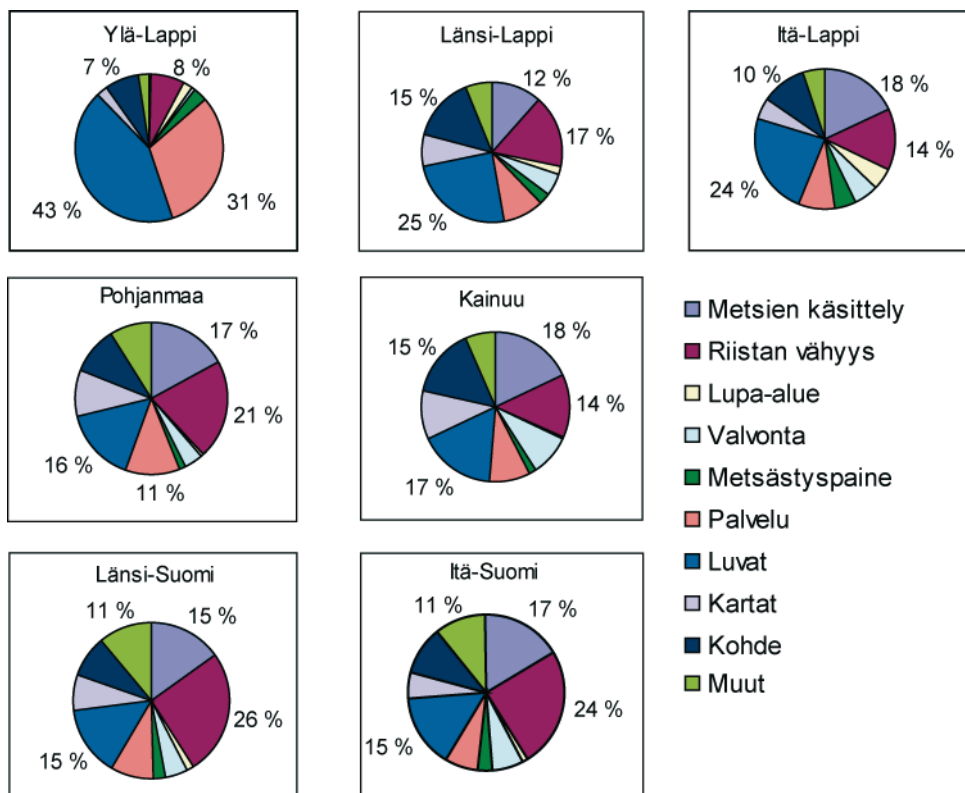
Kuva 6. Vuonna 2004–2005 vastaanotettujen eri pääluokkiin luokiteltujen viestien osuudet kaikista viesteistä.

Aineiston analyysissä kävi ilmi, että kritiikistä hyvin suuri osa koski vuonna 2004–2005 metsästyslupia (niiden hintaa, tyyppejä jne.) sekä riistan vähyyttä (sateinen kesä ja syksy verottivat kanalintupoikueita, ks. Helle & Wikman 2004) ja metsien käsittelyä (avohakkuut) (kuva 7).

Kuva 7. Metsästysvuonna 2004–2005 vastaanotetun kritiikin jakautuminen kohteittain.

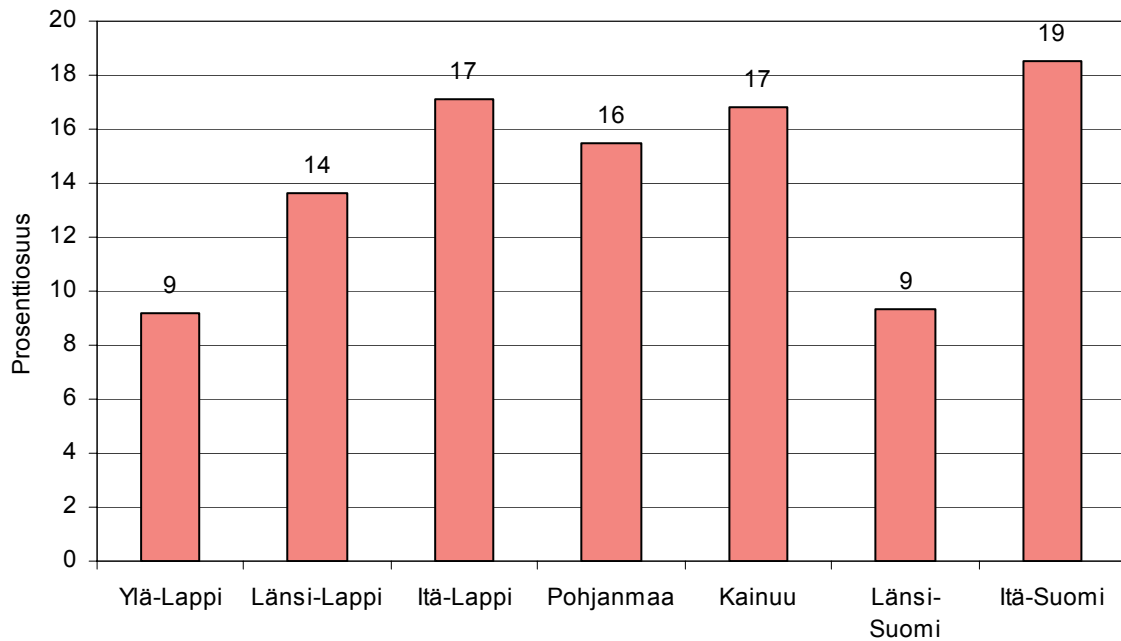
Ensimmäisenä tarkasteluvuonna selkeästi eniten arvostelua saivat Ylä-, Länsi- ja Itä-Lapin metsätalousalueilla metsästysluvat. Lisäksi Ylä-Lapissa arvosteltiin varsin paljon myös palvelua, kun taas Länsi- ja Itä-Lapissa kiinnitettiin huomiota riistan vähyyteen. Pohjanmaalla, Länsi- ja Itä-Suomessa kritisoiitiin lähinnä riistan vähyyttä ja metsien käsittelyä. Kainuussa metsien käsittelyn ohella metsästyslupia arvosteltiin (kuva 8).

Kuva 8. Eri metsätalousalueilta vastaanotetun kritiikin sisältö pääpiirteittäin metsästysvuonna 2004–2005.

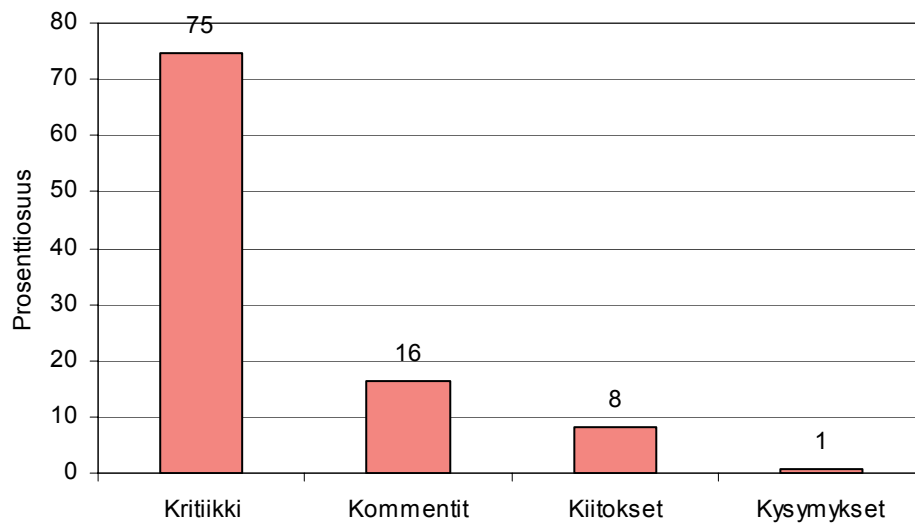
3.1.2 Metsästysvuosi 2005–2006

Metsästysvuonna 2005–2006 tehtiin hieman vähemmän saalisilmoituksia kuin edellisenä vuonna, yhteensä 10 310, ja ne sisälsivät sanallisia palauteviestejä yhteensä 3 377 (taulukko 1). Palauteviestit sisälsivät yhteensä 5 099 erillistä aihetta (1,5 asiaa/viesti). Eri metsätalousalueilta saatu palaute jakaantui hieman tasaisemmin kuin edellisenä vuonna, mutta edelleen yli kolmannes palautteesta saatiin Itä-Lapin ja Itä-Suomen metsätalousalueilta (kuva 9).

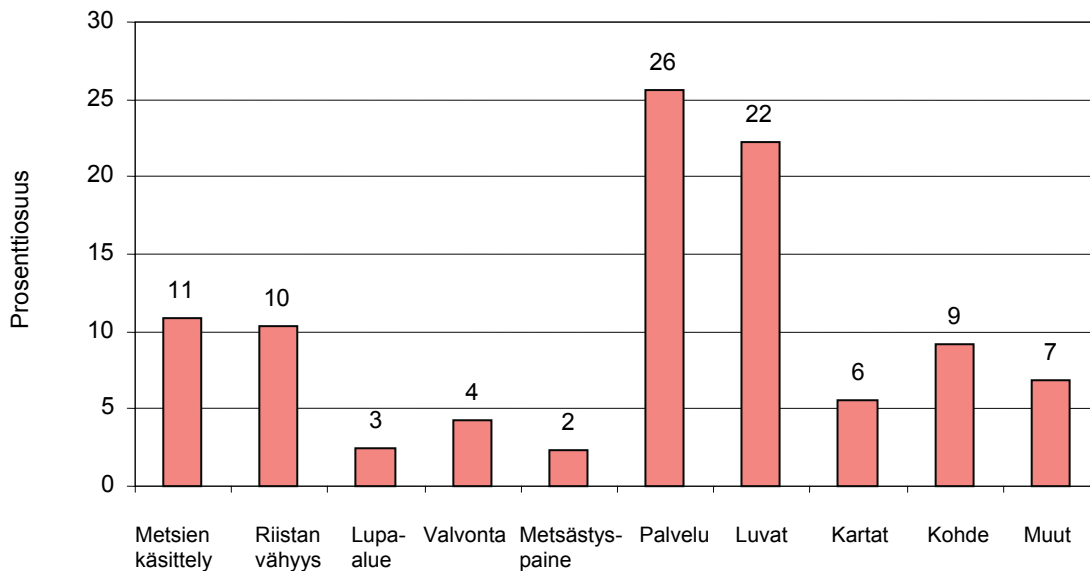
Kuva 9. Vuonna 2005–2006 eri metsätalousalueilta vastaanotettujen viestien osuudet kaikista viesteistä.

Valtaosa viesteistä oli tänäkin vuonna (3 813 kpl) kritiikkiä. Lisäksi vastaanotettiin 838 kommenttia, 417 kiitosta ja 31 kysymystä (kuva 10).

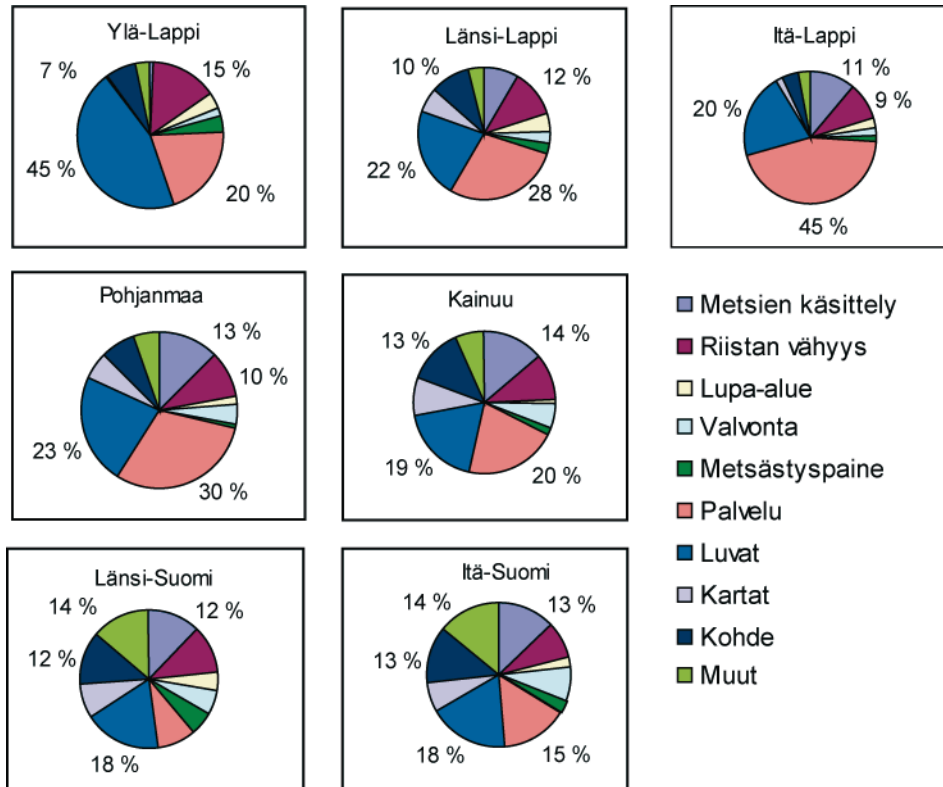
Kuva 10. Vuonna 2005–2006 vastaanotettujen eri teemoihin luokiteltujen viestien osuudet kaikista viesteistä.

Negatiivista arvostelua sai eniten osakseen palvelun, lähinnä puhelinmyynnin, toimimattomuus (kuva 11). Puhelinmyynti ruuhkautui, linjat menivät sekaisin ja myyntihenkilön tavoittaminen oli vaikeaa. Lisäksi joissakin tapauksissa puhelimesta saatu palvelu ei ollut ollut palautteen antajalle mieleen.

Kuva 11. Vuonna 2005–2006 vastaanotetun kritiikin jakautuminen kohteittain.

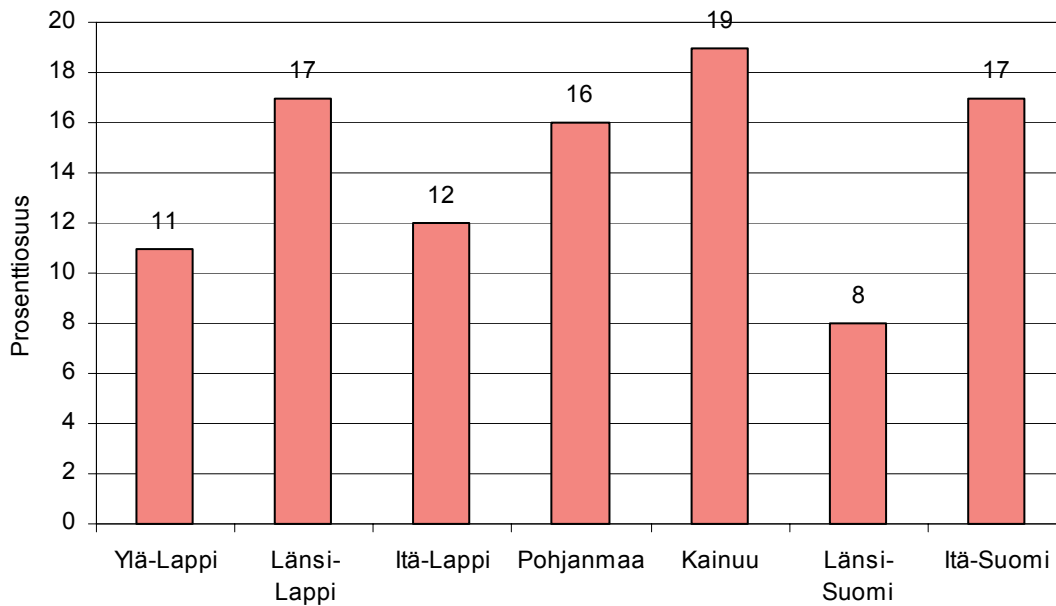
Alueellisesti tarkasteltuna eniten arvostelua saivat niin Ylä-, Länsi- ja Itä-Lapissa kuin Pohjanmaalla, Kainuussa ja Itä-Suomessakin osakseen metsästysluvat ja palvelut. Lupia arvosteltiin myös Länsi-Suomessa, mutta palvelujen sijaan siellä kritisoitiin susia ja hirvikärpäsiä ja metsästämisen mahdottomuutta niiden vuoksi (luokka ”muut”) (kuva 12).

Kuva 12. Eri metsätalousalueilta vastaanotetun kritiikin sisältö pääpiirteittäin metsästysvuonna 2005–2006.

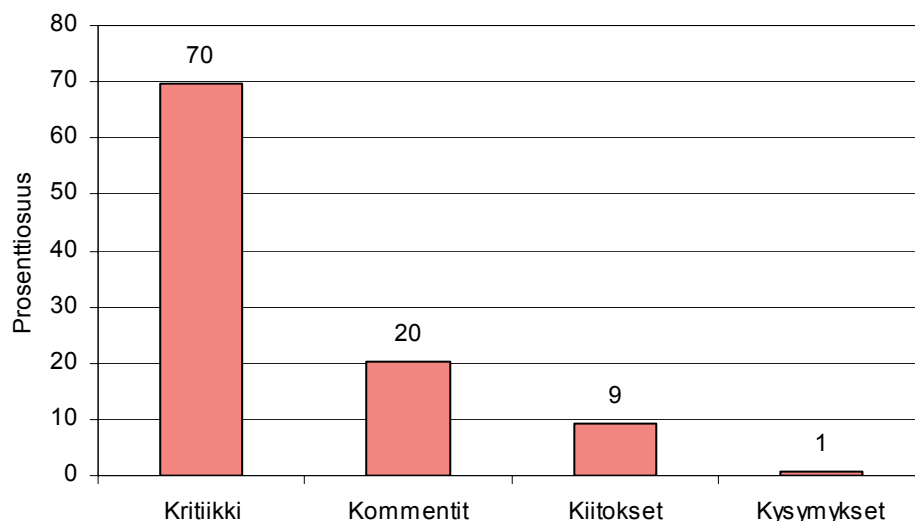
3.1.3 Metsästysvuosi 2006–2007

Metsästyslupia myytiin syksyllä 2006 edellisvuosien tapaan yli 30 000. Saalisilmoituksia tehtiin vuonna 2006 marraskuun loppuun mennessä yhteensä 6 817. Ne sisälsivät vapaamuotoisia sanallisia palautteita yhteensä 1 878 (taulukko 3), joissa oli 2 827 erillistä aihetta (1,5 aihetta/viesti). Suuri osa palautteesta koski edelleen Itä-Lappia, mutta tänä vuonna myös Länsi-Lappi ja Kainuu olivat aiempaa enemmän esillä. Länsi-Suomen metsätalousalueelta tulleen palautteen osuus oli alle 10 % (kuva 13).

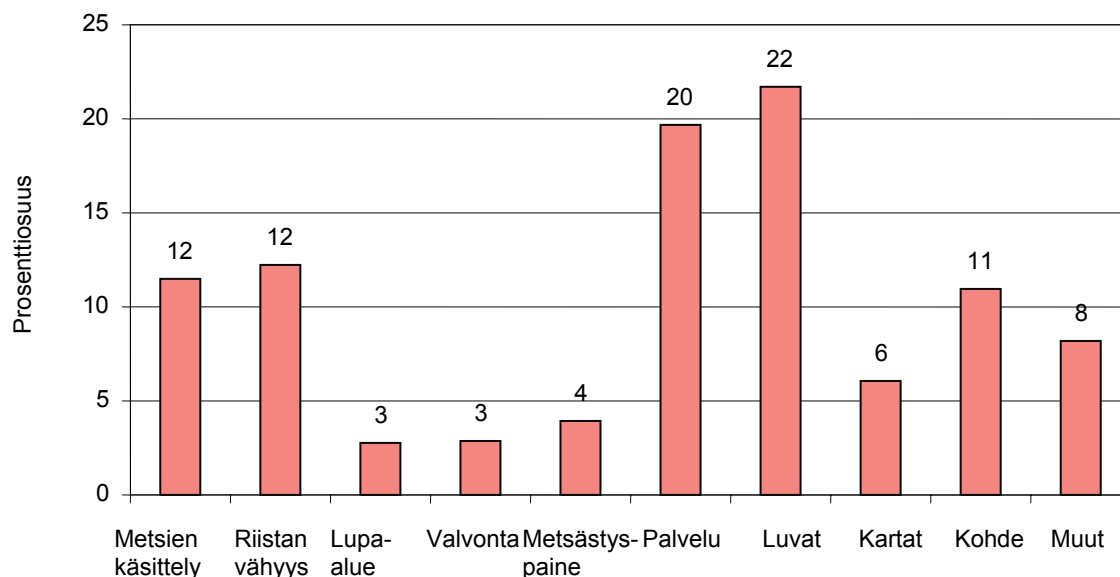
Kuva 13. Eri metsätalousalueilta tulleiden palauteviestien osuus kaikista vastaanotetuista palauteviesteistä vuonna 2006–2007.

Syksyn 2006 aineistossa valtaosa palautteen sisällöstä (1 969 kpl) oli edelleen kritiikkiä. Sitä oli kuitenkin vähän vähemmän kuin aiempina vuosina (kuva 14) ja vastaavasti neutraaleja kommentteja (575 kpl) ja kiitoksia (264 kpl) oli vähän enemmän kuin edellisinä vuosina. Kysymyksiä tehtiin 19 kpl.

Kuva 14. Vuonna 2006–2007 vastaanotettujen eri pääluokkiin luokiteltujen viestien osuudet kaikista viesteistä.

Aineiston analyysin perusteella arvostelu koski vuonna 2006–2007 metsästyslupia sekä palvelua (kuva 15). Viestien sisältö oli aiempia vuosia maltillisempaa ja vähemmän kärkeästä. Metsästyslupien hinta on aihe, joka puhuttaa vuodesta toiseen, vaikka lupien hinnassa ei olisikaan tapahtunut muutosta. Myös palvelua kritisoidaan, sillä ensimmäisen myyntipäivän ruuhka on vuotuinen ongelma.

Kuva 15. Vuonna 2006–2007 vastaanotetun kritiikin jakautuminen kohteittain.

3.2 Kommentit

3.2.1 Luontoelämykset

Monet vastaajista pitivät luonnossa liikkumisen ja luonnon virkistyskäytön merkitystä saalista tärkeämpänä. Luontoelämysten voidaankin katsoa olevan kiinteä osa metsästystapahtumaa. Metsästyksen ohella tarkkaillaan luontoa ja tehdään havaintoja niin riista- kuin muistakin lajeista, niiden kantojen kehityksestä ja runsaudesta.

Alueella kotkan pesä! (Vasaselkä, Itä-Lappi, 2004–2005)

Siyliövaarasta löytynyt liito-orava. Havainto varma. (Vintilä, Itä-Lappi, 2004–2005)

Karhun suden ja ilveksen jälkiä alueella. Korpit lisääntyneet huomattavasti. (Sotkamo, Kainuu, 2004–2005)

Erittäin kapinen supikoira tai sen näköinen karvaton olio jossa just henki oli vielä-talalla (Itä-Suomussalmi, Kainuu, 2004–2005)

Kanalintuhavaintoja oli runsaasti, etenkin nuorissa taimikoissa. (Etelä-Kuhmo, Kainuu, 2004–2005)

Haukkalintuja paljon ja maakotkia... (Perho, Länsi-Suomi, 2004–2005)

Metso oli palannut nuoriin 30–45vuotiaisiin vanhoihin metsiköihin. (Evo, Länsi-Suomi, 2004–2005)

Riekkokannoissa näkyi selkeä lasku viime vuoteen. (Angeli, Ylä-Lappi, 2005–2006)

Löytyi susien tappama hirvi. (Sotkamo, Kainuu, 2005–2006)

... Muina havaintoina todettakoon runsas merimetsokanta (useita satoja lintuja) sekä koskeloja runsaasti (isoin parvi 96 lintua). (Rankun valtiosaaret, Länsi-Suomi, 2005–2006)

Tiedoksi: Karhuhavainto alueella 7638 Elimo-Kitsi-Piilo, Emo ja 2 pentua rajan pinnassa. (Elimo-Kitsi-Piilo, Itä-Suomi, 2005–2006)

...Sopuleita paljon. (Paistunturi, Ylä-Lappi, 2006)

Metsojen parveutuminen. Noin 20 metsoa samalla kankaalla. Olivat samalla alueella kaksi päivää. Kolmantena niitä ei näkynyt. (Posio, Länsi-Lappi, 2006)

Tuijottiin eka kertaa elämässä silmästä silmään karhua noin 30 metrin päästä Luokkavaarassa (Kouva, Pohjanmaa, 2006)

Alueella on erittäin vahvan tuntuinen urosmetsokanta. Kahden päivän aikana tavattu alueen eri puolilla 30 metsoa, joista vain 7 oli koppeloita. Lisäksi tavattu kolme suurta urosteeriparvea, joissa oli 100, 90 ja 40 yksilöä, muttei juurikaan yksittäisiä lintuja eikä naaraita. (Ilomantsi, Itä-Suomi, 2006)

Saaliin sijasta monille palautteen antajille oli tärkeintä, että metsästystapahtuma toi mielenvirik-
tystä. Metsässä liikkumista pidettiin osana oman fyysisen kunnon hoitamista. Luonnon tarkkailun
lisäksi metsästyksen ohessa marjastettiin ja sienestettiin.

*Metsästys on oiva ulkoilumuoto, puolukat, sienet ja karpalot löytyvät myötä samoi-
lun. (Etelä-Kuhmo, Kainuu, 2004–2005)*

Puolukoita keräsin 820 litraa! (Kukkaro-Lakla, Itä-Suomi, 2004–2005)

*Paljon puolukoita, poimin 50 litraa puolessa päivässä! (Länsi-Suomussalmi, Kai-
nuu, 2005–2006)*

Suomalaiselle metsästäjälle koira on tärkeä. Koira on kaveri, jota ilman metsästys ei tunnu mil-
tään. Monille metsästäjille oli tärkeämpää, että koira toimi metsästystilanteessa ”oikein” kuin saa-
liin saaminen. Useissa viesteissä kerrottiin saaliitta jäämisen johtuvan nuoren koiran kouluttami-
sesta. Metsästäjät halusivat kertoa koirastaan, kuinka vanha se oli, mitä rotua, mahdollisesti ni-
menkin. Metsästäjät kertoivat myös sen, mikäli koira oli metsästystilanteessa toiminut odotusten
mukaisesti ja koulutus oli onnistunut.

*Metsästystapahtuma oli lähinnä koiran koulutusta (paljon kävelyä) koska seisova
koiramme on vielä pentu. (Pöyrisjärvi, Ylä-Lappi, 2004–2005)*

*Suomen pystykorvan pennun opetus ja pojanpojan kanssa metsästysretki Lappiin
(pentu 8 kk, Ville 11v). (Muonio, Länsi-Lappi, 2004–2005)*

*Koirat: Haukkuva ja ajava. Olisin saanut saalista mutta en ottanut! (Rovaniemi,
Länsi-Lappi, 2004–2005)*

*Mahtava kokemus olla ensikertaa ns. hanhijahdissa ja vielä kun tuli saalista. Tuli-
pahan todistettua, että koira on hyvä kaveri hämärtyvässä illassa. (Itä-Suomussalmi,
Kainuu, 2004–2005)*

Koulutin nuorta kanakoira. (Karigasniemi, Ylä-Lappi, 2005–2006).

*Metsästin seisovalla koiralla ja koira löysi linnut ja seisoj ajaen käskystä... (Pöyris-
järvi, Ylä-Lappi, 2005-2006)*

*... Ilman saalista jääminen johtui siitä, että koira oli 7 kk ikäinen eikä vielä osannut
toimia oikein. Riekkaja oli runsaasti ja koira kyllä löysi ne, mutta karkotti ne aina
suoraan ilmaan, joten en edes yrittänyt pudotuksia... (Pöyrisjärvi, Ylä-Lappi, 2005–
2006)*

Ei haukulle vieläkään. Ehkä tulevana vuonna. (Posio, Länsi-Lappi, 2004–2005)

*Mukana ½-vuotias pystykorva-uros. Ei haukkua. Pari merkintää maasta, karkotus,
ei uusintakosketusta. (Posio, Länsi-Lappi, 2004–2005)*

*... Kun koiraan on tottunut eräkaverina niin tyhjältä se tuntuu metsässä kulkea yksi-
nään, millään riistatilanne tapahtumalla ei tunnu olevan merkitystä... (Kuru, Länsi-
Suomi, 2004–2005)*

Koirana oli 1,5 vuotias saksanseisoja, joka oppi tällä reissulla seisomaan lintua ja saatiin muutama pudotus... (Paistunturi, Ylä-Lappi, 2006)

Saalismääräni jäi lupaehdoista koska nuori seisojanpentuni ulkoili kanssani ja nautti Lapin luonnosta pitkällä kahvitulilla. Riekkokanta kohtalainen kuljettuihin matkoihin, ei valittamista, eiköhän sitä taas ensisyksynä jatketa harrasteluja. (Käsi-varsi, Ylä-Lappi, 2006)

3.2.2 Saalis tai saaliitta jääminen

Monet viestit sisälsivät tarkan kuvauksen saadusta saaliista (lajit ja lukumäärät), vaikka tiedot olisi täytetty jo saalisilmoituksen strukturoituun osaankin. Lisäksi monet halusivat mainita, mikäli saalista ei ollut saatu ja myös mahdollisia syitä siihen. Jos metsästysretki oli peruuntunut, siitä kerrottiin myös.

... Utsjoen puolelle sijoittuvissa luvista (ainakin minulle tulleissa) saaliskiintiö on 3 riekkoa/vrk. Ammuin niitä neljänä päivänä 12 kpl eli ns. kiintiön täyteen. (Paistunturi, Ylä-Lappi, 2004–2005)

...Saalis 9 riekkoa. (Kaldoaivi, Ylä-Lappi, 2004–2005)

Lupa lähinnä käytetty karhun pyyntiin (ei tulosta) (Itä-Lapin erityishupa-alue, Itä-Lappi, 2004–2005)

...Metsästyspäivät 134 pv, saalis: Uros metso 4 kpl, uros teeri 10 kpl, jänis 2 kpl, riekkoo 1 kpl, kettu 1 kpl ja näätä 1 kpl. (Utajärvi, Kainuu, 2005–2006)

Ammuin jahdin aikana 3 laukausta, saalis 1 musta teeri ja 2 pyytä, teho 100 %... (Itä-Suomussalmi, Kainuu, 2004–2005)

Riekot oli tosi arkoja, olis pitänyt olla kivääri aseena... (Kaamanen, Ylä-Lappi, 2004–2005)

Tarkoitus oli vain olla metsällä, riistaa, jäniksiä oli, ei vain ollut tarvetta ampua (Pello, Länsi-Lappi, 2004–2005)

Ankara tuuli vaikeutti tällä kertaa metsästystä. (Koitelainen, Itä-Suomi, 2004–2005)

Varmaan kelistä johtuen ei saalista (alue 5611). Ensilumi, riista piilossa. (Hyrynsalmi-Ristijärvi, Kainuu, 2005–2006)

Juuri sataneen lumen takia jänis ei liikkunut alkuvuikosta... (Elimo-Kitsi-Piilo, Itä-Suomi, 2005–2006)

En käynyt metsällä koska sairastuin (Keihäsjärvi, Länsi-Suomi, 2005–2006)

Putkiremontti kotona esti metsästyksen. (Elimo-Kitsi-Piilo, Itä-Suomi, 2005–2006)

Syy vähäiseen metsästyksen röntä- ja lumsade ja autossa kesärenkaat. Ei päässyt päätieltä pois... (Kaamanen, Ylä-Lappi, 2006)

3.2.3 Ehdotuksia Metsähallitukselle

Kommenteissa oli runsaasti erilaisia ehdotuksia Metsähallitukselle siitä, miten se voisi parantaa palveluaan, mm. metsästyslupatyyppejä kehittämällä sekä lupavalikoimaa laajentamalla ja monipuolistamalla.

Lisätkää halvempi riekkolupa, esim. 1/päivä, normaalin 3/pv rinnalle. Tällainen olisi ehkä helpompi saada (nyt oli tunkua!), mutta koiralla metsästävälle elämyksellisyys ja mielekkyys säilyisi, kun voisi pysyä mukana raahata... (Karigasniemi, Ylä-Lappi, 2004–2005)

Saadusta ketusta lisäpiste (teeri) saadusta näädestä lisäpiste (riekko, pyy tai jänis/rusakko) minkistä vesilintu. Tai alennusta lupahinnasta? (Kolari, Länsi-Lappi, 2004–2005)

Vanhoille kävijöille tulisi olla joitakin etuja kuten ilmapäiviä! (Koitelainen, Itä-Lappi, 2004–2005)

Loppukauden lupa olisi toivottava lisä tuotevalikoimaan. Pienpetojen metsästyksen salliminen toisi lisää mahdollisuuksia metsästyksen. (Evo, Länsi-Suomi, 2004–2005)

Voisitte selventää saalispistemäärää esimerkein. Kun ampuu metson silloin pitää ostaa 2 vrk lupa! Toivoisin, että kehittäisitte metsoluvan... (Koitelainen, Itä-Lappi, 2005–2006)

Lupatyyppeihin voisi tulla mukaan 10 vuorokauden lupa. (Sorsasalo-Aveninen, Itä-Suomi, 2005–2006)

Luvat eivät ole ihan ilmaisia, mutta eipä tarvitse ollakaan. Mutta kun alaikäinen alkaa kulkea mukana oman pyssyn kanssa, saalismahdollisuudet eivät juuri lisäännä, mutta lupakulut tuplaantuvat. Juniorilupa olisi tuotteena varmaankin kysytty, tai ainakin tarpeellinen. Valtakunnallisesti junioreiden metsästysharrastuksen hiipuminen on ongelma, ja koskapa valtion maat ovat monelle nuorelle ainoa tapa päästä metsästämään ainakin jonkinlaista alennusta olisi syytä harkita. Myös jonkinlainen perhelupa voisi olla erillinen tuote. Kalastuspuolella valtio on tullut nuorten osalta hyvin vastaan. Saman voisi tehdä metsästyspuolella. Alaikäisten ampuma riista pohjoisia vapaametsästysalueita lukuun ottamatta lienee kokonaispotissa hyvin marginaalista luokkaa. (Orivesi, Länsi-Suomi, 2005–2006)

...Susikannan laskenta pitäisi toteuttaa ulkopuolisin voimin, koska luottamusta ns. virallisesta määrästä kentällä ei ole (laskennasta ulkopuolella tutkijat, luontopalvelu MH ja riistanhoitopiirit). Ent. maaherra XX voisi käynnistää työn ja valita henkilöt. (Peurajärvi-Mujejärvi, Itä-Suomi, 2005–2006)

Säästetään yksi viikko syksystä tammikuulle että pääsis talvilinnustamaan. (Ilomantsi, Itä-Suomi, 2005–2006)

Metsästäjät ehdottivat jonkin verran riistanhoitotoimia, riistan ruokintaa ja riistaistutuksia. Monissa ehdotuksissa toivottiin, että Metsähallituksen mailla lisättäisiin pienpetopyyntiä riistan hyvinvoinnin vuoksi.

Riistan hoitoon olisi kiinnitettävä enemmän huomiota... (Sievi, Pohjanmaa, 2004–2005)

Riistan ruokintaan olisi myös Metsähallituksen panostettava. (Rahustenaho-Levämäki, Itä-Suomi, 2004–2005)

Onkohan ajateltu mahdollista metsälinnun istutusta ollenkaan, jotkut alueet syksyn mittaan todella tyhjiä?... (Pomo-Rajala, Itä-Lappi, 2005–2006)

Telkän pönttöjä lampien rannoille, 15 vuotta sitten oli! (Länsi-Suomussalmi, Kainuu, 2005–2006)

Kettu- ja minkkikanta on lisääntynyt huolestuttavan suureksi. Mitä Villi Pohjola aikoo asian korjaamiseksi tehdä? Ei riitä että pisteitä ei mene näistä eläimistä! (Tulpio, Itä-Lappi, 2004–2005)

Pienpedot olisi jotenkin saatava kuriin. (Sievi, Pohjanmaa, 2004–2005)

Pienpetojen metsästystä tulisi lisätä jollain ”porkkanalla” (Hirvivaara-Rostua, Itä-Suomi, 2004–2005)

...Petopyyntiin riistakantojen vaalimiseksi olisi muutenkin panostettava, eli jotain hyvitystä todistettavasti pienpetoja pyytävälle ja saalistakin saaneille. (Muonio, Länsi-Lappi, 2005–2006)

Petolintutilanne huono, liian paljon kanahaukkoja. (Hossa, Kainuu, 2005–2006)

... Olisin halukas osallistumaan em. alueiden riistakantojen arviointitutkimukseen. (Utajärvi, Pohjanmaa, 2006)

3.3 Kritiikki ja negatiivinen palaute

3.3.1 Metsien käsittely suututtaa

Metsästäjät arvostelivat voimakkaasti metsien hakkuita ja ojituksia, taimikoiden hoitoa ja soiden kuivattamista. He korostivat mm. metsänkäsittelytoimien vaikutuksia maisemaan ja viihtyvyyteen sekä niiden merkitystä riistakantojen vähenemiseen. Suuri osa metsästäjistä oli sitä mieltä, että riistakantojen, erityisesti metsäkanalintujen, vähyys on seurausta metsien liian tehokkaasta käsittelystä. Ojien ja hakkuujätteiden koettiin myös hankaloittavan metsissä kulkemista. Palautteen kirjoittajien mielestä Metsähallitus käyttää väärin oikeuttaan hallita kansalaisten yhteistä omaisuutta hakkaamalla metsiä.

Kaikista metsähallituksen toimintaan kohdistuvista taloudellisista ”pakotteista” ja metsien uusiutuvuudesta huolimatta, ovat suorittamanne hakkuut koko Suomessa aivan kohtuuttoman suuria. Olette jo pilanneet suurimman osan suomalaista luontoa pitkäksi aikaa.... (Sorvorta, Itä-Lappi, 2004–2005)

Helvetilliset metsähakkuut täytyy lopettaa!!! (Tulppio, Itä-Lappi, 2004–2005)

Käynyt 15 vuotta, kohta ei ole linnuille laulupuuta, joten niitten tarttee muuttaa Venäjälle. Hakatkaa lisää vaan, kyllä siellä vielä muutama puu on pystyssä. (Hossa, Kainuu, 2004–2005)

Tuollaisten avohakkuiden suunnittelija, toimeenpanija ja hyväksyjä pitäisi haastaa tyhmyyden harjoittamisesta oikeuteen ja pistää linnaan 20 vuodeksi! ... (Itä-Suomussalmi, Kainuu, 2004–2005)

Pitääkö kaikki suot ojittaa muutaman paskanäreen takia. Ei siellä linnut enää viihdy. (Etelä-Kuhmo, Kainuu, 2004–2005)

Jatkakaa hakkuita vain samaan malliin, niin eipä kohta tarvitse pystykorvan kanssa lähteä Metsähallituksen maille pyyntiin kun ei ole sellaisia puuta missä linnut istuisivat... (Pohjois-Taivalkoski, Pohjanmaa, 2004–2005)

Metsästys vai aukostuslupa?.... (Lestijärvi, Pohjanmaa, 2004–2005)

Hyvin oli tuota hakkuuaukeata. (Kivijärvi, Länsi-Suomi, 2004–2005)

... Mikä metsä, eihän siellä ole kuin risukkoa ja suota ja kynnettyä aukkoa. Hyi hitto! (Linkkilä, Länsi-Suomi, 2004–2005)

Aivan liian paljon, liian suuria avohakkuita! Hakatut metsät kerta kaikkiaan hirveässä kunnossa. Suuret hakkuut muuttavat liikaa kanalintujen elinympäristöä ts. tekevät niistä elinkelvottomia. Siivoaisitte edes hakkuutähteet pois alueilta, niin niissä olisi edes kiva liikkua. Nyt ei siitäkään tule mitään kun joka askeleella saa ravistella risuja kintuista. Käyttäkää kevyempää kalustoa metsätöissänne! (Ilomantsi, Itä-Suomi, 2004–2005)

Pahinta oli todeta, että metsähallitus tekee hakkuita näinkin pohjoisessa. Maisema pilattu miespolveksi. Mahtaako puista saatava tuotto ylittää edes korjuukustannuksia. (Hammastunturi, Ylä-Lappi, 2005–2006)

Alueella suoritettu sairaita metsänraiskuita! Luulisi että Suomen valtio, näin metsäisessä maassa, osaisi edes vähän miettiä kuinka metsää tulisi hoitaa ja hakata. Suomen metsät eivät kuulu Valtiolle. Ne kuuluvat suomalaisille! (Posio, Länsi-Lappi, 2005–2006)

Miksi myydään lupia alueelle, jos on puusto putsittu pois. Ei linnut viihdy hakkuilla. Rauhallisuuskin pariin otteeseen katosi, kun lavetilla vedettiin lisää hakkuukalustoa metsään..... (Tulppio, Itä-Lappi, 2005–2006)

Kovin kovaa kritiikkiä niinkin herkkähipiäiselle laitokselle kuten te :) ei uskalla noista "metsätaloustoimenpiteistä" antaa. Saattaa jäädä tulevaisuuden luvat saamatta. Kuitenkin totean, että ei niitä kaikkia tihutöitä kuitenkaan "kestävän metsätalouden" suurennuslasin alla voi tarkastella. (Koitelainen, Itä-Lappi, 2005–2006)

Alueella hirmuisia aukkohakkuita. Ojamaiden mättäminen aukkoon jätetyn hakkuutahteen päälle törkeää. Ko. alue kulku- ja elinkelvotonta kymmeniä vuosia. Brutaalia. Metsoparlamentin ohjeet taitaa metsävaltiolta unhoittua? (Länsi-Kuhmo, Kainuu, 2005–2006)

Yritin käydä metsällä mahdollisimman syrjäisessä suosaarekkeessa, siellä oli vielä 2 vuotta sitten vanhaa metsää ja metsoja. Ajattelin että ei niin hankalia marginaali-alueita hakata mutta ei.... kaikki oli hakattu, koko alueelta ei löytynyt kuin ns. kulisimetsää ja rääuseiköitä! (Itä-Kuhmo, Kainuu, 2005–2006)

Onko panssarivaunu todellakin kustannus/tuotos-mielessä tehokkain metsänhoitokone. Jäljistä päätellen harvennukset ja rankojen kaato tehdään kyseisellä välineellä. (Yli-Ii, Pohjanmaa, 2005–2006)

Vanhoja metsiä oli nauhoitettu, on ikävää jos seuraavalla kerralla metsät on hakattu aukoiksi. (Parkano, Länsi-Suomi, 2005–2006)

N.N. kirjoitti jossain lehdessä, että metsähallituksen mailla ei kaivettaisi ojia ja vanhatkin pyrittäisiin täyttämään. Toivakassa kaivetaan vanhat maatuneet ojat auki ja uudelle ostamalleen alueelle kaivetaan aivan uusia ojia. (Toivakka, Länsi-Suomi, 2005–2006)

Metsästäjät näkivät metsien hakkuiden ja heikon metsokannan välillä yhteyden ja tuttujen ”met-sometsien” ja soidinpaikkojen hakkuita kritisoitiinkin varsin kärkevästi. Metsästäjien mielestä jopa sellaisia metson soidinpaikkoja oli hakattu, joista he olivat tiedottaneet Metsähallitukselle. Metsästäjät näkivät metson ohella myös muiden kanalintujen kantojen vähenemisen ja metsänkäsittelytoimien välillä yhteyden ja ihmettelivät sitä, että metsänkäsittelytoimia voitiin tehdä kanalintujen pesimisaikaan. Joidenkin metsästäjien havaintojen mukaan metsäkanalintupoikueita hukkuu metsä- ja suo-ojiin.

Alueella järkyttäviä aukkohakkuita, metsojen soidinpaikkoja hakattu, vanha puusto hävitetään... (Posio, Länsi-Lappi, 2004–2005)

Jos metsiä hakataan, niin lintukannat lakkaa, silloin metsämiehet laukkunsa pakkaa ja metsähallitusta kivellä nakkaa! (Tulppio, Itä-Lappi, 2004–2005)

Kaikki hakattu aukeaksi – ei ole metson suojametsiä! (Puolanka, Kainuu, 2004–2005)

Avohakkuut ja metsien hyödyntäminen on kyseisellä alueella mennyt liian pitkälle eli suuria alueita on aukkohakattu ja ”myllerryksiä” aukoille tehdään metsäkanalintujen pesimisaikaan. Esimerkiksi metsojen perinteisiä puustoalueita ei yksinkertaisesti koko metsästysalueella ole ja metsokanta onkin romahtanut viimeisen viiden vuoden aikana. (Korpihovi, Pohjanmaa, 2004–2005)

Majajärven alueella Saarijärvellä on metsätaloustoimenpiteillä tuhottu 3 metson soidinpaikkaa! (Äänekoski, Länsi-Suomi, 2004–2005)

Surukseni panin merkille että metsolle sopivat metsät vähenevät alueella vuosittain ... Teerille riittää alueella kyllä reunapuuta mutta metsoa alueella tapaa lähinnä kansallispuiston ja luonnonpuiston tuntumasta. Se on sääli, noin 10 vuotta sitten alueella rymisi monissa paikoin homenokka lentoon... Onko kaikki ”vanhat” metsät tosiaankin pakko pirstoa metsäsaarekkeiksi? (Kivijärvi, Länsi-Suomi, 2005–2006)

Metsojen soidinpaikat uudistusaloilla tuhottu, äestys viety ylitse...Kohteista kuulemma tiedotettu metsästäjien taholta.... (Elimo-Kitsi-Piilo, Itä-Suomi, 2004–2005)

Metsojen soidinpaikkoja ei ole ilmeisesti kartoitettu tai sitten ne on tarkoituksella kaikki hakattu?? (Elimo-Kitsi-Piilo, Itä-Suomi, 2004–2005)

Metson soidinpaikkojen avohakkuut johtaneet metsokantojen romahdukseen. (Sorasalo-Aveninen, Itä-Suomi, 2004–2005)

Kaadoitte puut, veitte metson elintilat. Kohta siellä ei oo kun joku hullu ukkoteeri.... (Rahustenaho-Levämäki, Itä-Suomi, 2004–2005)

... Suo ojien saostusaltaissa kuolleita metsälintujen untuvikkoja. Pahimmassa jopa 23 kpl. ... (Vaala, Kainuu, 2005–2006)

... Metsähallituksen luonnonsuojelu ”paskapuhetta”, hakattu pari metson soidin-alueetta. Näin on käytäntö. Ei yksityisen puolella tämä onnistu! (Itä-Suomussalmi, Kainuu, 2006)

3.3.2 Alhaiset riistakannat puhuttavat

Metsästäjät arvostelivat metsästyslupa-alueensa riistatilannetta ja riistan vähyyttä. Viesteissä mm. ehdotettiin tai vaadittiin varsinkin metson tai riekon rauhoitusta, mutta osassa kommentoitiin riistatilannetta yleensä. Riistan vähyydestä johtuen metsästyslupien hinnat tuntuivat joidenkin mielestä suhteettoman korkeilta.

Surkeasti riekkoo. (Pöyrisjärvi, Ylä-Lappi, 2004–2005)

Riistakanta todella heikko, suosittelen rauhoitusta. (Muonio, Länsi-Lappi, 2004–2005)

... Lintuja ei ole ollenkaan. Jäniksetkin ovat ihan hulluja, juoksevat teitä pitkin... (Kolari, Länsi-Lappi, 2004–2005)

Täydellinen poikaskato kanalinnuilla, jäniksiä näkyi tasan yksi. (Ylitornio, Länsi-Lappi, 2004–2005)

Ei metsä voi tyhjempi olla. Rauhoittakaa linnut vuodeksi. (Rajala, Itä-Lappi, 2004–2005)

Riekkokannat huonoimmat 30 vuoteen. (Tulppio, Itä-Lappi, 2004–2005)

Kanalinnut voisi rauhoittaa muutamaksi vuodeksi, panostus pienpetoihin. (Sotkamo, Kainuu, 2004–2005)

Ainoastaan metsokanta oli pysynyt jollakin tasolla, riekko lähes hävinnyt, teeri epäonnistunut täysin. Pyitä jonkin verran. Valtavia alueita tyhjillään. (Syöte, Pohjanmaa, 2004–2005)

Todistettavasti alueella on pyy. (Yli-Ii, Pohjanmaa, 2004–2005)

Täysrauhoitus olisi ollut ainoa oikea ratkaisu! Tyhjä metsä! (Parkano, Länsi-Suomi, 2004–2005)

Alueella ei ole lintuja! (Hirvivaara-Rostua, Itä-Suomi, 2004–2005)

Jäniskanta on heikko! (Hirvivaara-Rostua, Itä-Suomi, 2004–2005)

Ei ollut mitään metsässä! (Elimo-Kitsi-Piilo, Itä-Suomi, 2004–2005)

Alueella ei tavattu yhtään kanalintua, metsät aivan tyhjä! Oma näkemykseni olisi että koppelo olisi rauhoitettava seuraavaksi 5 vuodeksi. (Elimo-Kitsi-Piilo, Itä-Suomi, 2004–2005)

Missä riekot? (Posio, Länsi-Lappi, 2005–2006)

Riekkotokkia ei juuri näkynyt. (Levi, Länsi-Lappi, 2005–2006)

Koko metsästysaikana en nähnyt enkä kuullut yhtään lintua! (Syöte, Pohjanmaa, 2005–2006)

Lintu- ja jäniskannat todella heikot. Ehdottaisin täysrauhoitusta ainakin kahdeksi vuodeksi. (Ilomantsi, Itä-Suomi, 2004–2005)

Lintupoikueet olivat heikosti kehittyneet ja niitä oli havaittavissa varsin vähän. Mm. ampumani metsakoira oli keskenkasvuinen ja painoltaan täysikasvuisen naarasteen luokkaa. (Lokka-Porttipahta, Itä-Lappi, 2005–2006)

Mitä voisi tehdä metsokannan heikkouden hyväksi, olisiko soidinalueiden kunnostus ja rauhoitus? (Puolanka, Pohjanmaa, 2005–2006)

Metsäkanalintujen rooli suomalaisessa metsästyskulttuurissa on erittäin tärkeä. Kanalintukantojen alamäki huolestutti ja suututti ja asialle toivottiin tehtävän jotain. Tämä korostui metsästysvuoden 2004–2005 palautteissa.

Osittainen rauhoitus kanalinnuille. Metsästysaikaa lyhyemmäksi. (Ilomantsi, Itä-Suomi, 2004–2005)

Kanalinnut voisi rauhoittaa muutamaksi vuodeksi, panostus pienpetoihin. (Sotkamo, Kainuu, 2004–2005)

Suosittelen näille alueille kanalintujen täysrauhoitusta. (Perho, Pohjanmaa, 2004–2005)

Kanalinnuista näin yhden koppelon kokoaikana. Metso kuolemassa sukupuuttoon. Tehkää jotain! (Orivesi, Länsi-Suomi, 2004–2005)

Alueella ei tavattu yhtään kanalintua, metsät aivan tyhjä! Oma näkemykseni olisi että koppelo olisi rauhoitettava seuraavaksi 5 vuodeksi. (Elimo-Kitsi-Piilo, Itä-Suomi, 2004–2005)

Lintu- ja jäniskannat todella heikot. Ehdottaisin täysrauhhoitusta ainakin kahdeksi vuodeksi. (Ilomantsi, Itä-Suomi, 2004–2005)

3.3.3 Valvonnan puute ja metsästäjien moraalit

Metsästäjät arvostelivat erävalvonnan puutetta sekä siitä johtuvia metsästäjien ylilyöntejä, esim. piittaamattomuutta saaliskiintiöistä sekä autosta, syysoitimilta ja kuvilta metsästäystä. Kanalinnot ovat helppo saalis metsästyskauden alussa oleskellessaan metsäautoteillä sorastamassa. Palautteen antajien mukaan niitä etsitäänkin autolla metsäteitä pitkin ajaen. Metsästäjien mielestä valvonnan puute mahdollistaa myös saaliskiintiöiden ylitykset. Yleisesti metsästäjien epäeettinen käytös nähtiin ongelmaksi, johon voitaisiin puuttua tehostetun valvonnan avulla.

Metsästyksen valvontaa tulee lisätä laittoman autometsästyksen eliminoimiseksi. (Kolari, Länsi-Lappi, 2004–2005)

Lisätkää valvontaa ja valistusta. Ammutaan liian herkästi ... Kivitunturin alueella jopa pelotti että tulee vahinkoja niin pusikossa paukkui ja haulit vinkui... (Vintilä, Itä-Lappi, 2004–2005)

... olen metsästännyt tällä alueella 20 vuotta enkä ole koskaan tavannut erävalvojaa.... (Länsi-Suomussalmi, Kainuu, 2004–2005)

Lisätkää valvontaa. Olisi mukava jos toisenkin kerran 18 vuoteen kysyttäisiin luvat. (Etelä-Kuhmo, Kainuu, 2004–2005)

Valvontaa alueella ei ole laisinkaan. Usein metsästäjät käyttävät metsästysoikeutta väärin ampumalla lintuja autosta sekä ampumalla lintuja tielle. (Kivijärvi, Länsi-Suomi, 2004–2005)

Lupatarkastajaa ei näkynyt tälläkään kertaa??? (Siera-Yöttäjä, Itä-Suomi, 2004–2005)

Metsästyksen valvontaa kannattas lisätä selvästi. Lupia ei ole ollut mutta ukkoja riittää kairaan. Osa jopa myöntää ettei kavereilla ole lupia! Aika törkeää ylimielisyyttä... (Koitelainen, Itä-Lappi, 2005–2006)

Mielestäni pitäisi saada jonkinlaista saalisvalvontaa ensimmäisille viikoille, kun kuulee niin mahdottomia saalisylityksiä! (Pohjois-Taivalkoski, Pohjanmaa, 2005–2006)

Alueella 7635 aamulla autoilevia "valokuvaajia" on joka aamu, ajavat samoja teitä ja ikkunat auki. Sitten kehuskellaan että mökillä on liian pieni pakastin. TOIVOMUS AAMURATSIOITA ENEMMÄN. (Kukkaro-Lakla, Itä-Suomi, 2005–2006)

Salametsästäystä valvotaan liian leppoisasti, nytkin ajelivat autolla metsäteitä, ampuivat autosta käsin latvalintuja??? (Kuora-Kontiovaara-Uimaharju, Itä-Suomi, 2005–2006)

*Ansapyynnille selvät rajoitukset ja valvonta kuntoon ettei oman käden oikeus rehot-
ta. Metsähallituksen lopetettava pienten erityisryhmien myötäileminen, koko Suomi
on kaikkia suomalaisia varten! (Pöyrisjärvi, Ylä-Lappi, 2006)*

Metsästäjät pitivät valvontaa hyvänä asiana (ks. kiitokset), mutta erävalvoja myös moitittiin.

*Riistanvartijan tulisi pyytämättä esittää vartijakorttinsa metsästyslupia tarkastaes-
saan eikä vain osoittaa sormella puseron rinnuksessa olevaa nimeä Metsähallitus.
(2004–2005)*

*... Metsästyksen valvojissa osa liian innokkaita ja toimivat poliisin valtuuksilla! Ei
pienintäkään kunnioitusta vaikka on ostanut luvan! (2005–2006)*

Luvantarkastaja ei pystynyt todistamaan henkilöllisyyttään. (2005–2006)

Metsästäjien mielestä saaliin hylkääminen ja haavakoiden jättäminen maastoon on epäeettistä käytöstä ja sitä kritisoitiin erittäin paljon. Moraalittomia metsästyksen muotoja olivat autosta, syysoitimelta ja kuvilta metsästys, sekä karhun haaskapyynti.

*Ihmettelen lumelle jääneitä verijälkiä teiden varsilla!!! Missä on metsästäjien mo-
raali? (Kittilä, Länsi-Lappi, 2004–2005)*

*Luin Kaleva-lehdestä jutun kun Rovaniemen maalaiskunnassa olevan kämpän ym-
päristöstä löytyi 27 kanalintua mätänemässä. Toivottavasti tekijät jää kiinni koska
nämä pilaavat koko metsästäjäporukan. Tällaisille ei tarvitsisi koskaan myydä min-
käänlaista lupaa metsästykseseen... (Muonio, Länsi-Lappi, 2004–2005)*

*Paljon haavakkoja kuollut metsään, koira löysi 4 kuollutta lintua maastosta... (Koi-
telainen, Itä-Lappi, 2004–2005)*

*...Ketjupyytäjien jäljiltä löytyy ammuttuja lintuja... (Sorvorta, Itä-Lappi, 2004-
2005)*

*Aloeella haaskoilta tapahtuva laitton ammattimainen karhunmetsästys saa sellaiset
mittasuhteet, että se häiritsee jo kaikkea luonnossa liikkumista, muutakin kuin met-
sästyistä... (Paltamo, Kainuu, 2004–2005)*

*26.9 kompostorissa kaksi kokonaisen näköistä naarasteertä. (Itä-Suomussalmi, Kai-
nuu, 2004–2005)*

*Autoa hyväksikäyttävät ja kiintiöistä piittaamattomat kanalintumetsästäjät olisi saa-
tava kuriin. (Kivijärvi, Länsi-Suomi, 2004–2005)*

*Teeren kuvitus kiellettävä! Soidinpaikoilta teeret kuvitettu monin paikoin sukupuut-
toon.... (Ilomantsi, Itä-Suomi 2004–2005)*

Löysin yhden kuolleen riekon, jota oli ammuttu! (Etelä-Kuhmo, Kainuu, 2005–2006)

*Tiemetsästäjät kuriin, aamu- ja iltahämärissä laukauksia metsätiellä. (Maunu, Län-
si-Lappi, 2005–2006)*

Yhä enemmän tuli eteen tapauksia, joissa seurueeseen kuulumattomat henkilöt ampuivat jäniksen vieraan koiran ajosta. Tällaista menettelyä voi täydellä syyllä luonnehtia törkeäksi. Täytyy sanoa, että metsästyskulttuuri on mennyt alaspäin, ja valistusta tarvittaisiin. (Evo, Länsi-Suomi, 2004–2005)

Pienet metsäautoteiden ns. pistot täytyisi sulkea jotenkin metsästyskauden ajaksi, välttyttäisiin tiellä liikkuvien kiviä syövien metsälintujen ampumiselta. Alueella ajaa autoja jotka haravoivat pelkästään teitä, kun äijät ei jaksu kävellä tai pelkäävät ek-syvänsä. Tietysti voihan se karhu vähän myös pelottaa. (Ilomantsi, Itä-Suomi, 2005–2006)

3.3.4 Liian kova metsästyspaine ja lupa-alueen heikkoudet

Metsästäjät arvostelivat joihinkin tiettyihin lupa-alueisiin kohdistuvaa metsästyspainetta. Pääsääntöisesti he ihmettelivät ja arvostelivat mielestään liian kovaksi määriteltyä metsästäjien määrää aluetta kohti. Osa metsästäjistä epäili, että Metsähallitus myy liikaa lupia valtion maille ottamatta huomioon riistakantojen kehitystä tai alueen kokoa ja luonnetta.

Laajat alueet tulisi jakaa pienempiin yksiköihin metsästyspaineen tasaamiseksi. (Kaldoaivi, Ylä-Lappi, 2004–2005)

Alue liian suuri, metsästys painottuu pienelle alueelle. Äijät kävelee päin toisiaan. Alueen kun jakaisi vaikka kolmeen osaan metsästys jakaantuisi suuremmalle alueelle. (Kittilä, Länsi-Lappi, 2004–2005)

Paljon metsästäjiä, hirven metsästys oli samaan aikaan jolloin väkisinkin tapahtuu ”ruuhkautumista”. (Ranua, Länsi-Lappi, 2004–2005)

Alueella oli mielestäni turhan paljon muita metsästäjiä, tähän saattoi vaikuttaa viime vuoden ERÄ-lehdessä ollut artikkeli jossa Posion alue kehuttiin maasta taivassiin, tämä oli nostanut alueen metsästyspaineen niin kovaksi että linnut olivat todella arkoja, niitä kyllä näkyi päivittäin mutta mielestäni näissä lehtijutuissa tulisi ottaa huomioon hyvän alueen mainostamisen myötä tullut metsästyspaineen kasvu. Viime vuonna samaan aikaan näimme viikon aikana yhden ainoan metsästäjän, hänetkin vain kerran, nyt alueella liikkui runsaasti 3-5 hengen porukoita joihin törmäsimme lähes päivittäin. (Posio, Länsi-Lappi, 2004–2005)

Turhan paljon porukkaa noin pienellä alueella samanaikaisesti. (Itäinen Pelkoseniemi, Itä-Lappi, 2004–2005)

Kanalintukauden aikana metsästyspaine on valtava. Metsäautotiet olisi suljettava jollain alueella metsästäjiltä. Suuria yhtenäisiä alueita olisi saatava täyden rauhoituksen piiriin myös paikallisilta asukkailta. (Naruska-Tuntsa, Itä-Lappi, 2004–2005)

... Paljonlaisesti äijiä, myyty liikaa lupia samalle sektorille lintujen vähyyden huomioon ottaen. (Vasaselkä, Itä-Lappi, 2004–2005)

Alotuksessa miestä kuin meren mutaa. (Etelä-Taivalkoski, Pohjanmaa, 2004–2005)

Talaskankaalla ukkoa kuin pipoa ja siellä vissiin alueen ainuat linnut..... (Rahustenaho-Levämäki, Itä-Suomi, 2004–2005)

Hirvenmetsästys ja pienriistan metsästys ei sovi hyvin samaan aikaan. (Elimo-Kitsi-Piilo, Itä-Suomi, 2004–2005)

Liian paljon metsästäjiä yhtä aikaa. (Karigasniemi, Ylä-Lappi, 2005–2006)

ENSIMMÄINEN JA VIIMEINEN KERTA! Alue liian täyteen buukattu metsästäjillä. (Hossa, Kainuu, 2005–2006)

Hossa pirstottu tieverkostolla pieniksi metsätilkuiksi. Pohjoisosissa metsästyspaine järjetön, autoja jokaisen tienpiston varrella, tulitus kuin kannaksella. Liikenne kuin Mannerheimin ruuhkassa... (Hossa, Kainuu, 2005–2006)

Alueella 5602 niin paljon paikallisia asukkaita metsällä joten sekaan ei sopinut, piti lähteä pois. Olisi paikallaan laittaa kiintiöt myös paikallisille. Jos ammutaan 100 lintua/syksy, onko järkeä? ... (Hossa, Kainuu, 2005–2006)

Aivan liikaa metsästäjiä tämän kokoisella ja tyyppisellä alueella. Kokonaisuutena huono kohde! En tule uudelleen! (Hirvivaara-Rostua, Itä-Suomi, 2005–2006)

... Tapaamani paikkakuntalaiset kertoivat alueella olleen viime vuonna täydellisen riekkokadon ja siitä huolimatta myydään lupia... (Tsarmitunturi, Ylä-Lappi, 2006)

Valtion maille myönnettävät lisäluvut ”ennakoitua paremman metsäkanalintujen lisääntymisen vuoksi”!!!! Ajatelkaapa tulevia vuosia! ei joka vuosi lintupoikueet onnista näin hyvin! Aivan järjetön juttu! Kyllä Metsähallituksenkin pitäisi edetä kestävä metsästyksen periaatteella!!!! (Syöte, Pohjanmaa, 2006)

Metsästyspaineen lisäksi metsästäjät kritisoivat tiettyjen lupa-alueiden pilkkomista pienempiin osiin tai pienempien lupa-alueiden yhdistämistä suuremmiksi kokonaisuuksiksi. Metsästäjien mielestä joitakin metsästyslupia oli myyty ”väärin”, tietyn tyyppiseen metsästykseseen soveltumattomiin, paikkoihin.

Alue ei sovellu nopeille isoille seisoville koirille kivikkoisuutensa vuoksi... (Vätsäri, Ylä-Lappi, 2004–2005)

Huononnusta edellisvuoteen kun Kittilän alue oli pilkottu kolmeen osaan! (Maunu, Länsi-Lappi, 2005–2006)

Taas ihmettelin miksi lupa-alueet on pilkottu. Uskon että samaa ihmettelee muutkin... (Koitelainen, Itä-Lappi, 2004–2005)

Sodankylän alueella missä olemme metsästäneet viimeisenä kolmena vuonna ei todellakaan ole ollut ruuhkaa, joten ihmettelen miksi alue pilkottiin 4 osaan? (Rajala, Itä-Lappi, 2004–2005)

Sodankylän metsästysalueiden pirstominen oli huono ajatus... (Vasaselkä, Itä-Lappi, 2004–2005)

Tyhmästi jaettu lupa-alueet, Tulppio ja Sorvorta yhtenäiseksi lupa-alueeksi! (Sorvorta, Itä-Lappi, 2004–2005)

Mielestäni lupa-alueissa pitäisi palata entiseen aluejakoon. Koirattomat pyytäjät omille alueilleen, aiheuttavat vaaratilanteita toisille metsästäjille... (Sorvorta, Itä-Lappi, 2004–2005)

Harmi että ennen yhtenäinen Savukoski on nyt pilkottu neljään osaan. (Sorvorta, Itä-Lappi, 2004–2005)

Pidän käsittämättömänä lupa-alueiden pilkkomista/myyntirajoitusta ko alueille. On aivan käsittämätöntä, että Kemihaarassa tukikohtaa pitävien on lähdettävä yhdestä reijästä alueelle ja ajettava 150 km edestakaisin. Tässä täytyy olla takana joku ”matkailupoliittinen juttu”. (Sorvorta, Itä-Lappi, 2004–2005)

Metsästysalueen jako 4:ään osaan huono idea. Aiemmin Savukoski yhtenä oli luvan ostajan kannalta paljon parempi ja selvempi systeemi. (Tulppio, Itä-Lappi, 2004–2005)

Alue aika pirstaleinen... (Orivesi, Länsi-Suomi, 2004–2005)

Jostain syystä lupa-alueesta on otettu hyvä metsästysalue pois (Kaitajärventien länsipuolella olevat suot). En älynnny tarkistaa sitä ennen luvan ostoa. Jouduin metsästämään alueella mikä oli käytännöllisesti täynnä metsästäjiä (hirvijahdin aloitus). Kyseisen alueen poistaminen lupa-alueesta on sellainen asia, ettei sitä voi kiroilematta kommentoida, mutta sanompa vaan että se on valtion metsää ja luulisi niiden kuuluvan myös lupa-alueeseen. P..kele. Lintuja alueella on, mutta koira (kkss) sattui syttymään ketunajopuuhiiin, niin harrastimma sitä siinä. Repolainen jatkaa eloaan, sillä (pienpetolupaehtoien mukaan) valtion ketut ovat niin arvokkaita, että koiralla niitä saa metsästää vasta lokakuussa. Sanoisinko siitäkkin säännöstä, että onhan se vähintäänkin tyhmä pykölä. (Ylitornio, Länsi-Lappi, 2005–2006)

Suurin osa metsästysalueesta on kasvavaa taimikkoa, joten metsästyksellisesti alue ei ole vielä oikein kelvollinen.... (Itä-Suomussalmi, Kainuu, 2004–2005)

Metsää on hakattu liian paljon, haukkuvan lintukoiran kanssa ei ole hyvä kulkea. (Itä-Kuhmo, Kainuu, 2004–2005)

Vähän pystykorvalle hyvää maastoa ja vähän lintuja. (Vasaselkä, Itä-Lappi, 2004–2005)

3.3.5 Metsästysluvissa on parantamisen varaa

Kritiikistä suuren osan muodostivat metsästyslupiin liittyvät asiat, mm. luvan hinta, luvan saataavuus, lupaan liittyvä pisteytys ja kiintiöt, lupatyyppeien puutteet sekä muut negatiivisiksi koetut piirteet. Metsästäjät vertasivat luvan hintaa riistakantaan ja siihen, oliko luvan hinta oikeassa suhteessa siihen, minkä verran saalista oli mahdollista saada ja minkälainen oli alueen riistakanta. Jos metsästäjä halusi vain jänisluvan, mutta ei linnustuslupaa, hinta oli hänen mielestään usein liian korkea.

Kalliita ovat herrojen hovit! (Kaamanen, Ylä-Lappi, 2004–2005)

Luvan hinta ei ole suhteessa riistakantaan, se on liian korkea... (Pöyrisjärvi, Ylä-Lappi, 2004–2005)

En osta enää yhtään lupaa. Kallis! Yhden linnun näin. (Naruska-Tuntsa, Itä-Lappi, 2004–2005)

Lupien hinnat aivan liian kalliit. Kiintiöt liian pienet. (Utajärvi, Pohjanmaa, 2004–2005)

Mielestäni päiväluvan hinta on kallis huomioon ottaen pisteytyksen. (Sorsasalo-Aveninen, Itä-Suomi, 2004–2005)

Aivan saatanan kalliit luvat!!!!!! (Pyylampi, Itä-Suomi, 2004–2005)

Koska kyseessä on valtion omistamat (meidän yhteiset) maat, pidän metsästyslupia törkeän kalliina!!!!!!... (Karigasniemi, Ylä-Lappi, 2005–2006)

Luvan hinta on kallis... Ajokoiramies ei välttämättä halua lintulupaa. (Pello, Länsi-Lappi, 2005–2006)

Pistemääriin verrattuna lupien hinnat kohtuuttomat. (Itäinen Pelkosenniemi, Itä-Lappi, 2005–2006)

I vuorokauden lupa kallis. (Etelä-Kuhmo, Kainuu, 2005–2006)

Kallis lupa! (Sorsasalo-Aveninen, Itä-Suomi, 2005–2006)

Lyhytaikaisten lupien hinnat ovat kalliita esimerkiksi jos vertaa kausilupaan. (Ilo-mantsi, Itä-Suomi, 2005–2006)

Metsästäjät olivat huolestuneita harrastajakunnan vanhenemisesta ja ”ukkoontumisesta” Heidän mielestään nuoria harrastajia olisi houkuteltava ja kannustettava metsästysharrastuksen pariin halvempien metsästyslupien avulla, kun taas kalliit luvat vain karkottavat harrastajia.

Kyllä luvan hintaa voisi kohtuullistaa, kun siihen lisätään kaikki muut reissun kustannukset, niin se karsii paljon porukkaa. Varsinkin nuoria, joka kyllä näkyy tavatessa toisia metsästäjiä, aika ukkoontunutta. (Pöyrisjärvi, Ylä-Lappi, 2005–2006)

Näin Villi Pohjola ”tukee” nuorten metsästysharrastusta, päätöksen teki varmaan herra, jolla ei ole omia lapsia metsästävässä. Kyseinen hinnannosto nuorille johtaa varmasti siihen että isät siirtyvät repunkantajiksi! Lupatulot vain pienenee... otta-kaa järki käteen! Maalaisjärkeäkin voi käyttää! (Sorvorta, Itä-Lappi, 2005–2006)

Mihin hävisi nuorisoluvat????... (Utajärvi, Pohjanmaa, 2005–2006)

Metsästäjien mielestä metsästysluvissa käytetyt pisteytys ja saaliskiintiöt ovat epäselviä. Heitä ärsytti varsinkin se, että metsoa ei ole mahdollista metsästää yhden päivän luvalla ja he pitivät sääntöä epäoikeudenmukaisena. Metsästäjien mielestä päiväkohtaiset riistakiintiöt olivat turhan joustamattomia, sillä ne eivät salli lepopäivien pitämistä. He olisivat halunneet säilyttää mahdollisuuden siirtää kiintiö toiselle päivälle huonon sään tai sairastumisen vuoksi. Metsästäjät pitivät pienpetopyyntiä tärkeänä riistanhoidon muotona ja he esittivät pienpetolupia maksuttomiksi.

Että riistakiintiötä (2 riekkoa päivä) ei voi siirtää toiselle päivälle. Ei mielestäni kiiva asia. Koska esim. loukkaantuminen, sää, sairastuminen ym. voi estää metsästyksen joinakin päivinä... (Hammastunturi, Ylä-Lappi, 2004–2005)

1 vrk saaliskiintiö (ei metsoa eikä hanhea) on väärin!... (Ranua, Länsi-Lappi, 2004–2005)

1 vrk:n lupaan pitäis saada 1 piste lisää!...(Sorsasalo-Aveninen, Itä-Suomi, 2004–2005)

Riittävästi pisteitä metsolle yhden vuorokauden luvalla! (Kemijärvi, Itä-Lappi, 2004–2005)

Saalispistearvot liian suuret 1–3 vrk metsästykseseen. (Sorsasalo-Aveninen, Itä-Suomi, 2005–2006)

Pienpetojen pyynti pitäisi olla ilmaista. (Orivesi, Länsi-Suomi, 2004–2005)

Palautetta antaneet metsästäjät pitivät Ylä-Lapin riekkolupien myyntiä ja lupien saatavuutta huonoina. Lisäksi metsästäjät halusivat, että heidän erikoistumisensa tietyn tyyppiseen metsästykseseen otettaisiin huomioon paremmin, mm. erillisten jänis- tai hanhilupien muodossa.

Lupien saanti liian vaikeaa. (Näätämö, Ylä-Lappi, 2004–2005)

Kyllä oli järjetön systeemi tuo ”lupalotto”. (Angeli, Ylä-Lappi, 2004–2005)

Arvontamenettely on aivan hullun hommaa! (Tsarmitunturi, Ylä-Lappi, 2004–2005)

Vesilintu/hanhilupa pitäisi olla erikseen.... (Ranua, Länsi-Lappi, 2004–2005)

Kanalintulupa erilleen jänisluvasta. Ennen oli niin, pitäisi olla vieläkin. (Siera-Yöttäjä, Itä-Suomi, 2004–2005)

Ylä Lapin lupamyynnin pilaamisella pääsen minäkin jahtiin Ruotsiin ensi syksynä. Kiitos ja näkemiin. (Muotkatunturi, YläLappi, 2005–2006)

Pelkästään jänislupia tulisi saada myös koko kauden ajalle. (Sorsasalo-Aveninen, Itä-Suomi, 2005–2006)

Pelkkä jänislupa ajokoiramiehille takaisin!!! (Haapajärvi-Reisjärvi, Pohjanmaa, 2005–2006)

Entinen jänis-vesilintulupa takaisin. Pienriistalupa pelkästään jänisjahtiin kohtuuttoman kallis jos haluaa metsästä pelkästään jänistä. (Peurajärvi-Mujejärvi, Itä-Suomi, 2005–2006)

Alueelle Lokka-Porttipahta myytävä myös erillisiä hanhilupia kuten ennenkin. (Lokka-Porttipahta, Itä-Lappi, 2005–2006)

Erillisiä jänislupia linnustuskaudelle. (Lokka-Porttipahta, Itä-Lappi, 2005–2006)

Käsittääkseni lupia on painotettu aloitukseen, mikä on mielestäni typerää. Tällöin poikalinnut ovat kasassa ja pyytäjiä paljon, ei kovin hyvä yhtälö lintukannan kestävyden kannalta. (Koitelainen, Itä-Lappi, 2005–2006)

Kausilupia kanalintumetsästykseseen! (Etelä-Pudasjärvi, Pohjanmaa, 2005–2006)

Sorsaluvat erikseen!.... (Yli-Ii, Pohjanmaa, 2005–2006)

Suomalaisen metsästäjän mielestä ulkomaalaisten metsästäjien mahdollisuus metsästää valtion mailla ei ole hyväksyttävää, koska lupia on kaiken kaikkiaan vähän.

Alueella samaan aikaan 5 italialaista ja suomalaisia metsästäjiä jäi ilman lupia. Ei tarvi myydä lupia ulkomaalaisille. (Käsivarsi, Ylä-Lappi, 2004–2005)

Ulkomaalaiset pois kansallisomaisuutemme tuhoamisesta (Metsot), ne kuuluvat Suomalaisille! On väärin myydä ko lupia ulkomaalaisille kun Suomen metsästäjät jää ilman lupia! (Naruska-Tuntsa, Itä-Lappi, 2005–2006)

3.3.6 Palvelu ei pelaa

Suuri osa kritiikistä kohdistui palveluun, nimenomaan lupien myyntiin puhelimitse metsästysvuonna 2005–2006. Myynti muuttui Metsähallituslain muutoksen myötä vuoden 2005 alusta ja se keskitettiin kokonaisuudessaan Metsähallitukseen. Tämän muutoksen seurauksena myyntipalvelussa ilmeni teknisiä ongelmia, mm. linjojen tukkeutumisen vuoksi. Puhelinmyynnin lisäksi metsästäjät arvostelivat myös internet-myyntiä, jos luvan ostotapahtuma oli epäonnistunut verkon kautta asioidessa. Ongelmia esiintyi mm. sivustojen kaatuessa kovan asiakaspaineen alla. Muutamat metsästäjät kokivat saaneensa heikkolaatuista, lähinnä asiantuntematonta, palvelua puhelimitse, eikä metsästysaluekarttojen laatukaan aina miellyttänyt.

Nyt PÄSSIT otetta elämään! Joka ikinen vuosi lupamyynti takkuaa, linjoilta ei pääse millään läpi..... (Posio, Länsi-Lappi, 2005–2006)

Puhelinmyynti on p..... (Posio, Länsi-Lappi, 2005–2006)

Lupien osto on aivan kamalaa touhua! (Posio, Länsi-Lappi, 2005–2006)

Puhelut ohjautuu väriin paikkoihin?? Urheiluopistoon ja kahdelle muulle luvan tilaajalle. (Vilma-Savina, Itä-Lappi, 2005–2006)

Jonotin itse 2.8 lupia klo 7.59–16.50 kunnes sain luvat seurueelle ja soitin TÄMÄN AJAN TAUKOAMATTA jopa syöden ja paskantaen samalla!!! Muutaman kerran pääsin läpi, mutta lyötiin luuri korvaan selitellen sekaisin olevasta puhelinsysteemeistä!! Tuhlasin vuosilomapäivän ja sain jopa silmät, pään ja sormet kipeiksi tuon takia!!! Onko järkeä??!! Miettikää nyt vähän!!! Vaikka olettekin valtion instanssi, joku ROTI hommissa pitää PERKELE olla!!! ... Tehkää jotain saatana jottei ihmisten tarvitse moisen asian takia pilata päiväänsä ja jopa kärsiä fyysisiä kipuja!!!!!! Internetti jumissa kuin juntan loota ja sain yhden luvan kunnes alue oli täynnä, joten lupa piti perua, jotta saatiin porukka samaan paikkaan. Eikö netissä voi näkyä monta lupaa jäljellä???! Sitten joku uuvelo vapaaehtoismyyjä ei osannut vaihtaa aluetta toiseen vaan piti muuttaa varausta soittamalla uudestaan usean pä..... (Läntinen Pelkosenniemi, Itä-Lappi, 2005–2006)

Lupien puhelinmyynti oli surullisen heikko esitys. (Vasaselkä, Itä-Lappi, 2005–2006)

*Mikäli ette pysty itse hoitamaan lupien myyntiä asiallisesti niin antakaa se muiden tehtäväksi. Nyt ilmeisesti kymmenet tuhannet ihmiset kuluttivat päivänsä puhelimes-
sa teidän tunarointinne takia!! (Kemi-Kuro, Itä-Lappi, 2005–2006)*

Lupamyynä, huh huh. (Etelä-Taivalkoski, Pohjanmaa, 2005–2006)

*Sille kaverille lopputili joka keksi tämän uuden luvanmyyntisysteemin! (Syöte, Poh-
janmaa, 2005–2006)*

*Ei ole oikein sanaa keksitty teidän lupien puhelin myyntiin. (Itä-Suomussalmi, Kai-
nuu, 2005–2006)*

Puhelinmyynti on täysi FIASKO!!! (Itä-Kuhmo, Kainuu, 2005–2006)

Lupien saanti puhelimitse perseestä!!! (Itä-Kuhmo, Kainuu, 2005–2006)

*Toistatuhatta puhelua joutu soittamaan, ennen kuin pääsi läpi. Välillä puhelut yh-
distyi toisille luvanostajille. (Etelä-Kuhmo, Kainuu, 2005–2006)*

Lupamyynä ei toimi! Palatkaa ”vanhaan” systeemiin! (Hossa, Kainuu, 2005–2006)

*Tämä venäläinen lupien ennakkovaraussysteemi on sieltä syvältä... (Nuorgam, Ylä-
Lappi, 2006)*

Metsähallituksen metsästyslupien myynti muuttui vuoden 2005 alusta lakimuutoksen seurauksena niin, että majoituspalveluja tarjoavat yrittäjät eivät enää voineet myydä metsästyslupia. Metsästä-
jien mielestä tämä vaikeutti huomattavasti lomien, kämppien, metsästysvuorokausien ja matkojen suunnittelua. Saattoi jopa käydä niin, että metsästysluvat ja majoituspalvelut jouduttiin ostamaan aivan eri alueilta.

*Helvetin huono tämä anottava lupasysteemi. Lomat-majoitus-luvat mahdoton sovita-
taa toisiinsa. Palauttakaa entiselleen! (Paistunturi, Ylä-Lappi, 2005–2006)*

Nykyinen käytäntö erittäin huono. Varattiin kämppä Sallasta jonne ei saatu lupia. Soittajia oli 5 kpl ja ensimmäisen kerran saatiin yhteys n. klo 15.30. Sallan luvat oli myyty. Luvat saatiin Kemijärvelle. Alue oli muuten ok mutta joka päivä oli ajettava noin 120 km että pääsi alueelle ja sieltä takaisin. EI HYVÄ!!! (Kemijärvi, Itä-Lappi, 2005–2006)

Mökkivuokraajille lupakiintiöt takaisin. (Vintilä, Itä-Lappi, 2005–2006)

Oli virhe poistaa majoituspalveluita tarjoavilta lupien myyntioikeus. Jos saat luvat ei ole majoitusta ja päinvastoin. (Sievi, Pohjanmaa, 2005–2006)

*Mökkiin viikkovuokra mutta metsästyslupia saimme vain neljäksi päiväksi??? (Ete-
lä-Kuhmo, Kainuu, 2005–2006)*

Miettikää mitä tämä nykyinen myyntijärjestelmä merkitsee vaikka näin ulkolaisten vieraiden osalta. Miten varaat lennot, lomat ym. (Etelä-Taivalkoski, Pohjanmaa, 2005–2006)

Metsästäjien mielestä saalisilmoituksen tekeminen verkkosivuilla oli hankalaa, sillä ohjelma ei aina suostunut ottamaan ilmoituksia vastaan. Varsin usein tämä johtui siitä, että ohjelma ei tunnistanut varausnumeroa.

Saalisilmoitus ei hyväksynyt varausnumeroa. (Länsi-Suomussalmi, Kainuu, 2005–2006)

Palautelomake liian työläs, siksi ei ehkä palauteta! (Kukkaro-Lakla, Itä-Suomi, 2005–2006)

Monet metsästäjät pitivät Metsähallituksen tarjoamia karttoja heikkolaatuisina, epätarkkoina ja maastokäyttöön soveltumattomina mm. puutteellisten merkintöjen vuoksi. Palautteen antajat ilmoittivat useissa viesteissä maksavansa mielellään laadukkaammasta kartasta.

Kartat aivan pelleilyä! (Vintilä, Itä-Lappi, 2004–2005)

Kartat voisi uusia, puuttuu teitä! (Yli-Ii, Pohjanmaa, 2004–2005)

Olen pettynyt alueen karttaan, koska siitä puuttuu erittäin tärkeitä maaston tuntemiseen tarvittavia maastomerkintöjä mm. maaston korkeuskäyrät, metsätyypit... (Kivijärvi, Länsi-Suomi, 2004–2005)

Kartta on paska, liian pieni, epäselvä mittakaava, rajat epäselvät... (Sotkamo, Kainuu, 2005–2006)

Metsästäjät arvostelivat jonkin verran puhelimesta saatua palvelua, lähinnä asiantuntemattomuudesta (ks. kuitenkin kiitokset). Heitä häiritsi erityisesti se, että puhelimesta ei kerrottu esim. armeijan ammunnoista metsästysalueella tai sellaisista metsänhoitotoimista, joiden katsottiin tehneen metsästysalueen metsästyskelvottomaksi.

Luvan mukana toimitettiin VÄÄRÄ kartta! (Siera-Yöttäjä, Itä-Suomi, 2004–2005)

Lupia ostaessa voisi ilmoittaa armeijan ammuntojen ajankohdasta. Ei voi puhua rauhallisuudesta kun ammutaan tykillä päivät pitkät!... (Länsi-Kuhmo, Itä-Suomi, 2004–2005)

Varasin lupia puhelimitse kahdelle ajanjaksolle, ensimmäiset luvat tuli postissa alkusyksyyn. Loppusyksyyn lupia ei kuulunut, joten soitin palveluun, josta sanottiin etten ollut lupia varannutkaan eikä enää ole kiintiöitä. Ei ollut kuin minun puheet luvankirjoittajan puhetta vastaan joka ei muistanut kyseistä tapausta. Koittakaa keksiä joku varausjärjestelmä tähän ettei mene lomat ja mökkimaksut hukkaan. ps. KYLLÄ MUUTEN VITUTTI PYÖRIÄ SE VIIKKO ETELÄ-SUOMEN METSISSÄ TYHJÄÄ PYSTYKORVAN KANSSA. (Sorvorta, Itä-Lappi, 2005–2006)

Teiltä kämppää vuokratessani ja metsästyslupaa ostaessani ei sanallakaan annettu tietoon alueella juuri silloin olevasta sotaharjoituksesta. Menipä siinä vuoden kohokohdaksi suunniteltu reissu pieleen.... (Länsi-Kuhmo, Kainuu, 2005–2006)

Haluan lupamaksun takaisin! Alueella ei ollut laisinkaan luvan edellyttämää riistaa, eikä alueelle mielestäni saisi myydä lupia...Lupamaksun vaadin palauttamaan samalle tilille mistä se on maksettu! (Hossa, Kainuu, 2005–2006)

3.3.7 Toiset vaativat laatua ja palveluita, toiset toivoivat erämaisuuutta

Metsästäjät jakaantuivat selkeästi kahteen ryhmään sen perusteella, halusivatko he enemmän vai vähemmän palveluita metsästysmatkansa kohteessa. Osa metsästäjistä arvosteli majoituksen hinta-laatusuhdetta, majapaikan varustelutasoa tai laavujen/tulipaikkojen kuntoa (mm. polttopuuti-lannetta). Lisäksi osa metsästäjistä piti opasteita heikkoina ja epämääräisinä. Metsästäjät kiinnittivät useissa viesteissä huomiota metsäautotiestön hoitamattomuuteen.

Alueella oli huonoja teitä. (Ranua, Länsi-Lappi, 2004–2005)

Tie huonossa kunnossa, pitää korjata!!!! (Posio, Länsi-Lappi, 2004–2005)

Laavut puuttuu. (Kemijärvi, Itä-Lappi, 2004–2005)

Tiestö alkaa olla aika huonossa kunnossa pikkuautolla kulkemiseen. (Sorvorta, Itä-Lappi, 2004–2005)

Mitä Villi Pohjola on tehnyt lupametsästäjien hyväksi maastossa? (esim. tulipaikkoja, laavuja, opasteita ja riistan monipuolista hoitamista). Eli vastinetta korkeille metsästysmaksuille! (Yli-Ii, Pohjanmaa, 2004–2005)

Tiestöt surkeassa kunnossa, tiet pitäisi lanata, pusikot teiden vierestä niittää, raapii auton kyljet. Nykyisillä uusilla autoilla ei kannata lähteä niille teille särkemään pohjaa... (Sotkamo, Kainuu, 2004–2005)

Alueella oli metsäautotiet kaivettu osittain poikki, onko viherpipertäjät asialla. (Vuolijoki, Kainuu, 2004–2005)

Osa tienpientareista vaatisi pikaista risusavottaa. Ei tahdo enää autolla päästä, kyljet raapiintuu. (Kivijärvi, Länsi-Suomi, 2004–2005)

Yöpymispaikat, laavut ja kodat, puuttuvat alueelta 5630 Pyhäntä. (Pyhäntä, Pohjanmaa, 2005–2006)

Metsästäjät löysivät mökeistä, kämpistä, laavuista jne. varsin paljon parannettavaa. Mökit olivat siivottomassa kunnossa ja niiden varustelutasosta löytyi puutteita. Monet kommentoivat sitä, että edelliset käyttäjät olivat jättäneet jälkeensä sotkua ja rikkinäisiä varusteita, eikä mökkiä huollettu tarpeeksi usein. Roskaajia pidettiin ”epämetsästäjämaisina”.

Kuttisalmen mökki M156, oli jätetty edellisten asukkaiden toimesta melkoiseen kuntoon. Tuhkat tyhjentämättä, puut kantamatta, pesemättömiä pannuja ja kattiloita kaapissa. Salmiakkikossut kuivuneet lattiaan kiinni. Saunan lattia täynnä tupakan-tumpeja ja pullonkorkkeja. Linnut kynitty keskelle pihaa. Linnunpäitä, siipiä ja sulkia pitkin poikin.... (Ranua, Länsi-Lappi, 2004–2005)

Ihmetytti metsästäjien ym. kulkijoiden jättämien roskien ym. tavaroiden suuri määrä luonnossa ja tienvarsilla... (Mäkärä-Pomo, Itä-Lappi, 2004–2005)

Metsästysalueella runsaasti rikottuja pulloja, jotka aiheuttavat koirille turhia vammoja. (Hyrnsalmi-Ristijärvi, Kainuu, 2004–2005)

Hinta kohtuuton alueen kuntoon nähden. Esim. sauna huonokuntoinen, katto vuosi ja kiuas oli risa. Piha-alue mutainen ja mökkitie lähestulkoon ajokelvoton... (Länsi-Kuhmo, Kainuu, 2004–2005)

Metsästäjien joukossa oli myös niitä, jotka ihmettelivät, miksi metsäautoteitä ei katkaista sen jälkeen kun ne on poistettu käytöstä puomeilla tai jopa kaivamalla ne poikki. Näin useimmat metsästäjät joutuisivat jalkautumaan maastoon ja metsäautoteiltä metsästäminen saataisiin paremmin kuriin.

Metsästäystä varten ei tarvita mitään rakennelmia eikä mitään tekemällä tehtyä, pelkkä rauhallinen luonto riittää. (Kittilä, Länsi-Lappi, 2004–2005)

Laittakaa metsäteitä kiinni! (Vintilä, Itä-Lappi, 2004–2005)

Alueella tieverkosto on jo liian tiheä, toivottavasti sitä ei laajenneta. (Pokka-Pulju, Länsi-Lappi, 2005–2006)

Metsäteitä on aivan liikaa. Karhun ruokintapaikat ovat aivan turhia..... (Itä-Kuhmo, Kainuu, 2005–2006)

3.3.8 Susi, hirvikärpänen, koirakuri ja muut metsästäjät

Edellä mainittuihin teemoihin sopimattomia, mutta silti usein toistuvia aiheita olivat mm. muut metsästäjät (koirakuri, koirattomat, haulikkomiehet, hirviporukat, turistimetsästäjät, paikalliset metsästäjät), petotilanne (susi, karhu, kanahaukka, pienpedot), pyyntiaika (liian pitkä, väärään aikaan), porot, poromiehet, hirvikanta, hirvikärpäset ja sää. Näihin arvostelun kohteisiin Metsähallituksella ei ole juurikaan mahdollisuuksia vaikuttaa.

Sudet saivat osakseen runsaasti arvostelua, niiden katsottiin haittaavan koiralla metsästäystä ja jopa vaarantavan koko metsästysmuodon. Myös karhujen ja ilvesten osalta pohdittiin sitä, uskaltaako metsästysoiria laskea metsään, mutta susi koettiin selkeästi suurimmaksi vaaraksi koirille.

Metsästäystä rajoitti susivaara. Ei uskallettu laskea koiraa metsään. (Muuratjärvi, Länsi-Suomi, 2004–2005)

Susia liian paljon maastossa, mikä vähentää metsästäystä koiralla. (Kuhmoinen, Länsi-Suomi, 2004–2005)

... Koiraa ei voinut käyttää susien vuoksi. Susia joka paikka täynnä. (Itä-Suomen erityislupa-alue, Itä-Suomi, 2004–2005)

... Oikea susireservaatti!... Sudesta tapporahaa 1000 euroa..... (Siera-Yöttäjä, Itä-Suomi, 2004–2005)

Karhu säikäytti minut pois metsästä kesken metsästyksen. (Peurajärvi-Mujejärvi, Itä-Suomi, 2004–2005)

Karhuja voisitte siirtää vaikka pääkaupunkiseudulle.... (Elimo-Kitsi-Piilo, Itä-Suomi, 2004–2005)

*Susikanta on aivan liian suuri. Kerran susi hyökkäsi metsästyskaverini koiran kimp-
puun. (Muuratjärvi, Länsi-Suomi, 2005–2006)*

*.... Pienpetokannat ovat liian tiheitä. ILVESKANNATKIN ovat Keski-Suomen alu-
eellakin turmiollisen suuria, mutta mitä on tehtävissä? (Muuratjärvi, Länsi-Suomi,
2005–2006)*

*Emme voineet laskea koiraa maastoon metsästysalueella 6666 Kuhmoinen suuren
susikannan vuoksi. Joten metsästyspäiviä ei tullut yhtään. Lintuja emme metsästä!
(Kuhmoinen, Länsi-Suomi, 2005–2006)*

*Susitilanne alueella erittäin arveluttava, koirille tosi vaarallinen, hyvää metsästys-
koiraa ei uskalla laskea metsään. Hirvien jälkiä vähän, vasan jälkiä Sieran alueella
ei ole, sudet ovat pitäneet niistä huolen. Alueella arviolta 10-20 sutta, jälkiä ja jä-
töksiä runsaasti, myös eräänä aamuna susien ulvontaa. Susien kaatolupia paikalli-
sille metsästäjille. Paikalliset metsästäjät arvelivat Rautavaaran alueella olevan
noin 40 sutta. (Siera-Yöttäjä, Itä-Suomi, 2005–2006)*

*Kohteella 7624 karhuja ja susia liian paljon. Sudet tappoivat ajokoirani. (Peurajär-
vi-Mujejärvi, Itä-Suomi, 2005–2006)*

*... Ja olihan siellä karhukin häiritsemässä metsästystä. Metsästin poikani kanssa ja
yhtäkkiä karhu tuli pojan perässä kovalla rytinällä rinnettä alas vastatuuleen. Mutta
pysähtyi sitten n 50-60 metrin päähän pojasta. Kun aloin sitten huutamaan, niin
karhu ei hyökännyt, vaan lähti pakoon... Onko metsähallituksella karhulupia myyn-
nissä? (Pohjois-Taivalkoski, Pohjanmaa, 2006)*

*... Sudet söivät koirani noin 20 minuutin ajon jälkeen.... (Kuhmoinen, Länsi-Suomi,
2006)*

Hirvikärpäset kiusasivat metsästäjiä jopa niin paljon, että metsästys oli joskus keskeytettävä ko-
konaan niiden vuoksi. Varsinkin Länsi-Suomen ja Pohjanmaan metsästyslupa-alueilla hirvikärpä-
set kirvoittivat kipakkaa palautetta.

Hirvikärpäsiä runsaasti, ei voinut metsästää. (Riikinho, Pohjanmaa, 2004–2005)

*Ryssänkärpänen estää metsästyksen. Riistan kannalta se on hyvä asia. Riesa on tul-
lut jäädäkseen! (Korpihovi, Pohjanmaa, 2004–2005)*

*Ei tullut metsästyksestä mitään kun koko ajan piti kiskoa kärpäsiä silmistä ja kor-
vista... Lopetettiin päivä ennen kuin piti. (Ähtäri, Länsi-Suomi, 2004–2005)*

*Teidän pitäis tappaa nuo hirvikärpäset sukupuuttoon. Itse tapoin noin 5000. (Terva-
nen-Leikko-Pusa, Itä-Suomi, 2004–2005)*

*HIRVIKÄRPÄSTEN MÄÄRÄ OLI AIVAN JÄRJETÖN!!! (Korpihovi, Pohjanmaa,
2005–2006)*

*Hirvikärpäsisistä olis päästävä eroon! Niitä oli todella paljon, metsästys ei ole mitään
kaikista rentouttavinta kun on silmät ja suu täynnä hirvikärpäsiä! (Korpihovi, Poh-
janmaa, 2005–2006)*

Metsästäjät kritisoivat myös toisiaan. He arvostelivat mm. liian löyhää koirakuria, josta oli myös ikäviä seurauksia. Lisäksi hirviporukoita arvosteltiin siitä, että ne ”omivat” metsästysalueita ja metsäautoteitä. Monen mielestä hirvijahtia ja kanalintumetsästystä on mahdoton harrastaa samalla alueella yhtä aikaa.

Kävipä melkoinen tapaus 16.10.2004. Olin Ylitornion valtionmailla koirani kanssa metsällä. Koira haukkui suon takana teeriä. Paikalle tuli 2 itäsiperianlaikaa, menivät suoraan koirani haukulle ja tappoivat sen. (Ylitornio, Länsi-Lappi, 2004–2005)

...Hirvimiesten käyttämä koira, siperian laika, hyökkäsi metsässä koirani päälle. Oli kuulemma Pekan koira. Kaduttaa kun en ampunut sitä! (Maunu, Länsi-Lappi, 2004–2005)

Alueella koiria irrallaan vaikka ei olla metsästävässä, tapasin hirvikoiran ja 3 vetokoiraa, omistajat olivat vain harjoittamassa koiriaan ilman metsästyslupia, ajokoiraa ei oikein pidä siitä kun tullaan kesken jäniksenajon ”nuuskimaan”. (Sorsasalo-Aveninen, Itä-Suomi, 2005–2006)

Hirvimiehet määrää missä saa pienriistaa metsästä... (Rovaniemi, Länsi-Lappi, 2004–2005)

HIRVIPORUKKA ON KUIN OMISTAISIVAT ALUEEN! (Orivesi, Länsi-Suomi, 2004–2005)

Hirvenmetsästys ja pienriistan metsästys ei sovi hyvin samaan aikaan. (Elimo-Kitsi-Piilo, Itä-Suomi, 2004–2005)

Hirvimiesten autoiluun kannattaisi metsäteillä puuttua. He ajavat turhan suurilla nopeuksilla, samoilla alueilla on myös ajokoiramiehiä. Jänis kun hyppää tielle seuraava koira perässä ja tuleva auto ei ehdi jarruttaa ja siitä saattaa olla ikävät seuraukset. Malttia autoileville hirvimiehille!!! (Kuru, Länsi-Suomi, 2005–2006)

Vihaisia hirvimiehiä liikaa. (Vaala, Kainuu, 2005–2006)

Hirvenmetsästäjät ajelivat rallia teillä ja tukkivat autoillaan tiet, ei hyvä! (Kuora-Kontiovaara-Uimaharju, Itä-Suomi, 2005–2006)

Hirviporukat pyrkivät terrorisoimaan ajavaa koiraa käyttäviä metsästäjiä. (Hirvi-vaara-Rostua, Itä-Suomi, 2005–2006)

Metsästäjien kirjoittamassa palautteessa esiintyi jonkin verran vastakkainasettelua, jossa paikalliset vaativat ”etelän miehet” pois metsästysalueiltaan ja nämä puolestaan kritisoivat paikallisten vapaata metsästysoikeutta ja siitä johtuvia ”ylisuuria” saalismääriä. Vapaata metsästystä pidettiin täysin hallitsemattomana. Ulkopaikkakuntalaiset korostivat omaa vähäistä merkitystään paikallisten riistakantojen verottajana verrattuna paikallisiin ja lisäksi heidän näkemyksensä mukaan vapaan metsästysoikeuden rajoittaminen vähentäisi tieltä metsästystä ja lisäisi metsästäjien moraalia. Paikalliset metsästäjät puolestaan pitivät ”turistimetsästäjiä” kiintiöistä ja paikallisesta riistakanan kestävydestä piittaamattomina. Paikallisten mielestä muualta tulevat lupametsästäjät käyttivät hyväkseen valvonnan puuttumista, mutta totesivat itse metsästävänsä riistakantoja kohtuullisesti verottaen.

Lintuja olisi jos jotkut paikalliset erämiehet noudattaisivat herrasmiessääntöä eivätkä teurastaisi 100 lintua vuodessa. (Rovaniemi, Länsi-Lappi, 2004–2005)

Vapaa metsästysoikeus pois paikkakuntalaisilta.... (Rovaniemi, Länsi-Lappi, 2004–2005)

Liikaa turistimetsästäjiä, vai liekki sattunut aina kaikki samaan paikkaan. Porukat kulki ketjussa seisojien kanssa ja ampu kaikki linnut... (Posio, Länsi-Lappi, 2004–2005)

Pitäisi saada karsittua pois tällaiset etelän metsästäjät jotka ampuvat vain ampumisen ilosta ja jättävät riistan sitten metsään mätänemään. (Länsi-Lapin kaupunkilaisalue, Länsi-Lappi 2004–2005)

... Kiintiöt kaikille, jos ollaan huolestuneita riistakannoista. (Länsi-Lapin kaupunkilaisalue, Länsi-Lappi 2004–2005)

Paikallisille metsästäjille tulisi saada kuri, siihen että eivät ampuisi lintuja rajattomasti. Tälläkin lupa-alueella eräs paikallinen ampunut viimevuonna 30 ukkometsoa. Soidinsoilta tulisi kieltää kiväärimetsästys. Alueen valvojat ampuvat itse eniten. (Hossa, Kainuu, 2004–2005)

Kohteella paikkakuntalaisia kymmeniä aina aamuisin metsäteillä, ampuivat kaikkea mitä näkivät, matkasta riippumatta ja juttelivat, että etelän metsästäjät ampuvat kanalinnut... (Etelä-Kuhmo, Kainuu, 2005–2006)

...Aina 70 luvulle saakka riista oli merkittävä leivän jatke syrjäseuduilla ja vapaa metsästysoikeus perusteltua mutta nykyaikana ei perusteluja ole lainkaan. Muutos tähän on saatava aikaiseksi. Se että joku saavutettu etuoikeus on ollut olemassa ei voi olla peruste sille että sitä ei voitaisi nykyisin poistaa.... (Pohjois-Taivalkoski, Pohjanmaa, 2005–2006)

Viestit sisälsivät jonkin verran ”nökkapokkaa” koiran kanssa ja koiratta metsästävien välillä. Ilman koiraa metsästävät uskoivat, että koiralla metsästävät ottavat liikaa saalista kiintiöistä välittämättä. Koiran kanssa metsästävät puolestaan arvostelivat koiratta metsästäviä siitä, että nämä ampuvat liian kaukaa ja hätäisesti ja jättävät haavakkoja metsään. Kiväärillä metsästävät arvostelivat haulikolla ampuvia ja päinvastoin ja ketjussa kulkevia metsästäjiäkin arvosteltiin yleisesti.

Metsästyslupia voisi myydä niille metsästäjille enemmän, jotka eivät käytä metsästyskoiraa. (Etelä-Pudasjärvi, Pohjanmaa, 2005–2006)

Liikaa rivissä kulkevia poksuttelijoita, lupia tulisi myydä vain koiramiehille. (Vintilä, Itä-Lappi, 2004–2005).

Ketjussa kulkevat haulikkometsästäjät häiritsevät.... (Vintilä, Itä-Lappi, 2004–2005)

Koirattomat linnustajat vaarana ja häiriköivät koirametsästystä. (Vintilä, Itä-Lappi, 2004–2005)

Kaikille metsästäjille pitäisi vaatia koirapakko, välillä tuntui kun olisi joutunut sota-alueelle. (Vintilä, Itä-Lappi, 2004–2005)

SEISOVIEN LINTUKOIRIEN KÄYTTÖÄ VÄHENNETTÄVÄ ESIM. RIEKKO-POIKUEET HELPPO METSÄSTÄÄ LOPPUUN. MYÖS TEERIPOIKUEET KÄRSIVÄT ENEMMÄN KUIN ILMAN KOIRAA. (Peurajärvi-Mujejärvi, Itä-Suomi, 2004–2005)

Koiran kanssa metsästävät saavat runsaasti saalista. Kalliimmat hinnat heille.... (Ranua, Itä-Lappi, 2005–2006)

...Ikävä kuunnella kun kanakoirametsästäjät kulkevat ja ampuvat 10 laukauksen sarjoja poikueen löydettyään. (Jyrkkä-Kontio, Itä-Suomi, 2005–2006)

Poronhoitoalueella metsästäjät arvostelivat poroja ja poromiehiä. Etelä-Suomessa porojen tilalle arvostelun kohteeksi joutuivat syksyllä 2006 metsästysalueella laiduntavat lehmät.

Poromiehet määräilevät liikaa missä saa metsästä. Siis koiran kanssa. Olis mukava kävellä muuallakin kuin tien pientareella. (Käsivarsi, Ylä-Lappi, 2005–2006)

Meillä meni yksi päivä hukkaan poroerotuksen takia! Poromiehet saivat ilmoittaa erotuksista! (Pomo-Rajala, Itä-Lappi, 2005–2006)

Porot pilaavat ajokoirametsästyksen. (Utajärvi, Pohjanmaa, 2005–2006)

Metsästysalueella laiduntavat LEHMÄT pilasivat päivän. (Keihäsjärvi, Länsi-Suomi, 2006)

Monet palautteen antajat pitivät kanalintujen pyyntiaikaa vääränä. Heidän mielestään sen pitäisi alkaa myöhemmin tai sen pitäisi olla lyhyempi. Monet kirjoittajat olivat sitä mieltä, että metsästyksen alkaessa 10.9. kanalintujen poikaset ovat vielä keskenkasvuisia ja metsästyksen alkua siirtämällä niille annettaisiin aikaa kasvaa täysikokoisiksi. Joidenkin metsästäjien mielestä linnustuksen siirtäminen myöhemmäksi, lokakuulle, helpottaisi myös hirvikärpästilannetta. Lisäksi monen mielestä kanalintujen ja hirven metsästys pitäisi olla eri aikaan.

Nuoret linnut erittäin pieniä. Pyyntiä ei kannattaisi aloittaa ennen 20.9. Olisin voinut tuhota 2 teeripoikimusta kokonaan. (Muonio, Länsi-Lappi, 2004–2005)

Kanalintujahti voisi edelleen alkaa 20.9, poikaset melko pieniä... (Mäkärä-Pomo, Itä-Lappi, 2004–2005)

Metsästys alkoi kaksi viikkoa liian aikaisin, linnut pieniä! (Vilma-Savina, Itä-Lappi, 2004–2005)

Teeren poikaset hyvin pieniä. (Hossa, Kainuu, 2004–2005)

Käsittääkseni lupia on painotettu aloitukseen, mikä on mielestäni typerää. Tällöin poikalinnut ovat kasassa ja pyytäjiä paljon, ei kovin hyvä yhtälö lintukannan kestävyiden kannalta. Aloitusta tulisi siirtää ainakin 2 viikkoa myöhemmäksi ja painotus luvissa loppukauteen. Luonnollisesti voitaisiin harkita myös linnustuksen jatkumista aina marraskuulle... (Koitelainen, Itä-Lappi, 2005–2006)

3.4 Kiitokset

Metsähallitus sai positiivisia viestejä ja kiitosta samoista asioista kuin kritiikkiäkin. Palautteessa kiitettiin mm. hyvästä palvelusta, riistakantojen runsaudesta ja hyvästä metsästyskohteesta. Monet kiittivät mahdollisuudesta päästä metsästämään valtion mailla tai siitä, että erävalvojat olivat liikkeellä ja tarkastivat metsästyslupia. Yksi metsästäjä kiitteli RKTL:n susipuhelimen toimintaa.

Ivalon tytöille kiitokset. (Angeli, Ylä-Lappi, 2004–2005)

Metsokanta hyvä. (Angeli, Ylä-Lappi, 2004–2005)

Lintuja edelleen loistavasti ja parvet hajautuneet. Täydellinen retki koiralle, tilanteita 5–15 kpl/päivä. (Kaldoaivi, Ylä-Lappi, 2004–2005)

Nuoren seisovan koiran opetukseen maastot ja riistakanta sopivia. (Pöyrisjärvi, Ylä-Lappi, 2004–2005)

Metsästys ei ole minulle pääasia eikä mieli mustene vaikken lintuja pääsisi ampumaan. Luonto ja sen uskomaton kauneus Kittilän alueella saa miehen liikkumaan. Valokuvaus ja rentouttava hetki erätulilla on todella mahtavaa fiilistelyä. Tosin Uk-kometso maistui herkulliselle. Kiitos! ja ensi vuonna uudelleen... (Kittilä, Länsi-Lappi, 2004–2005)

Hyvät alueet ja riistaakin näkyi. Ei vain ollut tuuria eikä taitoa tällä kertaa. (Muonio, Länsi-Lappi, 2004–2005)

Uudet hakkuut ovat selvästi paremmat kuin aiemmin suoritettut. Positiivista oli myös tavata luvankysyjä metsässä. (Rovaniemi, Länsi-Lappi, 2004–2005)

Kiitos! Kaikki varaukset, mökki ja luvat hyvin hoidettu! (Posio, Länsi-Lappi, 2004–2005)

Ihana koskematon luonto, toivottavasti pysyykin tällaisena.... (Mäkärä-Pomo, Itä-Lappi, 2004–2005)

Metsästysreissuni oli onnistunut, kiitos! (Mäkärä-Pomo, Itä-Lappi, 2004–2005)

Hienoa eräseutua! Törmättiin jopa karhunjalkeen. (Koitelainen, Itä-Lappi, 2004–2005)

Aluejako oli hyvä uudistus! (Vintilä, Itä-Lappi, 2004–2005)

Tapasin metsästysreissullani Villin Pohjolan metsästyksenvalvojat jotka olivat suorittamassa tehtäviään alueella. Täytyy sanoa, että ko. henkilöt olivat erittäin ammattitaitoisia, ystävällisiä ja kohteliaita. Asiallista toimintaa... (Vintilä, Itä-Lappi, 2004–2005)

On se vaan hyvä että eteläsuomalainen pääsee rauhoittumaan Kuusamon vaaramaisemiin. Saaliilla ei niin väliä. Riekkoparven pyrähdystä on hauska katsoa, samoin maakotkan kaartelua. Siikaa saatiin särpimeksi ... (Länsi-Kuusamo, Pohjanmaa, 2004–2005)

... Metsästyslupa on mahdollistanut pitää pystykorvaa vapaana, kun valokuvaan, marjastan tai sienestän lupa-alueella. Se on tosi hieno juttu... (Paltamo, Kainuu, 2004–2005)

Tulentekopaikat hyvät ja kauniit ja rauhalliset. (Hossa, Kainuu, 2004–2005)

Kaunis kiitos Metsähallitukselle erittäin nätistä laavupaikasta Murhijärvellä, paikat just eikä melkein... (Itä-Suomussalmi, Kainuu, 2004–2005)

Satoi, satoi, satoi! Mutta ei se häirinnyt elämysten kokemista! (Länsi-Suomussalmi, Kainuu, 2004–2005)

Olen käynyt 9 vuotta peräkkäin ja ensi kerran minulta kysyttiin lupapaperit. Arvostan valvontaa ja toivon, että tieltä ampujat saataisiin kuriin. (Länsi-Suomussalmi, Kainuu, 2004–2005)

... Villin Pohjolan myyntinumerosta saamani palvelu oli erittäin ystävällistä, asiallista ja asiakasta palvelevaa. Iso Kiitos! (Länsi-Kuhmo, Kainuu, 2004–2005)

Ei mitenkään huono reissu. Hirven jättisarvet sekä vanha puukko löytyi! (Sievi, Pohjanmaa, 2005–2006)

... Metsässä vietetyt hetket ovat aina ikimuistoisia! (Jyrkkä-Kontio, Itä-Suomi, 2004–2005)

Erityiskiitoksen haluaisin antaa erittäin ystävälliselle lupamyyjälle... (Peurajärvi-Mujejärvi, Itä-Suomi, 2004–2005)

Susipalvelu toimi hyvin. ... (Peurajärvi-Mujejärvi, Itä-Suomi, 2004–2005)

... 30 v olen sillä alueella metsästänyt ja muistoja tapahtumista kohtaan lähes joka askeleella, siinä sen arvo. (Ilomantsi, Itä-Suomi, 2004–2005)

Kiitos, että oli mahdollisuus kouluttaa nuorta setteriä riekoilla. (Nuorgam, Ylä-Lappi, 2005–2006)

Hieno reissu, mahtavat ilmat. Kiitos! (Kaldoaivi, Ylä-Lappi, 2005–2006)

Riekkokanta hyvä, upeat maastot ja maisemat. (Nuorgam, Ylä-Lappi, 2005–2006)

Kiitos kauniista luonnosta ja ihanasta ilmasta, osa minusta jäi Lappiin. (Muonio, Länsi-Lappi, 2005–2006)

A. K. hoiti lupa-asiani esimerkillisesti. En ehtinyt hankkia lupaa niiden myyntipäivänä, vaan soitin palvelunumeroon joitakin viikkoja myöhemmin. Kaikki luvat oli jo myyty, mutta A. K. otti yhteystietoni ja sanoi tarkastavansa mahdollisia peruutuspaikkoja. Eräänä maanantaiaamuna hän soitti ja kertoi peruutuksen ja minä saisin luvan. Tällaisen asiakaspalveluammattilaisen johdosta koko liikelaitos sai erittäin positiivista palautetta koko meidän metsästysseurueelta, joka ikimuistaisen viikon Lapissa vietti. KIITOS!!! (Lokka-Porttipahta, Itä-Lappi, 2005–2006)

Palvelupuhelimessa aivan loistava nainen! (Pomo-Rajala, Itä-Lappi, 2005–2006)

Edellisestä reissusta Etelä-Pudasjärvelle jäi positiivisena mieleen, että Olvassuon luonnonpuiston itäreunalle tehty kevyt metsäautotie oli entisöity ajokelvottomaksi. Voisi tehdä monelle muullekin tielle. Teitähän on aivan mahdollottomasti. (Puolanka, Pohjanmaa, 2005–2006)

Positiivisena asiana koin lupien tarkastuksen alueella. (Sotkamo, Kainuu, 2005–2006)

... sain raitista ilmaa ja liikuntaa ja monet kahvistelut. Lopulta alueelta poistui hyvin tyytyväinen mies rentoutuneena odottamaan seuraavaa kautta. (Itä-Suomussalmi, Kainuu, 2005–2006)

Kylmäluoman alueen luonto ja sen hoito tekivät positiivisen vaikutuksen. (Etelä-Taivalkoski, Pohjanmaa, 2005–2006)

En jaksanut jonottaa puhelimessa. Nettimyynti pelasti. Se on hyvä. (Kuru, Länsi-Suomi, 2005–2006)

Kiitos elämyksestä! (Siera-Yöttäjä, Itä-Suomi, 2005–2006)

Jo perinteeksi muodostunut matka mahtaville metsästysmaille, jota odottaa joka vuosi. Ensi vuonna taas. Kiitos ja hyvää loppuvuotta metsähallituksen väelle... (Eli-mo-Kitsi-Piilo, Itä-Suomi, 2005–2006)

Nuorisolupa on tosi hieno asia! Itselläni oli mukana 15-vuotias poika joka oli tosi mielissään reissusta. Varmaan jatkossakin haluaa tulla mukaan. (Pello, Länsi-Lappi, 2006)

Ensimmäinen syksy, kun tuntui, että myynti ja lupavarauksien teossa on jotain tolkkua. Ei se vielä täydellistä ollut, mutta aika hyvä. (Pokka-Pulju, Länsi-Lappi, 2006)

... Koin mahtavan metsästyskokemuksen alueella: Koiran siirtyvässä haukussa eteeni tuli karhu! Olen metsästänyt alueella vuodesta 1985 näkemättä suurpetoja! (Vuolijoki, Kainuu, 2006)

Ihan hyvä. (Etelä-Taivalkoski, Pohjanmaa, 2006)

3.5 Kysymykset

Sellaisia viestejä, joissa oli kysymyksiä, joihin palautteen kirjoittaja selkeästi odotti vastausta, oli vähiten. Niissä oli usein mukana palautteen antajan yhteystiedot (joko posti- tai sähköpostiosoite), jotta Metsähallitus voisi vastata kysymykseen henkilökohtaisesti.

Miten voin tehdä perustietoihin osoitteenmuutoksen? (Kaamanen, Ylä-Lappi, 2004–2005)

Olisiko mahdollista laittaa edes jonkinlainen paluuposti sähköpostiosoitteeseen hakemuksen perillemenosta? (Vätsäri, Ylä-Lappi, 2004–2005)

Paljonko lupia myytiin Pöyrisjärven lupa-alueelle 2.10.2004? (Pöyrisjärvi, Ylä-Lappi, 2004–2005)

... Mitä maksaa suunnilleen mökkivuokra ajalle torstai-maanantai (saapuminen torstaina ja pois lähtö maanantaina)? Kuinka aikaisin mökin voi varata kun on porukalla lyöty lukkoon metsästysviikonlopun ajankohta? (Rovaniemi, Länsi-Lappi, 2004–2005)

Miksi aina sama saaliskiintiöpiistemäärä, oli sitten vähän tai paljon riistaa? (Ranua, Länsi-Lappi, 2004–2005)

Mistä Oulussa voi ostaa lupia Sodankylän alueelle? (Koitelainen, Itä-Lappi, 2004–2005)

Milloinkas hommaatte Säästöpankin maksuyhteydet internetkauppaanne? (Sorvorta, Itä-Lappi, 2004–2005)

Kuinka monta hirvilupaa tälle vuodelle on annettu? (Sorvorta, Itä-Lappi, 2004–2005)

Roikuin puhelimessa 7 h ennen kuin pääsin läpi todetakseni että luvat on loppuunmyyty. Pyytäisin vastausta edelliseen. Saa nähdä miten Villi Pohjola pärjää tässä. Useimmiten kun kommentoi ja pyytää vastausta ei koskaan tule mitään takaisin. Jos vaivaudun antamaan palautetta niin vähintä mitä vastaanottaja voi tehdä on vastata palautteeseen. Vastausta odotellen XX. (Vilma-Savina, Itä-Lappi, 2004–2005)

Onko pienriistaluvilla myyntikiintiö ja loppuvatko pienriistaluvat joltakin alueelta metsästyskauden aikana ja jos loppuvat niin miltä alueilta? (Hossa, Kainuu, 2004–2005)

...Tekeekö Mh riistanhoitotöitä? (Puolanka, Pohjanmaa, 2004–2005)

... Voisiko jotenkin saada rahan takaisin? (Sotkamo, Kainuu, 2004–2005)

Luetteko te näitä ollenkaan ja jos luette niin antakaa palautetta allekirjoittaneelle. (Etelä-Kuhmo, Kainuu, 2004–2005)

Saalisilmoituskaavaketta avattaessa kysytään varausnumeroa jota tietojärjestelmä ei kuitenkaan tunne, miksi ei tunne? Onko ilmoitukseni nyt epävirallinen niin kuin aloitusteksti väittää?... Voisinko saada kysymyksiin vastausta? (Länsi-Pudasjärvi, Pohjanmaa, 2004–2005)

Miksi turvesuot eivät kuulu lupa-alueeseen? (Virrat, Länsi-Suomi, 2004–2005)

...kämpän vuokranneelle on sisältynyt varmuus, että metsästyslupan saa... nyt olemme kuulleet huhuna, että tämä etu jäisi pois. Pitääkö huhu paikkansa ja jos, milloin se astuu voimaan? (Elimo-Kitsi-Piilo, Itä-Suomi, 2004–2005)

Miksei enää saa hyvää esitelehteä? (Posio, Länsi-Lappi, 2005–2006)

Nettimyynti alkaa myöhemmin kuin puhelinmyynti, onko kaikki kysytyt alueet jo myyty silloin, vai onko nettimyynnille kiintiöt erikseen? (Lokka-Porttipahta, Itä-Lappi, 2005–2006)

Miksi Luotosen alue ei ole enää lupamyynnissä? (Perho, Länsi-Suomi, 2005–2006)

Mitä saalisistemääriä liittyy kausilupaan? Paljonko se maksaa? (Hirvivaara-Rostua, Itä-Suomi, 2005–2006)

3.6 Aineiston sisältö aihepiireittäin 2004–2005 ja 2005–2006

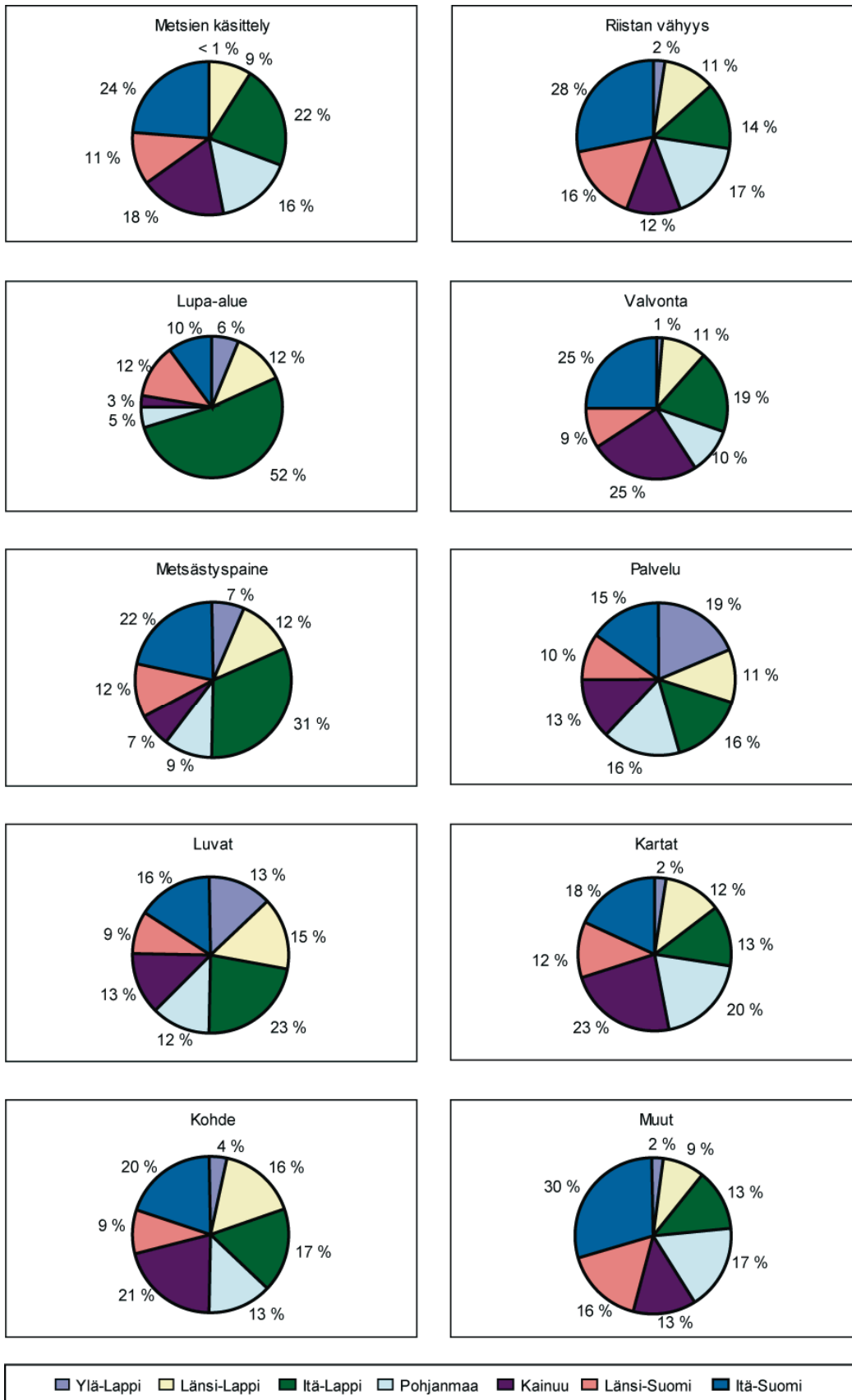
Aineiston aihepiirilähtöisen tarkastelun avulla voitiin tehdä tarkempi analyysi siitä, millä alueilla mikäkin asia herätti eniten arvostelua. Metsien käsittely oli molempina vuosina Kainuussa, Itä-Suomessa ja Itä-Lapissa arvostelun kohteena muita alueita useammin (kuvat 16 ja 17). Riistan vähyys ja riistakantojen heikkous puhuttivat ensimmäisenä vuonna Itä- ja Länsi-Suomessa sekä Pohjanmaalla (kuva 16) ja seuraavana vuonna puolestaan Länsi- ja Itä-Lapissa sekä Kainuussa (kuva 17). Karttojen laatua ja tarkkuutta arvosteltiin molempina vuosina eniten Kainuussa (kuvat 16 ja 17).

Ensimmäisenä vuonna yli puolet lupa-alueisiin kohdistuvasta kritiikistä tuli Itä-Lapista (Sodankylän ja Sallan Savukosken jakaminen pienempiin alueisiin) (kuva 16). Seuraavana vuonna lupa-alueita arvosteltiin eniten Länsi-Lapissa (Kittilän jakaminen pienempiin osiin) (kuva 17). Lupa-alueen arvosteluun sisältyi myös se, jos alueella oli yhtä aikaa metsästysajan kanssa armeijan ampuharjoitukset. Valvontaan liittyviin asioihin, erityisesti valvonnan puutteeseen, oltiin tyytymättömiä Itä-Suomessa ja Kainuussa molempina vuosina. Korkeaksi koettu metsästyspaine sai eniten arvostelua Itä-Lapissa ja Itä-Suomessa vuonna 2004–2005 (kuva 16) ja Itä- ja Länsi-Suomessa sekä Länsi-Lapissa (kuva 17) seuraavana vuonna.

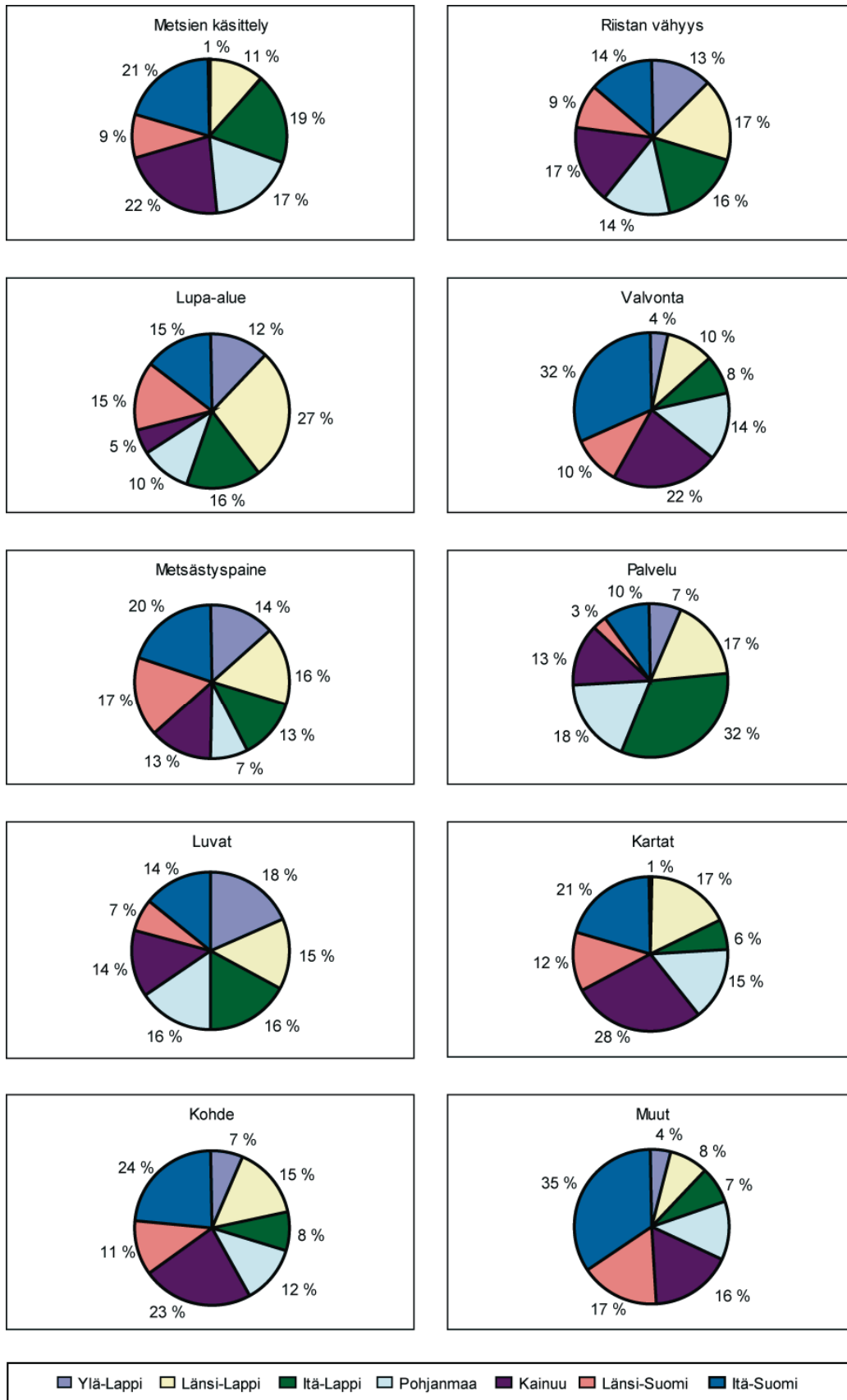
Palvelua arvosteltiin eniten ensimmäisenä vuonna Ylä-Lapissa, jonkin verran myös Pohjanmaalla ja Itä-Lapissa (kuva 16). Itä-Lapista, Länsi-Lapista sekä Pohjanmaalta tuli runsaasti palveluun kohdistuvaa kritiikkiä myös seuraavana vuonna (kuva 17). Metsästäjät arvostelivat metsästysvuonna 2004–2005 metsästyslupia voimakkaimmin Länsi- ja Itä-Lapissa sekä Itä-Suomessa (kuva 16) ja vastaavasti Ylä- ja Itä-Lapissa sekä Pohjanmaalla metsästysvuonna 2005–2006 (kuva 17). Metsästysmatkan kohdetta arvosteltiin eniten Kainuussa ja Itä-Suomessa (kuvat 16 ja 17).

”Muut” arvostelu kohteet vaihtelivat hieman alueelta toiselle. Itä-Suomessa arvostelu koski lähinnä susikantaa, kun taas Pohjanmaalla ja Länsi-Suomessa hirvikärpäsiä (kuvat 16 ja 17).

Syksyn 2006 aineistosta ei sen pienuudesta johtuen tehty yhtä yksityiskohtaista analyysiä kuin aiemmilta vuosilta. Voidaan kuitenkin todeta, että tätä aineistoa kuvaa parhaiten sana ”maltillinen”. Vaikka metsästäjät esittivät viesteissään kritiikkiä, se oli huomattavasti neutraalimpaa kuin aikaisempina vuosina. Vuonna 2004 sateinen kesä ja syksy lisäsivät saaliittomia metsästyskertoja ja kanalintukanta oli heikko. Vuonna 2005 metsästyslupien myyntisysteemi muuttui. Metsästäjät eivät pitäneet uutta systeemiä hyvänä ja kritisoiivat sitä palautteessa. Syksyllä 2006 ei ollut mitään uutta tai poikkeuksellista ja se näkyi palautteessa.

Kuva 16. Kritiikin aiheiden osuudet kaikesta aiheeseen kohdistuvasta kritiikistä kullakin metsätalousalueella 2004–2005.

Kuva 17. Kritiikin aiheiden osuudet kaikesta aiheeseen kohdistuvasta kritiikistä kullakin metsätalousalueella 2005–2006.

4 Tulosten tarkastelu

Tässä tutkimuksessa analysoitiin Metsähallituksen Riistasuunnittelujärjestelmään metsästäjiltä saatu palaute. Saalisilmoituksen ohella monet metsästäjät antoivat metsästysvuosina 2004–2005, 2005–2006 ja 2006–2007 Metsähallitukselle palautetta erilaisista metsästykseseen liittyvistä asioista. Viestien sisällön avulla saatiin varsin hyvä läpileikkaus valtion mailla metsästäviä puhuttavista aiheista. Aineiston vahvuutena voidaan pitää sen laajuutta (lähes 9 000 kommenttia). Palautteet olivat pääsääntöisesti arvostelevia, mutta joukossa oli toki myös kiitosta. Osa vastaajista kertoi kokemuksiaan ilman tunnelatausta, osa esitti Metsähallitukselle kysymyksiä. Palautetta antoi noin kolmannes lupametsästäjistä.

4.1 Metsästyksen motiivit

Monet metsästäjät korostivat palautteessaan sitä, että saalis ei ole heille tärkein asia metsästyksessä, vaan sen sijaan erilaiset luonnon tarkkailuun ja luonnon virkistyskäyttöön liittyvät asiat. Luontoa ja sen eläimistöä havainnoidaan ja nämä havainnot halutaan myös jakaa jonkun – tässä tapauksessa metsästysmaiden haltijan – kanssa. Taloustutkimuksen (2001) Metsähallitukselle tekemän tutkimuksen mukaan 78 % metsästäjistä metsästää luonnossa liikkumisen vuoksi ja 37 % heistä haluaa saada vaihtelua arkipäivään. Sekä kuntoilu että riistaruokien hankinta motivoivat noin 34 %:a, ja koiran kouluttaminen sekä riistanhoito noin 30 %:a metsästäjistä. Vain noin 8 % vastaajista metsästi ampumisen tai turkisten vuoksi.

Taloustutkimuksen (2001) mukaan luonnossa liikkuminen oli useimmin valittu peruste metsästykselle kaikissa ikäluokissa, mutta yli 55-vuotiaiden vastaajien joukossa se mainittiin harvemmin. Alle 25-vuotiaat taas metsästivät useimmiten saaliin, riistanhoidon, ampumisen tai uusien kokemusten vuoksi. Myöskään Leinosen ja Eralan (1995) tutkimuksen mukaan suomalainen metsästyksenkulttuuri ei ole kovin saaliskeskeistä, sillä metsästyksen motiiveja ovat lähinnä luonnon läheisyyden kokeminen, arjesta irtautuminen, rentoutuminen, eläinten käyttäytymisen ja luonnon tuntemisen lisääminen sekä yhdessäolo muiden metsästäjien kanssa.

Metsästäjien mielestä oli tärkeää, että koira työskenteli metsästystilanteessa oikein, eikä saalista haluttu ottaa ”väärien” suoritusten perusteella. Monille metsästäjille oli tärkeää koiran ja aseensa kanssa kulkeminen metsässä. Taloustutkimuksen (2001) tutkimuksessa 54 % vastanneista kertoi metsästävänsä koiran kanssa, kun taas ilman koiraa metsästi 42 % vastaajista. Itä-Suomen läänissä metsästettiin useammin koiran kanssa (63 %) kuin ilman koiraa (34 %). Noin 40 % koiran kanssa metsästävästä käytti suomenajokoiraa ja 14 % suomenpystykorvaa. Metsästäjistä 11 %:lla oli apuna norjanharmaahirvikoiraa. Koiran kanssa metsästävät olivat usein hyvin aktiivisia metsästäjiä. Kun suurin osa suomalaisista metsästäjistä metsästi 10–19 päivää vuodessa, koiran kanssa metsästävät viettivät useammin kuin koirattomat yli kuin 40 päivää vuodessa metsällä.

Metsähallituksen kalastusasiakkaista yli puolet (57 %) tunnusti saaliin tärkeäksi (Aho 2003). Metsästysasiakkaista monet sanoivat, että saalis ei ole heille tärkeintä, mutta silti varsin monet arvostelivat alhaisia riistakantoja. Siitä voidaan olettaa, että saaliitta jääminen kuitenkin harmitti jonkin verran. Tämä näkyi viestien negatiivisuutena eritoten vuonna 2004, jolloin sateinen kesä ja syksy verottivat kanalinukantaa (Helle & Wikman 2004).

Sekä metsästäjissä että kalastajissa on luonnollisesti myös niitä, joille saalis on aidosti sivuseikka ja luonnosta nauttiminen ilman saalistakin on mahdollista. Metsälle lähdetään rentoutumaan joko yksin tai kaveriporukalla. Saaliitta jäämistä helpottaa hieman metsästyksen tuoma jännitys. Luon-

toelämys, jollainen myös metsästyskokemus on, voi olla voimakkaasti tunteisiin vetoava ja mielenpainuva (Komppula 2002).

4.2 Metsän ja riistan hoito – Metsähallitukselle annetaan vastuu kansallisomaisuuden hoitajana

Metsästäjät halusivat, että sekä riistavaroista että riistan elinympäristöistä pidetään huolta. Ahon (2003) mukaan myös kalastusasiakkaat pitivät talouskalastusvesien hoitotoimenpiteitä erittäin tärkeinä (75 % vastaajista). Kalastustutkimuksessa kalaistutuksia pidettiin kuitenkin selvästi tärkeämpinä kuin tässä aineistossa riistan istutuksia. Kalaistutuksia toivoi 30 vastaajaa 152:sta (Aho 2003), kun taas tämän raportin palauteaineistossa riistaeläinten istutuksia ehdotti vain muutama metsästäjä. Useampi esitti riistanhoidon toimenpiteeksi pienpetopyynnin muuttamista maksuttomaksi, jolloin se kannustaisi pyyntiin.

Yksi Metsähallituksen tärkeä tehtävä on kestävä kanalintumetsästyksen suunnittelu. Suunnittelun apuna käytetään Riista- ja kalatalouden toimesta tehtyjä riistakolmiolaskentoja, joiden pohjalta määritellään kestävä saalis- ja metsästäjämäärä. Suunnitellut saaliskiintiöt esitellään alueellisissa sidosryhmäneuvotteluissa paikallisille. Lopuksi määritetään lupakiintiöt ja annetaan alueellinen lupakiintiöpäätös.

Noin 60 % suomalaisista lähes 300 000 metsästäjästä harrastaa vuosittain kanalintumetsästyksiä (Ermala & Leinonen 1995). Taloustutkimuksen (2001) tekemän tutkimuksen tulokset tukivat kanalintujen merkitystä suomalaisessa metsästyskulttuurissa: vastaajista 74 % metsästi kana- tai vesilintuja, kun taas noin 72 % metsästi nelijalkaista pienriistaa ja 47 % hirvieläimiä. Palautteiden perusteella metso oli kanalinnuista ehdottomasti arvostetuin. Metsästäjät arvostelivatkin palautteissa metsien hakkuita ja soidinpaikkojen hävittämistä ja pitivät niitä metsokantoja heikentävinä toimina. Pohjois-Suomessa korostui riekon merkitys ja sen kannan heikkenemiseen kiinnitettiin paljon huomiota. Riekko onkin muualta pohjoiseen tulevien metsästäjien tärkein saalis (Korhonen 2005).

Metsästyskohteissa metsästäjät kiinnittivät huomiota mm. metsien käsittelyyn. He arvostivat kohteiden maisemallisia tekijöitä ja erämaisuuksia ja arvostelivat voimakkaasti metsien hakkuita, soiden ojituksia yms. maisemaa muuttavia toimenpiteitä. Metsähallituksen erätoimintaa, pääasiassa riistanhoidon puutteellisuutta, metsien käsittelyn negatiivisia vaikutuksia riistakantoihin sekä erityisesti metson soidinpaikkojen huomioon ottamattomuutta arvosteltiin myös eräalan sidosryhmille suunnatussa tutkimuksessa (Metsähallitus 2003).

Osa metsästäjistä toivoi metsästysalueille lisää erämaisuuksien tuntua. Sitä saataisiin esimerkiksi katkaisemalla ja maisemoimalla metsäautoteitä sen jälkeen, kun alueen metsänhoitotoimet on lopetettu. Monet metsästäjät kertoivat metsästäneensä samalla alueella vuosikautia. He harmittelevat viesteissään, jos tutussa metsässä oli tapahtunut muutoksia, esimerkiksi hakkuita.

4.3 Valvonnan puute ja muiden metsästäjien epäeettinen käytös

Metsästäjät arvostivat valvontaa ja toivoivat sitä lisää. Suomalainen metsästäjä haluaa, että joku tarkastaa hänen metsästyslupansa ja puuttuu saaliskiintiöiden ylityksiin. Kalastusasiakkaista jopa 71 % piti valvontaa tärkeänä (Aho 2003). Valvontaa ja jahdin sääntöjen noudattamista toivottiin myös eräalan sidosryhmäkyselyssä (Metsähallitus 2003).

Metsästäjät arvostelivat hyvin paljon tieltä, kivilta ja syysoitimilta metsästystä. Vaikka Salmen ja Salmen (2005) tutkimuksen mukaan riistapäälliköt ja Metsähallituksen edustaja pitivät metsästystä autoa käyttäen varsin vähäisenä ongelmana, metsästäjät itse pitivät autometsästystä tämän aiheiston perusteella erittäin suurena ongelmana.

Metsästäjät siis epäilevät, että kaikki eivät noudata sääntöjä. Onko epäilyille perusteita vai ovatko metsästäjät kenties kateellisia toisilleen? Monissa viesteissä kerrottiin, että autosta metsästäviä oli nähty omin silmin, tai sitten tieltä oli löydetty jälkiä ammutuista linnuista. Viesteissä, joissa kerrottiin saaliskiintiöiden ylityksistä, mainittiin myös, että kiintiön ylittäneet itse kertoivat asiasta ja jopa ylpeillen.

Kuten Salmen ja Salmen (2005) tutkimuksessa, myös nyt saadussa palautteessa kuntalaisten vapaan metsästysoikeuden säilyttämistä pidettiin ehdottoman tärkeänä mm. toimeentulo- ja harrastusmahdollisuutena etenkin syrjäisillä asuinpaikoilla. Paikalliset metsästäjät kuvasivat itseään palautteessa vastuuntuntoisina. Vartiainen (1999) mukaan paikkakuntalaiset käyvät metsällä parina päivänä hyvänä lintuvuonna ja lopettavat metsästyksen huonoina vuosina, jos he havaitsevat ensimmäisinä metsästyspäivinä, että kanalintuja on vähän.

Paikallisten metsästäjien vastakohtana pidettiin palautteessa turistimetsästäjiä, jotka puolestaan arvostelivat paikallisten toimintaa ja joita arvosteltiin mm. laittomuuksiin syyllistymisestä. Mikä sitten on turistimetsästäjä? Varsin suuri osa ns. turistimetsästäjistä, eli Pohjois-Suomeen suuntaavista eteläsuomalaisista metsästäjistä on itse asiassa entisiä paikkakuntalaisia, jotka ovat muuttaneet esimerkiksi työn vuoksi muualle, mutta palaavat kotiseudulleen metsästämään (Kaleva 25.9.2006). Valtaosa valtion mailla metsästävästä asuu Lapissa ja Kainuussa, ja vain pieni osuus Etelä- ja Keski-Pohjanmaalla sekä Varsinais-Suomessa (Taloustutkimus 2001). Korhosen (2005) tutkimuksen mukaan sellaisten metsästäjien, jotka metsästävät vain kotikuntansa ulkopuolella, osuus metsästyspäivistä on vähäisempi kuin niiden metsästäjien, jotka metsästävät joko vain kotikunnassaan tai sitten sekä kotikunnassa että sen ulkopuolella.

4.4 Lupa-alue ja metsästyspaine

Metsästäjät kritisoivat lupa-alueita siksi, että ne olivat joko edellisvuosia pienempiä tai niitä oli yhdistetty suuremmiksi kokonaisuuksiksi. Useissa viesteissä arvosteltiin sitä, että alueiden kokoon ja kantokykyyn nähden niille oli myyty liikaa metsästyslupia. Tällainen ”ruuhkaisuus” johtuu osaltaan siitä, että lupametsästys painottuu kahden ensimmäisen viikonlopun ajalle (Salmi & Salmi 2005), ja silloin metsästäjiä on paikallisesti paljon liikkeellä. Metsästäjät arvostivat sitä, että eivät tavanneet muita metsästäjiä luonnossa kulkiessaan. Alueen kuormittamattomuus eli rauhallisuus on sellainen ominaisuus, jota metsästäjien ohella arvostavat myös virkistyskalastusasiakkaat (Aho 2003).

Metsästäjät halusivat, että kanalintukantoihin kohdistuvaa metsästyspainetta pienennettäisiin. He arvelivat kantojen olevan niin alhaisella tasolla, että lupamäärät voisivat olla ylimitoitettuja. Metsästäjiä on yleensä paljon liikkeellä metsästyskauden kolmen ensimmäisen viikon aikana, jolloin myös suurin osa kanalintusaaliista saadaan (Vartiainen 1999). Metsästyspaine voi olla silloin hetkellisesti korkea. On myös mahdollista, että metsästäjät itse hakeutuvat samoille alueille sen perusteella, mitä ovat kuulleet alueesta muilta metsästäjiltä tai esimerkiksi lukeneet lehdistä, kuten yksi palautteen antaja kertoi. Hyvin tunnetut ja suosittu alueet vetävät enemmän metsästäjiä kuin muut alueet.

Kun metsästysalueita tarkastellaan suuremmissa mittakaavassa (metsätalousalueittain) voidaan todeta, että Lappi on metsästysalueista arvostetuin. Metsästäjät arvioivat Hallilan yhteenvedossa (2004) Länsi- ja Itä-Suomen lupa-alueet muuta heikommiksi, kun taas Itä- ja Länsi-Lappia pidettiin parhaina metsästysalueina. Myös Pohjanmaa ja Kainuu saivat positiivista palautetta. Alueiden arvostukseen vaikuttivat mm. lupa-alueen rauhallisuus, maaston väljyys, kulkemisen helppous sekä viime vuosien vahvistuneet kanalintukannat. Maakuntatasolla metsästäjät arvioivat hyväksi metsästysmaakunniksi Pohjois-Karjalan, Lapin, Kainuun, Varsinais-Suomen ja Keski-Suomen. Maakunnan metsästysimagoon vaikuttivat mm. metsästysalueiden koko, maaston vaihtelevuus. Lapin vahvuuksia olivat matkailupalveluiden taso sekä hyvä maine metsästysalueena. Pohjois-Karjalan vahvuutena nähtiin puolestaan riistalajien monipuolisuus. Lapissa metsästyspaine näyttäisi olevan suurempaa yksityis- kuin valtion mailla (Kangas 2006).

Tietyt alueet vetävät metsästäjiä enemmän kuin toiset, mikä on ihan ymmärrettävää. Metsästysalueeksi valitaan usein joko nykyinen tai entinen kotiseutu, mutta valinta voi perustua myös muiden suosituksiin. Sana kiertää ja lehdistäkin saa lukea hyvistä kokemuksista hyvillä alueilla. Silloin on itsestään selvää, että ajoittaista ”ruuhkaa” voi esiintyä. Valtion mailla metsästävien ja Metsähallituksen näkemykset metsästyksen mitoituksista poikkesivat myös jossakin määrin siinä, että Metsähallituksen lupapolitiikalla pyrittiin ja pyritään riistakantojen kestävään käyttöön, kun taas metsästäjät korostavat metsästyksen sosiaalista puolta. Joillekin metsästäjille metsästystapahtumassa on tärkeää se, että mukana on samanhenkisiä kavereita. Vaikka metsästäjät pääsääntöisesti ihmettelivät korkeita lupamääriä, he kummastelivat toisaalta myös sitä, että muita metsästäjiä ei alueella tavattu.

On mahdollista, että tulevaisuudessa väestön keskittyminen kaupunkeihin, hyvät liikenneyhteydet ja lyhyet lomat vaikuttavat Etelä-Suomen luontomatkailuun positiivisesti (Nousiainen & Tyrväinen 2002). Tämä voi vaikuttaa myös eteläsuomalaisten metsästyskohteiden lisääntyvään suosioon. Toisaalta ihmiset hankkivat Pohjois-Suomesta lisääntyvässä määrin loma-osakkeita ja ns. kakkosasuntoja, joten on mahdollista, että myös metsästysmatkailu saa tästä lisäpontta (Saarinen 2002). Suomalaiset arvostavat luontomatkailu- ja metsästyskohteissa kauniita maisemia, puhdasta ja alkuperäistä luontoa ja monipuolisen ulkoiluympäristön käyttöön ollaan valmiita panostamaan niin matkustamis- kuin ulkoiluaikaakin. Eräretkeily, kalastus, maastohiihto ja luonnontarkkailu ovat valtion mailla muita alueita yleisempiä luontoharrastuksen muotoja (Koskela ym. 2002). Tietyt hyväiksi havaitut kohteet todennäköisesti säilyttävät, elleivät peräti lisää suosiotaan tulevaisuudessakin.

4.5 Villi ja hallitsematon luonto

Metsästäjät antoivat runsaasti palautetta sudesta ja sen metsästyskoirille aiheuttamasta uhkasta. Suden lisäksi metsästäjät pitivät muidenkin suurpetojen määriä liian korkeina ja vaativat niiden metsästyksen lisäämistä (ks. myös Bisi & Kurki 2005, Salmi & Salmi 2005, Liukkonen ym. 2006, Mykrä ym. 2006). Metsästäjien mielestä suurpetokannat ovat niin runsaat, että ne voivat tietyillä alueilla johtaa koirametsästyksen lopettamiseen kokonaan.

Hirvikärpäset häiritsivät metsästäjiä lähinnä Pohjanmaalla ja Länsi-Suomessa jopa niin paljon, että metsästys oli keskeytettävä niiden takia. Lisäksi sateinen kesä ja syksy 2004 koettiin metsästyksellisesti pettymyksenä. Pettymys saattoi purkautua negatiivisena palautteena Metsähallitukselle saalisilmoitusta tehdessä.

4.6 Luvat ja lupien myynti

Metsästäjät arvostelivat kärkeästi metsästyslupien hintoja ja saatavuutta (varsinkin esim. Ylä-Lapin riekkolupien myyntiä). Hintoja pidettiin heikkojen riistakantojen rinnalla liian korkeina. Kalastusasiakastutkimuksen (Aho 2003) vapaiden kommenttien kirjoittajat toivoivat samaan tapaan halvempia kalastuslupia. Hintoja arvosteltiin myös Salmen ja Salmen (2005) tutkimuksessa, sekä Hallilan (2004) koostamissa numeerisissa arvioinneissa.

Metsästäjien mielestä vapaan metsästysoikeuden menettäminen voisi lisätä paikallisten keskuudessa sellaista käsitystä, että metsästys olisi vain varakkaiden (”etelän turistien”) harrastus. Palautteen mukaan korkeilla lupahinnoilla olisi paikallisten metsästysaktiivisuutta vähentävä ja mahdollisesti myös luvaton metsästystä lisäävä vaikutus.

Monet metsästäjät arvostelivat lupatyyppejä. Asiakkaat kokivat, että valikoimassa ei ollut heidän tarpeisiinsa sopivaa lupaa, oli se sitten nuorisolupa, jänislupa, hanhilupa tms. Ahon (2003) mukaan virkistyskalastusasiakkaat puolestaan pitivät lupatyyppejä valikoimaa sekä lupakohtaisia saaliskiintiöitä melko sopivina. Yleisesti ottaen lupavalikoiman pitäisi olla laajempi ja lupien halvempia. Nuorisolupien osalta tilanne on korjattu, sillä vuoden 2006 alusta Metsähallitus otti käyttöön alle 18-vuotiaille tarkoitetun nuorisoluvan, jonka hinta on vain 10 euroa 1–7 vuorokaudelta.

Metsästäjät pitivät kiintiöitä riistan määrän mukaan joko liian pieninä (riistaa oli runsaasti) tai liian suurina (kun riistaa ei näkynyt ollenkaan). Yksittäisen metsästysalueen kiintiössä otetaan Metsähallituksen mailla huomioon ns. vapaaseen metsästysoikeuteen perustuva paikallinen metsästys ja erityisluvat. Erityislupia ovat esim. erävalvontaa vastaan annettavat luvat, joiden osuus myytävistä luvista on noin prosentti.

Metsästäjät halusivat, että yhden päivän luvalla voisi metsästää myös metsoa tai hanhea. Metsähallituksessa on kuitenkin tehty metso- ja hanhikannan turvaamiseksi päätös, jonka mukaan yhden vuorokauden lupa ei oikeuta metson tai hanhen metsästyksen. Syynä on se, että näin toivotaan kantojen vahvistuvan edelleen ja verotuksen säilyvän kestäväällä pohjalla. Samalla taataan näille kahdelle upealle lajille korkeampi status. Saaliskiintiöiden avulla pyritään kestäväan riistan verotukseen, mikä on metsästäjienkin etu.

4.7 Palvelut

Valtion maille on rakennettu jokamiehenoikeudella retkeilevien palvelemiseksi mm. nuotiopaikoja, laavuja ja eräkamppiä. Osa palautteen antajista pitikin palveluja mieluisina ja tarpeellisina, kun taas osa metsästäjistä toivoi, ettei luontoon rakennettaisi mitään. Metsästäjät arvostelivat roskaamista, rikkomista yms. sekä majoituskohteen hinta-laatusuhdetta, mikäli se ei tuntunut olevan kohdallaan. He eivät myöskään pitäneet opasteiden ja ajo-ohjeiden tasoa kovin hyvänä. Ahon (2003) mukaan kalastusasiakkaat arvioivat virkistyskalastusalueiden palvelut enimmäkseen hyviksi, samoin siisteyden. Lisäksi kalastusasiakkaat pitivät opasteita ja ajo-ohjeita riittävinä. Sekä kalastus- että metsästysasiakkaat pitivät aluekarttoja, sekä niiden ajantasaisuutta että hyvää laatua, tärkeinä.

Metsästäjien mielestä metsästyslupien ostaminen oli hankala ja jopa raivostuttava prosessi, jossa tuhraantuu tunteja, ellei peräti päiviä. Heidän mielestään sekä puhelin- että internet-myyntiä pitäisi kehittää. Metsästysasiakkaat halusivat asiantuntevaa palvelua henkilöltä, joka tuntee metsästysalueen ja sen erityispiirteet ja joka osaa kertoa esimerkiksi armeijan ampumarjoituksista alueella. Se, että hakkuista tms. metsästyksen onnistumiseen vaikuttavista tekijöistä ei kerrottu lupaa

ostaessa, tuntui metsästäjistä kieroilulta tai ilkeydeltä. Toisaalta palveluun oltiin myös tyytyväisiä ja sen laatu mm. ystävällisyys, tehokkuus ja palveluhalukkuus mainittiin kiitoksissa. Hyvästä palvelusta kiitettiin myös nimeltä sitä henkilöä, jonka antamaan palveluun oltiin tyytyväisiä. Myös numeerisen arvioinnin perusteella asiakkaat olivat tyytyväisiä saamaansa palveluun.

Matkailuyrittäjät eivät voi enää myydä metsästyslupia ”kytkykauppana” majoituksen yhteydessä. Metsästäjät kokevat tämän hankalaksi ja turhauttavaksi, sillä majoituksen, lupien ja lomien sovittaminen yhteen ei heidän mielestään suju. Muutos tehtiin eduskunnassa uutta metsähallituslakia säädettäessä eduskunnan peruslakivaliokunnan lausuman perusteella. Lupa-asioista tehtiin kiintiöityjä viranomaispäätöksiä, koska eduskunnassa haluttiin näin turvata mm. lakisääteiset kansalaisoikeudet ja tasavertaisuus luvan saannissa. Selvitysten mukaan metsästäjät käyttävät kuitenkin edelleenkin yrittäjien palveluja: pohjoisen riekkolupien ostajista 70 % majoittuu paikallisten matkailuyrittäjien luona ja 30 % käyttää paikallisia opaspalveluja.

4.8 Asiakastyytyväisyys numeroina

Metsästäjien asiakastyytyväisyyttä on mitattu vuodesta 2001 lähtien, jolloin tehtiin haastattelututkimuksena perusselvitys pienriistan metsästäjistä (Hallila 2004). Vuonna 2002 metsästäjien asiakastyytyväisyyttä seurattiin jakamalla kaikille luvan saaneille asiakaspalautelomake, jonka metsästäjät palauttivat postitse. Vuodesta 2003 lähtien metsästäjien asiakastyytyväisyyttä on mitattu Riistatalouden suunnittelu- ja seurantajärjestelmän avulla.

Pienriistan metsästäjien asiakastyytyväisyyttä mitataan kymmenellä kysymyksellä. Kysymyksistä neljä koskee markkinointia ja myyntiä, neljä metsästyskohdetta ja kaksi tuotetta. Pienriistan vuorokausilupia ja kausilupia ostaneiden asiakastyytyväisyyttä seurataan erikseen. Asiakastyytyväisyyttä mittaava kysymyssarja on ollut rakenteeltaan sama koko mittausjakson ajan. Kysymykset olivat samoja vuosina 2001–2004, mutta niitä muutettiin hieman vuodesta 2005 alkaen lähinnä Metsähallitusta koskevan lain ja organisaation muutosten takia. Riistatalouden suunnittelu- ja seurantajärjestelmän uuden version tultua käyttöön vuonna 2005 aiemmin käytössä ollut asteikko 4–10 korvattiin asteikolla 1–5, koska haluttiin käyttää samaa asteikkoa kuin luontopalvelut käyttä muissa prosesseissaan.

Asiakastyytyväisyyden numeerinen arvo on kolmen eri osa-alueen vastausten keskiarvojen keskiarvo. Kunkin osa-alueen painoarvo on tällöin yhtä suuri. Asiakastyytyväisyyden kehitys on kuvattu taulukossa 4.

Taulukko 4. Pienriistan metsästäjien asiakastyytyväisyys vuosina 2001–2006.

Metsästäjäkohderyhmä	2001	2002	2003	2004	2004	2005	2006
Vuorokausilupia ostaneet asiakkaat	7,4	7,4	7,5	7,5	3,3	3,5	3,6
Kausilupia ostaneet asiakkaat	7,5	7,4	7,6	7,5	3,3	3,5	3,8

Vuonna 2004 arvosanat kysyttiin asteikolla 4–10, mutta ne on muutettu muuntotaulukolla vuoden myös uuden mittarin 1–5 asteikon mukaisiksi pitemmän havainto- ja vertailujakson saamiseksi. Vuoden 2004 luvuissa voi siten olla jonkin verran epäluotettavuutta uudella asteikolla, mutta arvot vaikuttavat hyvin mahdollisilta ja realistisilta, sillä kanaintukausi oli kyseisenä vuonna heikko.

JM-tieto Oy:n perusselvityksessä haastateltiin vuonna 2002 tuhat vuorokausiluvalla metsästännyttä (6 % luvan ostaneista) ja 200 kausiluvalla metsästännyttä (9,6 % kausiluvan ostaneista) Metsähallituksen asiakasta.

Kahtena viime vuotena myydystä noin 37 000 luvasta on saatu noin 10 000 saalisilmoitusten vapaata kommenttia eli lomakkeista on palautettu noin 25–30 prosenttia.

4.8.1 Metsästäjien antamat arvosanat

Markkinointia ja myyntiä koskevat kysymykset

Mikäli kysymys muuttui tarkasteltavana aikana, molemmat aihetta tarkastelevat kysymykset esitetään sulkeissa. Lisäksi on mainittu metsästäjien antama keskimääräinen arvosana.

Kysymys 1. Villin Pohjolan elämysopas tietolähteenä (2001–2004 arvosana 7,5–8).
Metsästysasioista tiedottaminen (2004–2006 arvosana 3,5–4).

Villin Pohjolan elämysoppaan koko pieneni tutkimusjakson aikana noin 150 sivusta alle 70 sivuun. Asioiden esittämistä tiivistettiin ja selkiytettiin. Elämysoppaan jakelua kehitettiin ja vuodesta 2004 sitä jaettiin suorapostituksena asiakkaille. Asiakkaiden antamat arvosanat olivat pääsääntöisesti samansuuntaisia. Asia kommentoitiin vapaassa palautteessakin vain satunnaisesti.

Kysymys 2. Villin Pohjolan internet-sivut tietolähteenä ja luvan ostamisessa (2001–2004 arvosana 7,5–8).
Internetmyynnin toimivuus (2004–2006 arvosana 3,5).

Villin Pohjolan internet-sivujen myyntijärjestelmän tultua käyttöön sen kautta tapahtunut myynti lisääntyi nopeasti ja jakson loppupuolella jo joka neljäs lupa ostettiin internetistä. Numeerinen arviointi oli samansuuntaista asteikosta riippumatta. Internet-myyntiä kritisoitiin jonkin verran vapaassa palautteessa. Pääsyyinä oli verkkokaupan kaatuminen lupamyynnin kiivaimpaan aikaan. Lisäksi monet palautteen antajat toivoivat, että alueen lupakiintiö olisi mahdollista nähdä lupia ostaessa ja että käytössä olisi useampia maksupankkivaihtoehtoja. Vuonna 2006 myyntijärjestelmään lisättiin ominaisuuksia. Asiakas näkee mm. ostaessaan jäljellä olevan lupakiintiön. Myös luvan ostomahdollisuuksia eri pankkien korteilla lisättiin.

Kysymys 3. Villin Pohjolan myyntinumeron tavoitettavuus (2001–2004 arvosana 7–8).
Myyntinumeron tavoitettavuus (2004–2006 arvosana 3).

Asiakkaat pitivät Villin Pohjolan myyntinumeron tavoitettavuutta tärkeänä (JM-tieto Oy 2002). Myyntinumeron tavoitettavuus osoittautui kuitenkin ongelmalliseksi, kuten asiakkaiden palautteistakin voi päätellä. Ongelma kohdistui suurelta osin metsäkanalintulupien myynnin aloitukseen, jolloin useimmat metsästäjät haluavat saada lupansa syksyn metsästykseseen. Vuoteen 2005 asti myynti tapahtui kokonaan syksyllä. Syysmyynnin porrastus aloitusviikolla oli käytössä koko tarkastelujakson. Vuonna 2006 osalla metsästysalueita aloitettiin kevätmyyntikokeilu, josta saatiin myönteisiä kokemuksia.

Vuosi 2005 oli myynnin kannalta poikkeuksellinen sikäli, että lain muututtua Metsähallitus myi kaikki luvat itse omista myyntipaikoistaan ja lisäksi hyvät kanalintukannat lisäsivät metsästäjien ostohalukkuutta. Puhelinten ja tietojärjestelmien kuormitus kasvoi tästä johtuen niin suureksi, että

ne eivät kestäneet sitä. Siitä seurasi usean tunnin kestäneet katkokset myynnin aloituspäivinä. Ongelmat näkyivät erittäin hyvin vuorokausilupia ostaneiden asiakkaiden antamissa palautteissa.

Kysymys 4. Villin Pohjolan myyntinumerosta saamasi palvelu (2001–2004 arvosana 8).
Myyntinumerosta saamasi palvelu (2005–2006 arvosana 3–3,5).

Asiakkaiden Villin Pohjolan myyntinumeroista (sekä joistakin ASPA-myyntipaikoista) saama palvelu oli hyvää koko jakson ajan. Muutamissa vapaissa palautteissa kuitenkin kritisoitiin palvelua. Syynä oli useimmiten se, että asiakas ei saanut asiakaspalvelun kautta sellaista tietoa kuin hän olisi halunnut. Numeerinen arvio on ehkä hieman laskenut tarkastelujakson aikana. Näyttäisi siltä, että asiakkaat ovat valinneet numeerisessa arvostelussa palvelun laaduksi arvosanan hyvä, mutta kirjanneet palautteeseen, jos joku asia oli kuitenkin jäänyt mietityttämään. Vapaassa palautteessa toki kiitettiin palvelusta.

Metsästyskohdetta koskevat kysymykset

Kysymys 5. Mielikuva alueen riistakannoista ja riistan elinympäristöjen hoidosta (2001–2004 arvosana 6,5–7).
Metsästäjämäärän mitoitus alueella (2005–2006 arvosana 3–3,5).

Metsästyskohdetta koskevan kysymyksen sisältöä muutettiin vuonna 2005. Sitä ennen kysymys koski riistakantoja ja niiden elinympäristöjä ja 2005 alkaen metsästäjämäärän mitoitusta. Tämä on ainoa kysymys, jonka sisältö on muutettu täysin. Riistakantojen heikko vuosi 2004 näkyi selvästi asiakkaiden antamissa arvosanoissa. Samalla tavalla se näkyi myös kirjallisten palautteiden suuren määränä metsästyskaudella 2004–2005. Metsästäjämäärän mitoitusta koskeva kysymys haluttiin ottaa mukaan lain muututtua vuonna 2005, sillä Metsähallituksen tavoitteena on seurata entistä tarkemmin kiintiöiden ja sosiaalisen kestävyuden välistä suhdetta.

Kysymys 6. Lupa-alueen metsät metsästyksympäristönä ja metsätaloudelliset toimet metsästyksen kannalta (2001–2004 arvosana 6–7).
Lupa-alueella suoritettavat metsätaloustoimenpiteet metsästyksen kannalta (2005–2006 arvosana 2,5–3).

Jaksolla 2001–2004 annettujen arvosanojen suunta oli laskeva. On mahdollista, että huono riistakantavuosi 2004 johti siihen, että metsästäjät etsivät syitä riistan vähyteen metsätaloustoimista. Metsien käsittelyyn kohdentuva kritiikki oli voimakasta 2004–2005 (kritiikin osuudesta 15 %). Riistakantojen kohennuttua metsien käsittelyyn kohdistuneen kritiikin osuus laski 11 %:iin. Jaksolla 2004–2006 arvosanojen suunta kääntyi hieman nousuun, mutta aikaisempaan jaksoon verrattuna ne ovat ehkä hieman alemmalla tasolla.

Kysymys 7. Lupa-alueen rauhallisuus (2001–2004 arvosana 7,5–8; 2004–2006 arvosana 3,5–4).

Lupa-alueen rauhallisuus on yksi merkittävistä imagoitekijöistä. JM-tieto Oy:n tutkimuksessa (Hallila 2004) asiakkaat pitivät sitä erittäin tärkeänä asiana ja sen kehittymistä on haluttu seurata erikseen. Siitä saadut asiakkaiden arviot olivat hyviä kautta tarkasteluajanjakson. Eri alueiden välillä oli kuitenkin suuria eroja. Lupa-alueen rauhallisuuteen vaikutti metsästäjien mielestä paitsi muiden metsästäjien määrä, myös metsäautoteiden verkosto sekä mahdolliset metsätaloustoimenpiteet tai armeijan ampumarjoitukset.

Kysymys 8. Yleinen mielikuva metsästysalueesta (2001–2004 arvosana 7,5–8; 2004–2006 arvosana 3,5–4).

Vuosina 2001–2004 asiakkaiden arviot eivät juuri poikenneet toisistaan (poikkeuksena vuosi 2002, jolloin arvosana oli 7,5). Sen sijaan vuosina 2005 ja 2006 oli nähtävissä jonkun verran myönteistä kehitystä (valtaosa arvosanoista lähellä 4:ää). Tämä saattaa olla seurausta kohtalaisen hyvistä riistakannoista. Myös kirjallisissa palautteissa oli prosentuaalisesti vähemmän kommentteja riistan vähydestä vuosina 2005 ja 2006 kuin vuonna 2004, jolloin kanalintukannat olivat monin paikoin heikkoja.

Tuotetta koskevat kysymykset

Kysymys 9. Lupatyypin valikoima (2001–2004 arvosana 8; 2004–2006 arvosana 3,5–4).

Lupatyypit pysyivät lähes samoina koko tarkastelujakson. Jälkimmäisellä tarkastelujaksolla kausilupia ostaneet olivat hieman tyytyväisempiä lupatyyppeihin (arvosana lähellä 4:ää) kuin vuorokausilupia ostaneet (arvosana 3,5). Vuonna 2006 otettiin käyttöön nuorison metsästyslupa alle 18-vuotiaalle. Edullisen luvan vaikutus näkyi todennäköisesti laajemmin kuin pelkästään niiden osalta, jotka metsästävät kyseisellä luvalla. Vanhemmat maksavat yleensä nämä luvat ja todennäköisesti myös huomioivat muutoksen antamisissaan kiittävässä palautteissa.

Kysymys 10. Luvan hintataso (2001–2004 arvosana 6–6,5).

Luvan hinta- ja laatusuhde (2004–2006 arvosana 2,5–3,5).

Pienriistan metsästyslupien hinnat ovat olleet samalla tasolla jo vuodesta 1996 lähtien. Niihin on tehty vain vähäisiä tarkistuksia. Asiakkaiden hinnalle antama arvosana oli melko alhainen ja luvan hintaa pidettiin korkeana. Kausilupien hinnalle annettiin parempi arvosana kuin vuorokausilupien hinnalle. Lupahintoihin ja lupien hinta-laatusuhteeseen kohdistui erittäin paljon kritiikkiä myös vapaassa palautteessa.

4.9 Johtopäätökset

Saadun palautteen perusteella Metsähallituksen metsästysasiakkaat arvostavat metsästyskohteissa rauhallisuutta ja erämaisuuutta. Metsälle lähdetään rentoutumaan joko yksin tai kaveriporukalla. Saaliitta jäämistä helpottaa ehkä hieman koiran kanssa työskentely ja luonnosta nauttiminen, mutta saaliin saamistakin toki arvostetaan. Riistakantojen vähyys ja saaliitta jääminen voivat purkautua turhautumisena ja kiukkuna asiakaspalautetta antaessa.

Metsästysasiakkaat eivät ole kovin tyytyväisiä metsästyslupatyyppeihin, lupien hintatasoon tai saaliskiintiöihin. Lisäksi mm. metsien käsittely ja riistakantojen tila ovat asioita, jotka puhuttavat paljon. Metsähakkuut ovat osa Metsähallituksen metsätaloutta, mutta metsästäjät kokevat tuttujen metsien rakennemuutoksen hyvin negatiivisesti. Vanhat metsät ovat selvästi ihmisille tärkeitä.

Siellä missä kuntalaisilla on vapaa metsästysoikeus valtion mailla, paikalliset korostavat tietämystään riistakantojen kestävästä verotuksesta ja arvostelevat etelästä tulevia ”turistimetsästäjiä”. Nämä muualta tulleet taas arvostelevat paikallisia sekä ylilyönneistä että piittaamattomuudesta.

Metsästyspalvelumme arvostelun runsauteen on useita syitä. On mahdollista, että saalisilmoituksen palauteosiota pidetään nimenomaan kritiikinantokanavana eli vain ne metsästäjät kirjoittavat palautetta, jotka eivät ole olleet tyytyväisiä kokemuksiinsa. Asioihin tyytyväiset eivät ehkä pidä tärkeänä kirjoittaa palautekohtaan mitään. Voidaanko tämän perusteella olettaa, että se suuri joukko, joka ei kirjoita palautetta, on tyytyväinen valtion mailla metsästettyään?

Arvostelu voi olla myös oikeutettua ja siihen pitää etsiä syitä Metsähallituksen toiminnasta. Lupamyynnissä käytössä ollut porrastettu puhelinmyynti ja internet-myynti sekä muutamat Metsähallituksen palvelupisteet ovat osoittautuneet riittämättömiksi lupamyynnin kanaviksi. Asiakkaiden käyttämä tekniikka on ylittänyt puhelinmyynnin kyvyt, kun soittajat ovat laittaneet puhelimiin automaattijonotukseen. Pahimmillaan tämä johti vuonna 2005 siihen, että puhelinvastaajat keskustelivat keskenään, ja lupamyynnin ensimmäisenä päivänä kirjautui teleoperaattorin laskelmien mukaan yli 600 000 soittoyritystä. Ongelmat on nyt kartoitettu ja niihin on haettu ja haetaan ratkaisua teleoperaattorien kanssa. Lupamyyntiä on jo kehitetty porrastusta kasvattamalla ja siirtymällä myös keväällä alkavaan myyntiin loma- ym. järjestelyjä helpottamaan. Myös eräiden lupamuotojen, kuten jänislupien kännykkämyyntiä ryhdytään kokeilemaan kuluvana vuonna.

Vaikka kehittelyä ja parannuksia on jo tehty, mm. riistakantojen kehitykseen ja vuotuisiin kannanvaihteluihin sekä elinympäristöjen muuttumiseen ei voida reagoida kovin nopeasti. Lisäksi valtion mailla metsästävien odotukset ja tarpeet ovat hyvin moninaisia ja osittain, jopa hämmästyttävän usein, myös keskenään ristiriitaisia. Kaikkia ei voida miellyttää, mutta oikeat epäkohdat pyritään oikaisemaan. Niiden paikantamiseen tarvitaan palautejärjestelmää.

Lähteet

- Aho, R. 2003: Metsähallituksen kalastusasiakkaiden käsityksiä kalastuspalveluista. – Opinnäytetyö, Keski-Pohjanmaan ammattikorkeakoulu, liiketalous, Haapajarvi. 99 s.
- Bisi, J. & Kurki, S. 2005. Susipuhetta Suomessa. Maakunnalliset ja kansalliset odotukset ja tavoitteet susikannan hoidossa. – Helsingin yliopisto, Maaseudun tutkimus- ja koulutuskeskus, Seinäjoki. Julkaisu 3. 161 s.
- Ermala, A. & Leinonen, K. 1993. Metsästäjäprofiili 1993. Osaraportti 1. – Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos, Kala- ja riistaraportteja nro 28.
- Eskola, J. & Suoranta, J. 1998: Johdatus laadulliseen tutkimukseen. – Vastapaino, Tampere. 268 s.
- Hallila, H. 2004: Metsähallituksen pienriistan metsästäjiä ja metsästysmaita vuokranneita metsästyssseuroja koskeva asiakastutkimus 2002. – Yhteenvedo JM-tieto Oy:n tekemästä selvityksestä. Metsähallitus, Vantaa. 54 s.
- Helle, P. & Wikman, M. 2004: Metsäkanalinnut Riistakolmioilla elokuussa 2004. – Riistantutkimuksen tiedote 197. 15 s.
- Kangas, L. 2006: Metsäkanalintujen metsästys Pohjois-Suomessa. Metsästyskuolleisuus, metsästyksen valikoivuus ja kestävyys. – Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos, Kala- ja riistaraportteja nro 378.
- Komppula, R. 2002: Luontoelämys matkailutuotteeksi – markkinoinnin näkökulma tuotekehitykseen. – Teoksessa: Saarinen, J. & Järviluoma, J. (toim.): Luonto matkailukohteena: virkistystä ja elämyksiä luonnosta. Metsäntutkimuslaitoksen tiedonantoja 866: 45–65.
- Korhonen, P. 2004. Pienriistan metsästys Pohjois-Suomessa vuonna 2003. – Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos, Kala- ja riistaraportteja nro 326.
- Korhonen, P. 2005: Pohjoissuomalaisten pienriistan metsästäjien profilointi. – Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos, Kala- ja riistaraportteja nro 363.
- Koskela, T., Pouta, E., Sievänen, T. & Horne, P. 2002: Valtion alueiden virkistyskäyttö. – Teoksessa: Saarinen, J. & Järviluoma, J. (toim.): Luonto matkailukohteena: virkistystä ja elämyksiä luonnosta. Metsäntutkimuslaitoksen tiedonantoja 866: 109–119.
- Leinonen, K. & Ermala, A. 1995: Metsästäjäprofiili 1993. Osaraportti 2. – Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos, Kala- ja riistaraportteja 33. 45 s.
- Liukkonen, T., Mykrä, S., Bisi, J. & Kurki, S. 2006: Ilveksiä ja ihmisiä. – Helsingin yliopisto, Maaseudun tutkimus- ja koulutuskeskus, Seinäjoki. Julkaisu 7. 159 s.
- Metsähallitus 2003: Asiakaskysely eräalan sidosryhmille 2003. Sidosryhmäkyselyjen vapaat kommentit. 11 s.
- Mykrä, S., Liukkonen, T., Bisi, J. & Kurki, S. 2006: Kansalaisten karhukannat. – Helsingin yliopisto, Maaseudun tutkimus- ja koulutuskeskus, Seinäjoki. Julkaisu 6. 148 s.

- Nousiainen, I. & Tyrväinen, L. 2002: Matkailuyrittäjien näkemys Etelä-Suomen luontomatkailusta. – Teoksessa: Saarinen, J. & Järviluoma, J. (toim.): Luonto matkailukohteena: virkistystä ja elämyksiä luonnosta. Metsäntutkimuslaitoksen tiedonantoja 866: 67–89.
- Pohjoiseen 20 000 turistimetsästäjää. – Kaleva 25.9.2006. S. 7.
- Saarinen, J. 2002: Luonto ”uuden matkailun” elämystuotannossa: katsaus Pohjois-Suomen luontoon perustuvan matkailun kehitykseen. – Teoksessa: Saarinen, J. & Järviluoma, J. (toim.): Luonto matkailukohteena: virkistystä ja elämyksiä luonnosta. Metsäntutkimuslaitoksen tiedonantoja 866: 11–26.
- Salmi, J. & Salmi, P. 2005: Pohjois-Suomen pienriistan pyynti metsästäjien mielipiteissä. – Riistan- ja kalantutkimus, Helsinki. Kala- ja riistaraportteja nro 358. 26 s.
- Taloustutkimus 2001. Metsästys 2001. Metsästysmatkat. Maakunnat metsästysalueina. – Metsähallitus, Vantaa. 62 s.
- Tuomi, J. & Sarajärvi, A. 2002: Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi. – Tammi, Helsinki. 158 s.
- Vartiainen, P. 1999. Kanalintujen metsästys Kainuussa 1996 ja 1997. – Pro gradu -tutkielma, Joensuun yliopisto, metsätieteellinen tiedekunta, Joensuu. 55 s.

Uusimmat Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisut

Sarja A

- No 156 Haapalehto, T., Kotiaho, J. S. & Kuitunen, M. 2006: Metsäojituksen ja ennallistamisen vaikutukset suokasvillisuuteen Seitsemisen kansallispuistossa. 45 s.
- No 157 Uusitalo, A., Kotiaho, J. S., Päivinen J., Rintala, T. & Saari, V. 2006: Kasvien ja päiväperhosten esiintyminen luonnontilaisilla ja ojitetuilla soilla. 44 s. (verkkojulkaisu)
- No 158 Pihlajaniemi, M. 2006: Kuukkeli Etelä-Suomessa. Kannan tila ja valtionmaiden merkitys lajin säilymiselle. 100 s.
- No 159 Sokka, K. 2006: Vieraskirjamerkintöjä Nuuksion ja Linnansaaren kansallispuistoissa sekä Käsivarren erämaassa. 77 s.
- No 160 Heinonen, M. (toim.) 2007: Puistojen tila Suomessa. Suomen suojelualueet ja niiden hoito 2000–2005. 315 s.
- No 161 Stolt, E. (toim.) 2006: Paistunturin erämaa-alueen ja Kevon luonnonpuiston luonto, käyttö ja paikannimistö. 276 s.
- No 162 Salokannel, J. (toim.) 2006: Siikanevan hyönteiset 1874–2005. 85 s. (verkkojulkaisu)
- No 163 Yrjölä, R., Aalto, H., Aalto, J. & Kontiokorpi, J. 2006: Siikalahden linnusto vuosina 2002–2004. Avifauna of the Siikalahti Wetland in 2002–2004. 104 s. (verkkojulkaisu)
- No 164 Lindholm, J., Boström, M. & Ekeboom, J. 2007: Savelin – projektets slutrapport. 41 s.
- No 165 Lavento, M. & Lahelma, A. (toim.) 2007: Sama maisema, eri kulkijat. Repoveden kansallispuisto kivikaudelta 1900-luvulle. 142 s.
- No 166 Sulkava, P. & Norokorpi, Y. (toim.) 2007: Luontomatkailun vaikutukset kasvillisuuteen ja maaston kulumiseen Pallas–Yllästunturin kansallispuistossa. 75 s. (verkkojulkaisu)

Sarja B

- No 77 Luhta, P.-L. & Moilanen, E. 2006: Ijoen kunnostettujen jokien kalataloudellinen seuranta 2000–2004. 81 s.
- No 78 Metsähallitus 2006: Metsähallituksen julkisten hallintotehtävien toimintakertomus 2005. 62 s.
- No 79 Niikonen, T. 2006: Parikkalan Siikalahden lintuveden kävijätutkimus 2003–2004. 57 s. (verkkojulkaisu)
- No 80 Tuuri, A. & Hannelius, S. 2007: Metsänomistajien näkemyksiä luonnonsuojelualueiden kaupoista. 54 s.
- No 81 Metsähallitus 2007: Metsähallituksen julkisten hallintotehtävien toimintakertomus 2006. 51 s.
- No 82 Aho, Ritva, Liukkonen, Tuija & Joensuu, Olavi 2007: Kalastuspalvelut Metsähallituksen kalastusasiakkaiden mielissä. 43 s.
- No 83 Päivinen Jussi & Aapala Kaisu (toim.) 2007: Metsien ja soiden ennallistamisen seurantaohje. 98 s. (verkkojulkaisu)

ISSN 1235-8983
ISBN 978-952-446-553-3 (nidottu)
ISBN 978-952-446-554-0 (pdf)

Julkaisua voi tilata osoitteella:

Metsähallitus
Asiakaspalvelut
PL 36
99801 IVALO
natureinfo@metsa.fi
www.metsa.fi

Puhelin: 0205 64 7702